

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:
BENEDEK MIHALY alezredes

Segédszerkesztő:
Dr. BÁNYAI LÁSZLÓ százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári
csekk száma:
25.342.

Megjelenik:
minden hónap 1-én és 15-én
Telefon: **153-079.**

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Az új év küszöbén.

Ismét vérben virrad reánk az újesztendő, mint annyszor ezeréves történelmünk során. A kard, a vér, a hősi helytállás jegyében lépjük át az újév küszöbét és vágunk neki az életet vagy halált méhében rejtő jövőnek. Jórészt rajtunk múlik, hogy ezek közül melyik jut osztályrészünkül: a diadalmas élet, a szolgasors, vagy a megsemmisülés.

Az immár évek óta egymással szemben álló két tábor nem kevesebbet küzd, mint ezért a legnagyobb tétért. A lenni, vagy nem lenni kérdése forog kockán. Mindkét fél jól tudja, hogy mit jelentene ma a harc feladása, vagy csak a megalkuvás is. Ezért szólal meg a géppuska a megtorpanó orosz tömegek háta mögött, ezért kell meghalnia Sztalin parancsára annak az orosz katonának, aki 20 méter-nél többet merészel hátrálni a német harceszközök pokoli tüzeiben s ezért pusztulnak el százezrek nyomorultul az éh-halál kínjai közt. Mindez nem számít ma. Amelyik fél a nélkülöző és szenvedéstől megtört tekintetű tömegein a háborúnak minden-áron való befejezésével akar segíteni, az önként otthagyja a történelem színpadát és a legjobb esetben szolgasorsot vállal. Az már csak részletkérdés, a világ erkölcsi rendjéről alkotott felfogás dolga, hogy melyik nép hogyan segít a háború elkerülhetetlen bajain s hogyan képesíti tömegeit a háború folytatására. Egyik puskagolyóval, a másik erkölcsi megalapozással és szociális gondoskodással. Azt azonban mindenik nép érzi és tudja, hogy erőinek legvégső megfeszítéséig ki kell tartania, ha jogot formál az élethez.

Ennek az élet-halálra menő küzdelemnek teljes egészében részesei vagyunk mi is, magyar csendőrök, akár az orosz mezők végtelenjét, akár a hazai föld őrzőit rojzuk. Mert itthon a sokat hangoztatott második front elsősorban a miénk. Szilárdságáért bennünket terhel a felelősség Isten és nemzet előtt. Ez a felelősség pedig súlyos, mert a

messze idegenben harcolók támasza, alapja és erőforrása a belső front. Ha ez meginog, magával rántja a külsőt is, amire szomorú figyelmeztetünk az 1918-as összeomlás. Olyan árat fizettünk azért, hogy soha sem szabad elfelejteni, míg csak magyar él ezen a földön!

Az akkori összeomlásunkat előidéző sötét árnyak ma is itt kísértének, számuk még gyarapodott is. Vannak köztük olyanok, akik nem szándékosan, hanem örökös borulátasukkal, állandó siránkozásukkal szolgálják, de — szolgálják az ellenség céljait. Kishitúságukkal metelyeznek, gyengítenek s ezzel okot szolgáltatnak arra, hogy ellenségeink közé soroljuk őket is.

A belső front természetrajzával pedig állandóan foglalkoznunk kell, mert sokkal veszélyesebbek a sebezhető pontjai, mint a külsőnek.

Jó emlékeztünkbe idéznünk, hogy a nép lelki erejének megtartásáért, sőt fokozásáért nemcsak a pap és a tanító, hanem a magyar csendőr is felelős. Ott a mi helyünk is mindenütt, ahol erősíteni, felemelni, lelkesíteni kell. Ahol pedig a mosolygós arccal köztünk járó kútmérgezöket kell kiemelni és megérdemelt sorsukhoz juttatni, ott egyedül reánk van szükség.

Tudjuk jól, hogy ez nem minden, a belső arcvonal szilárdsága nem csupán csendőri munka. Szociális és közigazgatási intézkedések egész sora áll ennek szolgálatában, de tudjuk jól azt is, hogy azok az illetékesek is helyükön állanak s a lehetőséghez képest mindent elkövetnek, hogy a terheket könnyítsék. Ami marad, azt mindenkinek magának kell viselnie. Ez a háború.

Lélekben felvértezve vágunk neki az újesztendőnek, az erőgyűjtés évének. Tartanunk kell a belső arcvonalat és emellett készülünk arra a kemény próbára, mely elé minden háború befejezése állítja az országot. A háború borzalmait mindig megingatják azt az erkölcsi alapot, melyen a rend és biztonság nyugszik s míg magára nem talál a háborús nép, addig nem lehet megállásunk nekünk sem.

Az újév hajnalán újult erővel állunk oda a harcban álló nemzet mellé, hogy megóvjuk hitét és erejét a győzelem kivívásához.

A megbeszélés.

Írta: Dr. NAGY ATTILA főhadnagy.

A katonai és közbiztonsági gyakorlatoknak egyik legértékesebb része a megbeszélés. Ennek során a gyakorlatvezető a jelenlevőkkel gondolatban újra végigvezeti a gyakorlatot, rámutat a hibákra és kiemeli a jót, egyszóval érzékelteti a gyakorlat helyes, vagy helytelen lefolyását s ha az rosszul sikerült, a megbeszélés alapján újra végrehajtatja.

A 97.038/eln. 20.—1941. számú. H. M. rendelet „Irányelvek az őrsőkre beosztott csendőrlegénység továbbképzéséhez” című melléklete szellemében az alábbiakban kívánom összefoglalni a megbeszélésre vonatkozó bevált tapasztalati módszereket és tudnivalókat.

Amikor a gyakorlatvezető úgy látja, hogy az oktatás tárgyát kimerítette, a gyakorlatot lefűjja. Parancszo: „Gyakorlat állj!” A gyakorló egység és jelzők parancsnoka „Fel!” vezényszót ad, melyre gyakorlók és jelzők, ott ahol vannak, felállnak és parancsnokuk „Ürits!” vezényszavára — gyakorlók a jelzőkkel, jelzők a gyakorlókval szemben — végrehajjták az előírt fogásokat.

Utána a gyakorló egység és a jelzők parancsnoka sorakoztat. A puskákat és szerelvényt megvizsgálják, egységeikkel megindulnak a gyakorlatvezető felé s odaérve, jelentik a bevonulást és a puskák megvizsgálását.

Gyakorlatvezető ezután „Megbeszéléshez felállani!” vezényszót adja. A gyakorlók, jelzők s nézők felállásá-

nak irányát saját felállásával szabja meg. A megfelelő terepen úgy helyezkedik el, hogy jelzők és gyakorlók: töle jobbra, illetve balra a vele szemben álló nézők jobb, illetve bal szárnyán, egymással szembe, a gyakorlatuknak megfelelő irányba jussanak.

A megbeszélés helyéről a gyakorlat terepe jól be-látható legyen.

Ha előljáró van jelen, a gyakorlatvezető vezényeljen „Puskával tisztelegj!” és „Jobbra (balra) nézz!”-t, jelentse a gyakorlat befejezését s kérjen engedélyt a megbeszéléshez. Majd visszakoztasson, vezényeljen „Lábhoz!” és „Pihenj!”-t s kezdje meg a gyakorlat megbeszélését.

Az eddig leírtak külsőségek. Betartásuk az egy-öntetű, gyors és tetszetős végrehajjtást célozza.

Mielőtt a gyakorlatvezető a megbeszélést megkezdi, vegye számba, hogy mennyi idő áll rendelkezésére, illetve mennyi időt szánhat erre a célra. Elvül szolgáljon: a megbeszélés legyen rövid és tartalmas. Ha hosszú, kicsinyes és lényegét elmerítő: kiöli a hallgatókból az itt-ott amúgy is kevés érdeklődést. A jól megtartott, okos megbeszélés viszont kedvet, figyelmet ébreszt és tanít.

Legelőször is kérdezze meg, mi volt a feltevés. Ez a gyakorlat magva. Ebből ered a (helyzetmegítélés, el-határozás) terv és végrehajjtás. Ha a hallgatók a felte-vést (ellenséges, saját helyzet, feladat) nem tudják, nincs alapjuk, amire a gyakorlatot felépítsék.

A megbeszélésen a jelenlevők képzeletben újra

KÖZÖS CÉL FELÉ.

Add a kezed, pajtás!
Add a szíved, testvér!
Annyi a sóhajítás,
hogy már belénk sem fér!

...A házadon kereszt,
az enyémen csillag,
sohse bánjad te ezt:
imádkozni hívlak!

A te keresztedet
közösen szeressük,
az én csillagomat
közösen keressük,
annyi szép álmunkat
közösen temessük!

...Add a kezed, pajtás,
add a szíved, testvér!
Add a lelked, bajtárs!
Egyek legyünk: egyért!

Megcsúfolt hazánkért,
mi szülőanyánkért,
egyik se magáért,
önös jóvoltáért!

Kereszted kard legyen,
csillagom: buzogány!
hadd lássuk, megvan-é
a régi tudomány?

Ezer ellenségre
egy haraggal menjünk!
Egy legyen a vágyunk,

a célunk, a szentünk!
...s ha Isten akarja,
egy sírban pihenjünk!

agyagfalvi Hegyi István.

Uzsok.

(Naplótöredék.)

Írta: DIENES ANDOR.

A nemzedék, mely 1915 telén itt harcolt,
úgy viszonylik a generációmhoz, mint a mo-
hácsi apák a drégelyi fiakhoz: egy negyed szá-
zad fekszik Szurmay halott katonái között és
köztiünk, akik ezen a húvös késődelutánon el-
értük az uzsoki katonatemetőt. A viszonylat
nem naptári, hanem történelmi, bár Mohács és
Trianon között annyi párhuzamot vontak már a
Kassandra-hangú vezércikkírók, serlegavatók
és kortesek, hogy gyanús már minden gondolat,
amely elszáll a két dátum felett. Mondhatnám
így is: pontosan annyira van tőlünk az uzsoki
harc, mint a Husvéti cikktől a Wekerle-kor-
mány, de érzed, hogy a határkövek távolsága
így nem ugyanaz? Két katonageneráció között
sohasem lehet olyan mély a szakadék, mint két
politikai nemzedéknél.

Itt, a tetőn készen áll a törvény: soha ka-
tasztrófa nem temethet el egy nemzetet, a sírt

Megbeszélés az ungvári iskolánál.

vitéz Sarkadi őrm. felv.

végrehajtják a gyakorolt mozzanatokot. Hogy aszerint hajtották volna-e végre, mint a valóságban, vagy más-ként, ahhoz szükséges tudni, hogy a hallgatók a gyakorlat lefolyását úgy látták-e, amint az történt, vagy sem. Kérdezzük meg tehát, hogy mit láttak.

Ha a gyakorlavezető helyes feleletet kapott, megkezdheti a gyakorlat levezetését. Nevezze meg a tár-

gyát, majd a megindulási helyzettől a befejezésig mozzanatról-mozzanatra ismertesse a gyakorlatot, miközben állandóan magyarázva, kérdezzen és feleltessen. Emelje ki a lényegét, a mozzanat magvát. Csak az egyes mozzanatok teljes kiértékelése után lehet a következő mozzanatot sorravenni anélkül, hogy az előbbi mozzanatra visszatérne.

nem háborúvesztő apák ássák, hanem a fiuk, akik lemondanak az örökségről. Itt a tetőn halottak fekszenek minden bokor alatt, minden fa alatt, országút mentén, erdőben, tisztások és sziklák alatt és te, aki gyermek voltál, mikor az Ung-völgyében géppuskák kelepeltek, most itt állsz velem a szent hegyen. Most nézz északkeletre, látod a fákon túl a sötét hegyláncot: a Keleti Beszkidek. Hitted, hogy valaha eléred? Hitted. Nyolc évvel ezelőtt egy téli délelőttön a Kékes kilátójáról együtt néztük a Kárpátok álomszerűen csillogó gerinceit; Buda tornyait nézhették ilyen mozdulatlan arccal, ilyen hallgaton és összevont szemöldökkel Fiáth hajdui.

— Félelmetes, hogy milyen közel van, — mondtad akkor a kilátón. Sápadt voltál s addig nézted a fehér hegyet, míg a pára el nem nyelte...

Most döngesd meg csizmád talpával a földet alattunk: itt a Kárpátok. Kiálts egy nagyot, hangodat az uzsoki szoros sziklái fogják visszaverni. Hitted ezt valaha? Azért vagy itt, mert hitted.

A nemzedék, mely 1915 telén itt harcolt, megvédte Uzsokot; az Ungvölgyet nem keletről foglalták el, hanem perrel nyugat felől. A tetőn egyedül a halottak nézték a bevonulást. A ka-

tonák megvédték a szorost, ők nem mondtak le róla. Meghaltak a szorosért.

Ők tudták, hogy mit jelent a szent hegy: a birodalmat jelenti, a hatalmat. A nagyságot. Egy öreg katona mondta nekem évekkel ezelőtt, amikor panaszkodtam, hogy az Alföld északi csücskéből Pestig félnapig kellett utaznom:

— Félnap: hát ez is idő? Ma már Szabolcs is távolság? Tudod te, hogy mi a messze? Dehogy is tudjátok ti... Predeál van messze és Jablonka. Utaztál már Pozsonyból Sepsiszentgyörgyre, vagy Csáktornyról Besztercére? Az a messze... Barátocskám, mikor én nyolcvankilencben utaztam, akkor Lublón még olyan hideg volt, hogy bundát és vadászmuffot vittem magammal és Podolin felett farkasok kergették a szánkámat, mikor pedig megérkeztem Fiuméba, az Erzsébet-kertben Girardi-kalapban sétáltak az emberek, a Lloyd-szálloda előtt már kint voltak a pálmák és a Rudolf-molónál matrózok fürödtek a tengerben... Ez igen, ez távolság: a Dunajec és a Quarnero. De Kisvárdá és Lökösháza? Ugyan!... Nincs levegőtök, négy fal közé szorítva éltek itt, mint valami világítóudvarban, sápadtak vagytok és idegesek, mint a bérkaszárnnyák lakói; ha fel akartok állni, a tetőbe veritek a fejetekeket, ha két lépést tesztek előre, falba ütköztök... A

Ha a megbeszélést azzal kezdi: „Ki csinálta volna másként?” stb., vagyis a levezetés helyett csak kérdezget, a hallgatók időbeli sorrend nélkül szólnak hozzá, a helyes kép nem alakulhat ki bennük és ismétlést, fontos események kihagyását eredményezi.

A kérdések feltevésénél mindenki feleletét, hozzászólását el kell bírálni s megmondani, hogy az jó, vagy rossz. Beszélje meg a parancsnok tevékenységét, a parancsok kiadását s a csatárok magatartását. Helyezzen súlyt a parancsok továbbítására, átvételére. Sokszor megtörténik, hogy a gyakorló parancsnok rosszul adja ki a parancsot, ha a gyakorlat alkalmával hirtelen új helyzet elé állítjuk; megbeszélésen viszont már átgondolva, a jót mondja. Nem helyes tehát a mindent kérdező módszer. A gyakorlatvezető ott van a gyakorlaton, hallja a kiadott intézkedéseket, jegyezze meg azokat s a megbeszélésen a látottakon kívül a hallottakat is értékelje. A megbeszélés célja nem az elhallgatás, hanem a hibák kiemelésével a tanítás, vagy ahol erre nincs szükség, ott a csiszolás, a finomabb érzék felkeltése. Sok gyakorlatvezető röviden végez: egyetért a gyakorlattal. Nem is gondol arra, hogy a hallgatók között lehetnek olyanok is, akik másként, esetleg helyesebben képzelik el a végrehajtást. Ezek a bizonytalanság érzésével hagyják el a gyakorlóteret s talán soha sem lesz alkalmuk annak elosztására. Fontos tehát, hogy a gyakorlatot, ha az jól sikerült is, röviden, gondolatvázlatban végigvezesse.

Végül kérdezze meg a gyakorlatvezető, hogy a megbeszéléstől kívül van-e valakinek hozzászólása, vagy kérdeznivalója. Mindig lesznek érdeklődők, hozzászólók. Persze nem szabad ezeknek átengedni a megbeszélést,

mert akkor az könnyen személyeskedővé, kicsinyessé és hosszadalmassá válik.

Befejezésül vonja le a gyakorlatból meríthető tanulságokat, vagyis: mi történt volna, ha a feladatot valóságos harchelyzetben is úgy hajtják végre, mint a gyakorlat során s mi történt volna, ha úgy, amint azt megbeszélték. Röviden: a gyakorlat elérte-e a célját, vagy sem.

Emelje ki a szabályzatok megfelelő pontjait, hogy a hallgatók megtalálják az összefüggést az elmélet és a gyakorlat között.

Dicsérje meg azokat, akik a gyakorlat alatt helyesen viselkedtek, vagy ügyes hozzászólásukkal a megbeszélést értékesé és fordulatossá tették. A rosszat kifogásolja, de ne úgy, hogy ezáltal a hallgatókban kedvetlenséget teremtsen. Ezt akkor éri el, ha a hibákat felsorolja és megmagyarázza.

Sokaknak unalmas a megbeszélés, mert nincsenek tisztában céljával, értékével. Magyarázzuk meg tehát a hallgatóknak már a gyakorlatok megkezdése előtt, hogy miért tartunk megbeszélést s miért fontos, hogy azokon szívvel-lélekkel vegyenek részt.

Foglalkoznunk kell még a gyakorlatvezető egyéniségével.

Legyen tisztában a szabályzatokban lefektetett elvekkel és azok helyes alkalmazásával. Sokan mondják, jó minden, csak meg tudják indokolni. Hogy valóságos helyzetben melyik végrehajtás lesz eredményes, azt elsősorban a szembenálló fél helyes, vagy helytelen viselkedése dönti el. Ha a kialakult és a szabályzatokban lerögzített elvek alapján végrehajtott cselekmény nem is vezet eredményre, az egységben mégis meglehet min-

Kárpátok, az kell. Kell. Ha majd a Radnai-havasokon fogtok állni, pirosak lesztek a levegőtől és a hatalomtól. Szabolcstól Pestig? ... Én három nap és három éjszaka hosszát utaztam útleveél nélkül, fáradt voltam és jókedvű. Birodalomban éltem.

A Birodalom katonái. Igazi arcképüket még senki sem rajzolta meg. Az irodalom, ha beszél róluk, nem antracén tintába mártja a tollat, hanem vitriolba és főleg limonádéba. Urak, akik előtt ez a világ mindvégig ismeretlen volt, kaszánya-milliókat festettek és egy pezsgőspohártörési jelenettel ítéletet mondtak egy tragikus katonageneráció felett. Bírálni a kortársnak is szabad, Tolsztoj is bíralt, de a szevasztopoli generáció arca hű és hősi. A mély béke, az aranykor katonái itt fekszenek a szorosban, hány regény és színdarab festette torzán az életüket, a bácskai garnizont, a császármánővereket, a huszárszerenádokat és ki szolt a halálukról? Hol van a Szurmay-hadtest költője? Tolsztoj? ... Tolsztoj harcolt Szilisztriánál, mélyen orosz volt és mélyen katona.

Itt a szorosban, az uzsoki katonatemető keresztjénél megmérheted a nemzedék nagyságát: a temető hegyoldalakat borít el. Nagyság a temetőben? Igen, emlékszel még az üzenetre, mely palackba zártan hányódik a tengeren:

... a halál szirtjein a nagyság fája nő.“ A költő, akinek nemzedéke „ég és víz örvénye között harcolva elfogyott“, Alfred de Vigny volt. Tudod, hogy Vigny is katona volt?

A völgyben az este jár és a temető fái között vékony szalagokban leng a köd, mint a puskaporfüst. Nem tudom, hol kerested eddig, férfi, az előtted járó nemzedék arcképét, nem tudom kinek az ecsetjén keresztül ismered az előző emberöltő korát, ahol a fényes lakkréteg alatt a szerkezet gerendáin sokasodtak a repedések, de ha sohasem jártál Uzsoknál, nem látod jól őket. Akik 1915 telén itt harcoltak, úgy viszonylanak hozzánk időben, mint Lajos király páncélosai Drégely és Eger védőihöz. Vigyázz, mert a mohácsi apák lehetnek rossz diplomáták, önhitték és pártosak, de a Bornemissza-bátyán sem haltak meg bátrabban, mint a Cselénél.

Hideg szél támad az Ung felől, hajtsuk fel köpenyünk gallérját és menjünk tovább a hátár felé. Döngessétek csizmátok talpával, férfiak, a földet: itt a Kárpátok. Fegyvert viseltek, nézzetek vissza a temetőkeresztre, most már tudjátok, hogy katonák között nincsenek generációs szakadékok, mert egymástól tanulunk meghalni.

Megbeszélés a szombathelyi őrsparancsnok iskolában.

Bálint thts. felv.

denkor az a tudat, hogy a tőle telhető legjobbat adta. A gyakorlatvezető ismerje tehát mindazokat az elveket, amelyek a gyakorlattal kapcsolatban felmerülhetnek. Feladat: ezek alapján dolgozni. Ha eltérés mutatkozik, ezek megmagyarázásával mutasson rá a helyes végrehajtásra.

Tisztán lásson! Gyakran előfordul, hogy a nézők közül egyesek nem úgy látták a gyakorlat lefolyását, amint az megtörtént. Elvesznek belőle, vagy hozzá-
toldanak. Ilyen esetben a gyakorlatvezető éleslátása idézze fel a végrehajtott gyakorlatot. Lásza meg, hogy abban mi volt jó és mi rossz. Ezekre mutasson rá.

Legyen határozott! A megbeszélés vezetését tartsa kézben. Ahol fontos, vagy a hallgatók érdeklődésének felkeltésére alkalmas kérdést talál, álljon meg, kérdezzen és feleltessen. Vannak gyakorlatvezetők, akik a megbeszélésben csak a kérdések feltevésének sorozatát látják s nem érzik, hogy ezáltal elvesztik a gyakorlat fonalát, nem tudják betartani az időbeli sorrendet, kicsinyesekké válnak, a lényeg elmerül. A hozzászólásokat röviden, határozottan bírálja el és mutasson rá a helyesre. Így sohasem hagy a hallgatókban kétséget s ezzel a vita kizárható.

A gyakorlatvezető tudja a gyakorlatot részeire bontani. Mozzanatról-mozzanatra beszélje meg, mert annak vázát, rövid menetét a hallgatóságban csak így rögzítheti. Ezért ezt már a megbeszélés kezdetén ismeresse, majd a végén összefoglalóan ismételje.

A megbeszélés így mindenkinben maradandó nyomokat hagy és a tanulságok értékes forrásává válik.

A zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat.

Az 1940. évi VI. t.-c. és a végrehajtási utasításaként megjelent 888/1940. B. M. sz. és az 1000/1940. B. M. számú rendeletek fordulópontot jelentettek hazánk egészségvédelmének történetében. A gümőkór és a nemibetegségek elleni küzdelem új alapokra fektetésén kívül az egységes egészségvédelmi szervezet épületének alapját és pilléreit rakta le az említett törvény és két rendelet. A zöldkeresztes egészségvédelmi munka megszervezője, dr. Johan Béla államtitkár 16 évvel ezelőtt külön miniszteri megbízás alapján kezdte meg a munkát. Kötöttség nélkül fejlődhetett és a szükséghez képest változhatott évről-évre a falusi, majd a városi egészségvédelmi körök szervezete, míg sajátos hazai viszonyainknak, magyar életformáinknak megfelelően alakulhatott ki a zöldkeresztes egészségvédelmi munka mai rendszere.

A zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat alatt a népesség egészségének bizonyos különösen veszélyeztetett korosztályokban, illetőleg a népesség szélesebb köreit veszélyeztető megbetegedésétől való megóvására, megelőzésre irányuló állami tevékenységet kell érteni. Az egészségvédelmi szolgálat legkisebb szervezeti egysége a községenként, vagy tanyaközpontonként működő egészségvédelmi kör. Minden egészségvédelmi körben legalább egy egészségvédelmi tanácsadó és legalább egy zöldkeresztes egészségügyi védőnő működik. Az egész-

ségvédelmi kör szervezését az Országos Közegészségügyi Intézet főigazgatójának irányítása mellett az illetékes tisztifőorvos készíti elő, aki az Intézet főigazgatójának javaslatot tesz azokra a megállapodásokra nézve, hogy az egészségvédelmi kör dologi és személyi kiadásait ki, illetőleg mily mértékben fogja viselni. Ezeknek a kiadásoknak terheit rendszerint az érdekelt községek vállalják magukra.

A járás területén lévő egészségvédelmi körök együttesen alkotják a járást, — a megyei, illetőleg törvényhatósági jogú városok területén működő egészségvédelmi körök a város, — a vármegye területén lévő egészségvédelmi körök pedig a vármegye egészségvédelmi szolgálatát. A városi és járási egészségvédelmi szolgálat kiegészítő része a tüdőbeteg gondozó intézet, a vármegyei és a harmincezernél nagyobb lélekszámú városokban és községekben pedig a nemibeteg gondozó intézet. A vármegyei és törvényhatósági jogú városi egészségvédelmi szolgálat vezetője a tiszti főorvos, a megyei városi és járási egészségvédelmi szolgálat vezetője pedig a tiszti orvos.

Az egészségvédelmi szolgálat intézményei: 1. Az egészségvédelmi tanácsadó; 2. az anya- és csecsemővédő intézetek; 3. a tüdőbeteg gondozó intézetek és 4. a nemibeteg gondozó intézetek.

Az egészségvédelmi tanácsadó elhelyezésére külön erre a célra rendelt épület, az egészségház szolgál. Az egészségvédelmi tanácsadók, valamint az anya- és csecsemővédő intézetek a szükséghez képest tejkonyhával, anyaotthonnal, bölcsödével, csecsemőotthonnal, iskola-fürdővel, napközi otthonnal, szülészobával, vagy szülőotthonnal és sportorvosi vizsgálóállomással lehetnek egybekötve.

Már ami most az egészségvédelmi szolgálat tevékenységi körét illeti, — az kiterjed: 1. az egyes korcsoportokra; 2. az egész népesség szélesebb köreit veszélyeztető betegségek megelőzésére és leküzdésére; 3. a házasság előtti tanácsadásra; 4. a pályaválasztás előtti tanácsadásra; 5. az anyavédelemre; 6. a csecsemővédelemre; 7. a kisgyermekvédelemre; 8. az iskolásgyermekvédelemre (iskola fogászat); 9. a gümőkór és 10. a nemibetegségek elleni küzdelemre, illetve azok megelőzésére; 11. egyéni és csoportos oktatásban az egészségügyi ismeretek terjesztésére; 12. az otthonfekvő betegek ápolását illetőleg a hozzátartozók oktatására, azonkívül: 13. a szemcsés köthártyalob (trachoma) és a malária elleni küzdelemre, illetve azok megelőzésére. Csecsemővédelem alatt az egy éves koron alul, kisgyermekvédelem alatt az egy éves életkortól a hat éves életkor betöltéséig történő, iskolásgyermekvédelem alatt pedig népiskolai tankötelezettség alatt állók tekintetében gyakorolt egészségvédelmet kell érteni.

Fentiekben a zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat szervezetét ismertettük, amely meghatározza a szolgálat fokozatait és ténykedésének rendjét. Most lássuk, hogy folyik le az egészségvédelmi szolgálat működése a gyakorlatban?

Az egészségvédelmi tanácsadóban jelentkezőket a tanácsadó orvos legjobb tudása, lelkiismerete és az orvosi tudomány állása szerint megvizsgálja, a vizsgálati leletet a megfelelő törzslapra feljegyzi és a jelentkezőt orvosi tanáccsal látja el. A tanácsadó orvos a megvizsgált és gyógykezelt személyektől, vagy hozzátartozóiktól a vizsgálatért és gyógykezelésért díjazást, ajándékot, vagy bármiféle más ellenszolgáltatást nem fogadhat el. A tanácsadások számát és időpontját a tiszti főorvos a helyi viszonyok figyelembevételével állá-

pítja meg. A tanácsadási időt a tanácsadó orvosnak pontosan meg kell tartania, amely idő alatt köteles a jelentkezőket fogadni, megvizsgálni és tanácsadásban részesíteni.

A zöldkeresztes védőnő orvosi kezelést nem nyújt, az ő szerepe az egészségvédelmi tanácsadásra és a családlátogatások során környezettanulmányok végzésére terjed ki. Végzi a gondozást, igénylők felkutatását és azokat a tanácsadóba (védőintézetbe) irányítja, segítkezik a tanácsadásnál és az ügyvitelnél, teljesíti a gondozásba vettek időszakos és külön orvosi utasításra történő családlátogatását, azonkívül a nemibetegséggel, gümőkórral megbetegedettekéről, csecsemőkéről és gyermekekről, a vizsgálat alá kerülő óvodás és iskolaköteles korúakról különböző törzslapokon nyilvántartást vezet, azonkívül az óvodások és iskolakötelesek tisztasági ellenőrzését végzi. A védőnő a gondozott személytől, vagy hozzátartozóitól díjazást, ajándékot, vagy bármiféle ellenszolgáltatást, vagy előnyt nem kérhet és nem fogadhat el. A védőnő szolgálatban egyenruhát köteles viselni.

Az egészségvédelmi szolgálat körében alkalmazott orvos és védőnő titoktartással tartozik hivatását gyakorolni, a titoktartás kötelezettsége nem vonatkozik a szolgálati tevékenység körébe tartozó betegségekre vonatkozó adatoknak egymással, valamint az egészségvédelmi intézményekkel való közlésére.

A zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat tehát a fentiekben elmondottak szerint úgy alakul, hogy az egyes egészségvédelmi körökben működők családlátogatásaik során és környezettanulmányi észleleteik alapján megállapítják, hogy kik szorulnak gondozásra, ellátják egészségvédelmi tanáccsal, különösen a gyógykezelésre szorulóknak orvosi vizsgálatra való jelentkezését illetőleg. Ha a tanácsadó orvos azt állapítja meg, hogy a vizsgálatra jelentkező egyén szakorvosi vizsgálatra és kezelésre szorul, a járási egészségházhhoz utasítja; operatív beavatkozást igénylő esetekben pedig a vármegyei, illetve városi törvényhatóságok székhelyein működő kórházakba.

A zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat évről-évre egyre fejlődő és ma már az ország egész területét behálózó szervezettségével hatalmas lendületet adott népességügyünk korszerű fejlődésének. Beszédes számok tanuskodnak arról a hatalmas munkáról, amit Johan Béla dr. államtitkár, illetve az Országos Közegészségügyi Intézet indított el a munkatársaival együtt lankadatlan energiával folytat. A statisztikai kimutatások bizonyosságai ennek az eredményeiben mind nagyobb fejlődést mutató működésnek, melyek különösen a csecsemő halálozások és a gümőkori halálozások arányszámának csökkenésében szemléltetik áldásos hatását.

1940 év végén összesen 288 egészségház állott rendelkezésre. Fürdővel 147 egészségház van felszerelve (768 zuhany és 268 kád). Az év folyamán 63.569 személy fürdött meg. Az egészségvédelemmel kapcsolatban 7 szülőotthon (37 férőhellyel), 6 állandó jellegű bölcsőde (138 férőhellyel) és 8 időszakos jellegű bölcsőde (226 férőhellyel) működött.

1940 folyamán az orvosi tanácsadások összes száma: 41.491 volt, ebből iskolaorvosi vizsgálat: 4281, a tanácsadásokon megjelentek összes száma: 1.068.368 (előző évben: 806.030). Anya-, csecsemő- és kisgyermekvédelmi tanácsadáson megjelent összesen 50.779 terhes, a bemutatott csecsemők száma összesen 286.384 volt.

Tanácsadáson összesen 280.101 egytől hat éves korú gyermek jelent meg. Iskolaorvosi vizsgálatok során megvizsgáltatott: 197.058, a megvizsgált óvodásgyermek száma: 20.112 volt. Gümőkórra utaló panaszokkal a tanácsadót 73.416 esetben, nemibetegségre utaló panasszal 14.172 esetben keresték fel. Más gondozási ágakhoz tartozó panaszokkal 154.328 egyén jelentkezett. A védőnők 12.265 esetben oktatták a háznál ápolt beteg környezetét a helyes ápolásra. A zöldkereszt tevékenységét jelző számok tovább nőttek és ma már az ország — mintegy — háromnegyed részének lakossága részesül áldásos tevékenységében. Még nagyobb ütemű fejlődés lenne elérhető, ha elegendő védőnő állana rendelkezésre.

A zöldkereszt egészségvédelmi szolgálat ma már honvédelmünknek egyik legjelentősebb támogatója. A népbetegségek leküzdésével és megelőzésével fajtánk ellenálló képességét erősítjük és életképességét fokozzuk. Már pedig honvédelmünk szempontjából elsőrendűen fontos az „ép testben ép lélek” fogalmát megtestesítő katonaalany, melynek korszerű egészségvédelmi támogatásáért a Zöldkereszt mozgalom és intézmény vezetőit a nemzet hálája és megbecsülése övezi.

P—y.

PORTYÁZÁS

Háborúutáni újjászületése óta a negyedik szerkesztő kezébe kerül most lapunk kormánykereke, miközben tizenhét esztendő telt el azóta, hogy első szerény, néhányoldalas számú megjelent. Aztán nőtt a terjedelem, szaporodtak a rovatok, megnőtt a lap olvasottsága befelé és tekintélye kifelé. Állandó keretet, szilárd színvonalat kapott. Elismert komoly szaklappá lett s a megkezdett irányon sem az évek múlása, sem a szerkesztők cseréje nem változtatott. Pedig a szerkesztők emberek, mindegyiknek meg volt a maga egyéni felfogása, ízlése, készsége s ez az egyéni hatás nagyon ritka kivétellel minden lapon hamarosan érezhető.

Ilyen ritka kivétel a mi lapunk is. Bizonyára része van ebben annak, hogy az első elindítás és a végleges forma megalapozása megfelelt annak, amit a csendőrség a maga szaklapjától megkövetel, de része van benne elsősorban magának a csendőrségnek. Talán semmi sem hívebb tükrre a mi testületünk szilárdságának, mint az, hogy a szaklapja sem az irodalmi és nyomdatechnikai divatok, sem a személyek változásának a hatását nem mutatja. Marad mindig annak, ami volt: csendőrnek. Közel két évtized elég idő lett volna ahhoz, hogy lap alakban és tartalomban a felismerhetetlenségig megváltozzon, ha valami láthatatlan erő nem vitte volna minden lépésében valamennyi szerkesztőt azon az úton, amelyiken az előző járt. Teret kapott persze az egyéniség is, de csak a lényeg határáig.

Nagy erő van ebben az állandóságban. Az őr ma is az, ami mindig volt, ebből mi csendőrök nem engedünk. Mi a fejlődésből csak az eszközöket fogadjuk el, de a szellem és lélek marad az eredeti, mert annál jobbat senki sem tudna kitalálni. Kenyerünk az egyszerűség és komolyság, mert ezek olyan örök értékek, mint maga a nap, meg a föld. Az meg természetes, hogy amilyen a testület, olyan a lapja is: egyszerű és komoly. Mindig a haladó életet mutatja és szolgálja, de ő maga lényegében változatlan és megváltoztathatatlan.

Szerkesztők számára ez a munka nem könnyű fel-

Vitéz Poltár Vilmos vezérőrnagy,
1942. november 1-től a m. kir. csendőrség felügyelőjének helyettese.

adat. Ezért illő talán, hogy a névtelen munkatársak és bizonyára sok olvasó nevében is bajtársi hálával köszönjünk el a távozó szerkesztőtől és biztató szóval fogadjuk a helyébe lépőt. Ismerjük a szigorú kereteket, amiket be kell töltenie, de amiken túl nem léphet és tudjuk, hogy nekünk is vannak feladataink: írni a lapba és olvasni a lapot.

Mi nem sokat adunk babonás dátumokra. Nem hisszük el, hogy a dohányzásról csak úgy sikerül leszokni, ha az ember a leszokást olyan hét első napján kezdi, amelyikbe nem esik bele a tizenhármasszám. Azt sem hisszük el, hogy a január elsején fogadott elhatározás erősebb lenne annál, amit mondjuk június nyolcadikán teszünk. Nem vagyunk hívője és barátja annak az emberfajtának, amelyik csak úgy tud táncolni, ha a kályhától kezd neki. Ez mind csak kifogás az akaratgyengék számára és kibúvás az igazi helytállás elől.

Mivel azonban sokan szeretik az ilyen színházadit s így az év elején tett fogadalmakat is, ezek számára azt javasoljuk, hogy ha eddig gyakorolták az itatást, erről mondjanak le. Ha már fogadalmat tesznek, akkor valami komolyat fogadjanak meg s a komoly dolgok között is a legkomolyabb dolog az alkohol átka. Akik eddig ittak, fogadják meg, hogy ezentúl nem isz-

nak. Sem kint a hegyen a pincékben, sem a kocsmákban. Így év elején szeretnek az emberek újjászületni, hát kezdjék el igazán az újjászületést. Ha az ördögöt agyon akarjuk verni, ne a farkát üssük, hanem a fejét. Ha érezzük, hogy eddigi sorsunk billegett s ennek a szesz az oka, akkor ne azt fogadjuk meg, hogy a jövőben majd szebben rajzolunk a füzetbe, hanem tegyük le a poharat.

Tegyük le, mert nem visz jóra. Elfogy vele a pénz is, meg a becsület is, meg az egészség is, mindent elkoptat, ami az emberséges élethez kell. Sokan letették, egy sem bánta meg. Sokan nem tették le, de azok mind megbánták vagy egyszer megbánják.

Ehhez ne tenne erő és akarat? Hát akkor mihez van? Akkor igazán semmihez.

Találhatunk azonban az újévi újjászületéshez más teret is. Szakítsunk például a durvasággal. Erős embernek nincs erre szüksége, a csendőr pedig erős ember. Testileg is, jogilag is, fegyverzetben is. Nemcsak erős, de nagyon erős. Annyi eszköze, joga, hatalma van, mint másoknak alig.

Nem is a jogos erő hiánya miatt durva, aki durva, hanem azért, mert annak született s annak is maradt. Kedvét leli benne, hogy gorombán odaszólhat, vagy éppen odaüthet. Azt hiszi, hogy az a tekintély, ha félnek az embertől. Azt hiszi, hogy az erély a kiabálásnál, meg a verekedésnél kezdődik.

Az ilyen csendőr még a legnyugodtabb békeidőkben is káros, hát még mennyire az a nehezebb, nyugtalanabb időkben, amikor az emberek nagy áldozatokat hoznak, lemondanak, nélkülöznek, aggódnak, amikor tele a lelkük kérdőjelekkel, válságokkal. Okos, megértő szó kell ide, nem pedig nyers gorombaság. A járőrök sok emberrel beszélnek, tehát sok embert megnyugtathatnak, felvilágosíthatnak, útbaigazíthatnak, egy szóval: segíthetnek.

Segíteni kell, nem hatalmaskodni. Elsősorban mi is magyarok és emberek vagyunk s csak azután csendőrök. Nehány érdeklődő, barátságos szótól nem esik le sem a gyűrű az újjunkról, sem a puská a vállunkról. Ne merevitsen meg bennünket a szűkebb értelemben vett közbiztonsági feladatunk. Ne higgyük azt, hogy nekünk mosolyogni csak a padláson szabad, ahol senki sem lát. Téves felfogás, hogy mi mindig csak a törvény nevében beszélhetünk az emberekkel s hogy a mi érintkezésünk a lakossággal az igazoltatásnál kezdődik.

A legjobb szándékú és a szabályokat a legpontosabban betartó bajtársak között is sokan vannak, akik így képzelik, így szokták meg és így gyakorolják a csendőr-hivatást, pedig erre senki sem tanította őket. Megtanulták a szabályokat, azokhoz lelkiismeretesen ragaszkodnak, de ennél többet azután nem hajlandók adni magukból, különösen nem adnak semmit senkinek az emberi mivoltukból. Megmerevedtek és paragrafusszobrokként járnak a tereptárgyakat. Nem hibáznak egyetlen lépésükben sem, nem bántanak senkit, valami mégis hiányzik belőlük, mint mondtuk: az ember.

Az érdeklődés, elbeszélgetés még nem komázás. Lehet a lakossággal a csendőrnek emberi kapcsolata anélkül, hogy bármiféle szabályt sértene vele. Ez az emberi kapcsolat manapság sokat ér, ahol okosan csinálják, de ezenfelül nélkülözhetetlen ahhoz is, hogy a

csendőr a maga területének a közbiztonsági viszonyait igazán ismerje egészen a gyökereikig.

S ha ezek szerint még a merevség is káros, akkor mit mondjunk megint a durvaságról? Azt, hogy az már bűnösen káros és egyszerűen ki kell irtani.

Bűnügyi apróságok.

Írta: OLCHVÁRY-MILVIUS ATTILA ezredes.

A következő esetet ugyancsak Rác Zózsef tiszteletteljes, őrsparancsnok küldte be Balatonkeneséről. — 1934. év őszén egy ottani villatulajdonos feljelentette, hogy a villájába ismeretlen tettes betört és onnan 150 P értékű különböző ingóságokat vitt magával. A sértett a betörőt majdnem tettenérte, de az az utolsó pillanatban elmenekült. Kiletére semmi támpontot nem tudott adni. Az őrs nyomozó járőrei abból, hogy a tettes az ajtót egyszerűen durva erőszakkal törte be (felfeszítette a helyszínen talált kapával), továbbá, hogy a behatolásnak nem a legcélszerűbb helyét választotta, arra következtettek, hogy a tettes nem hivatásos bűnöző, nem nagyon érti a mesterségét. Mivel támpont a tettes kiletére nem állt rendelkezésre, az őrs a nyomozó alosztály segítségét kérte.

A helyszínelés alkalmával poharakon, lámpán, bútordarabokon ujjnyomokat találtak. Az ujjnyomok szakszerű rögzítése után azokat az őrs a nyomozó alosztály útján beküldötte az Országos Bűnügyi Nyilvántartó hivatalnak. Egyidejűleg azonban a község és környék közártalmú körében is nyomozást indított, alibit igazoltatott velük és ujjlenyomatokat vett fel róluk. Ugyancsak ujjlenyomatokat vettek fel a sértettől is, hisz valószínű volt, hogy a helyszínen talált ujjnyomok zöme tőle származik, ujjlenyomataira tehát szükség volt, hogy azoktól a tettes ujjnyomait meg lehessen különböztetni. Az ujjlenyomatokat (a sértetten felül összesen 20 számításba jöhető környékbeli közártalmú ujjlenyomatát) természetesen a helyszíni ujjnyomokkal összehasonlítás céljaira az őrs szintén felterjesztette. Időközben az őrs járőrei a távolabbi helyszínt átkutatva, az összes bűnjeleket megtalálták a közeli erdőben, amelyen keresztül a tettes elmenekült. Valószínű, hogy a sértett által megzavarva munkájában, nem volt biztos a dolgában, hogy a sértett felismerte-e s ezért szabadulni igyekezett az áruló bűnjelektől.

A válasz az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivaltól hamarosan megérkezett. A lámpaüvegen talált helyszíni ujjnyom az egyik közártalmú kezétől eredt, akinek ujjlenyomatát az őrs szintén felvette és beküldötte. Az illetőt az őrs mint gyanús egyént tartotta nyilván, egyébként napszámos volt. A betöréses lopás elkövetését be is ismerte. Az ujjnyomon kívül csupán az szólt ellene, hogy a betöréses lopás idejére nem tudott alibit igazolni.

Ez az eset élenken rámutat az ujjnyom, mint bizonyíték nagy jelentőségére. Az ujjnyomok felhasználása terén az őrsöknek még több megértést és ügyességet kell tanúsítaniuk. Általában idegenkedés észlelhető e fontos bizonyítékoszközzel szemben, ami minden valószínűség szerint a járatlanságra és gyakorlat hiányára vezethető vissza. Az őrsparancsnokok az őrsökon folyó továbbképzésnél erre gondoljanak. — Ez a betörés ujjnyom nélkül sohasem derült volna ki.

1934 október havának egyik estéjén a mosoni őrs egyik járőre a Budapest—wieni műút kétoldalán fekvő

tereptárgyakból álló sorozatát portyázta. Amikor eközben kb. 23 órakor a műutat keresztezte, a járőrvezető elhatározta, hogy a forgalmas úton közlekedők megfigyelésére 15–20 perc lesállást tart. Kb. 10 perc óta állt a járőr lesállásban, midőn Budapest irányából egy kerékpáros közeledett az úton. A kerékpár nem volt megvilágítva. A kerékpárost a járőr megállította. A járőrvezető megkérdezte a nevét, de ugyanakkor egy pillantást vetett a kerékpár névtáblájára is. Az igazoltatott németesen hangzó nevet mondott be és győri lakosnak mondotta magát, a kerékpár névtábláján viszont a közeli Öttevény község (ebből az irányból jött a kerékpáros) egy lakosának zamatos magyar hangzású neve állott. A járőrvezető nem sokat teketóriázott, hanem szemébe vágta az állítólagos győri embernek, hogy a kerékpárt lopta. A lopást az ember be is ismerte. A járőr ezután a kerékpártól vajt elfogta és kerékpárostól együtt visszakísérte Öttevénybe, ahol a tolvaj megmutatta, hogy a kerékpárt honnan lopta el. A sértett is hamarosan előkerült. Este bétért a korcsmába egy pohár borra, kerékpárját a korcsma előtt az utcán hagyva. Nehány perc múlva a korcsmából kilépve, kerékpárjának csak hült helyét találta. A leírt esetet *Kamondi Antal nyugállományú tiszthelyettes* küldötte be Kónyról.

A lesállás, ha megfelelően megválasztott helyen, időben és céllal tartják, mindig eredményt ígérő szolgálati ténykedés. Alkalmazhatjuk a megelőző- és nyomozó szolgálatban egyaránt. A megelőző szolgálat és a nyomozó szolgálat különben is szerves összefüggésben áll egymással. A megelőző szolgálat helyes teljesítése igen gyakran nyomozási eredményeket biztosít, akár tettenérés által, akár olyan adatok, körülmények felderítése révén, amelyeknek egy későbbi nyomozás során jó hasznát lehet venni, viszont a nyomozószolgálat során is gyakran adódnak olyan megállapítások, amelyeknek a megelőző szolgálat keretében jut jelentőség.

*

A bősázi községhezába ismeretlen tettesek 1942 március 9-én betörték. A betörők egy ablakot benyomtak, behatoltak az irodába. Az irodából egy pénzeszekerényt és egy perselyt levittek a pincébe, ott a perselyt feltörték tartalmát ellopták. A pénzeszekerény feltörésével nem boldogultak s így ezt, a sikertelen feltörési kísérletek után, a feltört persellyel együtt, ott hagyták a pincében.

A nyomozást a sülelmedi őrs folytatta le a 9. nyomozó alosztály támogatásával.

A nyomozás megállapította, hogy a tettesek a feltörésnél használt szerszámokat részben a községhezába mellékhelyiségeiből, részben a tőzsomszédságban lévő uradalmi épületekből szerezték. Ebből, valamint abból a tényből, hogy a zajjal járó feltörés színhelyül a pincének ama részét választották, amely fölött a földszinti helyiségek lakatlanok voltak, arra következtettek, hogy a betörést a helyi viszonyokkal ismerős egyének, tehát helybeliek követhették el, akik hasonló bűncselekmények elkövetésével eddig nem foglalkoztak. Utóbbi következtetés mellett szólt az a körülmény, hogy a pénzeszekerény feltörésénél teljesen alkalmatlan eszközökkel próbálkoztak (járomszög, stb.) A végzett munka is teljesen szakszerűtlen volt.

A nyomozás mindazonáltal két párhuzamos általános feltevésből indult ki:

1. A tettesek helybeliek,
2. a tettesek idegenek.

Az első feltevés alátámasztására nem sikerült semmiféle adatot beszerezni. A második feltevés helytállóságának ellenőrzésére a nyomozó járőrök olyan idegen személyek után kutattak, akik a bűncselekmény elkövetési ideje körül a községben megfordultak. Ez hamarosan sikerrel is járt. A községben tartózkodott előző este egy bűvészműtávkönyves két segédjével, akiknek egyike előadásain, mint médium szerepelt (távolbalátási, gondolatolvasási műtávkönyvoknál).

A bűvész és segédei éjjel 1 óráig kifogástalan alibit igazoltak, attól kezdve azonban csak egymás alibijét tudták igazolni. Külön-külön történt kikérdezésük alkalmával előadásaikban, a részletekre vonatkozó, apróbb ellentmondások mutatkoztak. A két segéd egész viselkedése szokatlan, furcsa, zavart volt. Ezek a tényezők a nyomozó járőrök gyanúját megerősítették. Mindhárman tagadtak és büntetlen előéletükre hivatkoztak. Az őrs prioráltatta őket az Országos Bűnügyi Nyilván tartó Hivatalban. A két segéd valóban büntetlen előéletűnek bizonyult, a bűvészlől ellenben kiderült, hogy csalásért és betöréses lopásért már büntetve volt.

A járőrök eddig mindhárom gyanúsítottat egy helyiségben őrizték és csak a kikérdezések történtek elkülönítve. A nyomozásban résztvevők megbeszélést tartottak azzal a céllal, hogy a nyomozás további folytatására tervet dolgozzanak ki. A megbeszélésen felmerült az a gondolat is, hogy a bűvészt segédjeitől teljesen el kellene különíteni. Ezt végre is hajtották, s ez eredményt is hozott. Amint a segédek nem érezték gazdájukat közelükben, beismerték, hogy a betöréses lopást, a bűvész felbujtatására, hárman együtt és közösen követték el. Külön-külön történt kikérdezésükkor előadták, hogy a cselekményt csupán gazdájuk kényszerítésére követték el. Nem tudják megmondani, hogy, hogy és miért, de a bűvésznak velük szemben valami titokzatos kényszerítő hatalma van. Akaratának képtelenek ellentállni. Ennek a betörésnek elkövetésétől is húzódoztak, de a bűvész olyan nyomást gyakorolt rájuk, hogy vakon engedelmeskedtek neki. Hogy akaratát milyen módon tudta velük szemben érvényesíteni, azt maguk sem értik meg. A bűvész szúrós szemeivel erősen a szemükbe nézett, mire elakadt a gondolkodásuk, nem számoltak a következményekkel, hanem gépiesen teljesítették az akaratát.

A bűvész megfenyegette őket azzal is, hogy kecskévé változtatja mindkettőjüket, ha a betörésnél nem segédkeznek neki, vagy pedig el merészelik őt árulni. Ők ezt el is hitték.

Előadták, még, hogy a cselekmény miatt bántotta őket a lelkiismeret. Többször eltökélték magukban, hogy a csendőröknek mindent beismernek, de midőn valamelyiküket kikérdezésre kikísérték a szobából, a bűvész szúrós szemeivel rájuk nézett, mire vége volt minden jószándékuknak. Ez alól a szorongó érzés alól csak akkor szabadultak, midőn a bűvészt tőlük elkülönítették.

A segédek beismerése egyébként olyan részletekre kiterjedő volt, tanúk előtt a helyszínen az elkövetés módját is pontosan bemutatták, hogy a beismerés valódiságához kétség sem férhetett.

Midőn segédei beismerését a nyomozó járőr a bűvész elé tárta, ez is felhagyott a tagadással, beismerte, hogy a betöréses lopást segédeivel együtt és közösen követték el, azt azonban tagadta, hogy segédeit a bűncselekmény elkövetésére különleges képességeinek felhasználásával kényszerítette volna.

A segédek védekezése minden valószínűség szerint helytálló volt.

Vannak gyenge akaratú emberek, akik nem képesek ellentállni mások erős, lenyűgöző akaratának, más emberek viszont annak értik a módját, hogy hogyan lehet más embereket a befolyásuk alá keríteni. Utóbbiaknak ez velük született képességük.

A bűvész segédei alacsony értelmi fokú (elhitték, hogy gazdájuk kecskévé tudja őket változtatni), gyenge akaratú emberek lehetnek, akikre a bűvész, valószínűleg veleszületett erős akaratátvivő (szuggeráló) képességének felhasználásával rákényszerítette akaratát s így hatalmában tartotta őket.

Téves az az általános hiedelem, hogy az akaratot más emberekre csak elaltatott (hipnotizált) állapotban lehet átvinni. A hipnotizálás alapja a szuggeráció, az akaratátvitel, akarat-rákényszerítés. Ez történhet a médium éber állapotában is, az akaratátvitelhez tehát nem feltétlenül szükséges az elaltatás (hipnotizálás). A szuggeráló (ha van képessége hozzá és a médium is megfelelő) éber állapotban is hatalmába tud másokat keríteni.

Évekkel ezelőtt láttam erre egy érdekes példát. Egy magántársaságban, a társaság egyik tagja különböző bűvész-, gondolatolvasó, távolbalátó és hipnotizáló mutatványokkal szórakoztatta a társaságot. Megsugták neki, hogy a társaság egy másik tagja kételkedő, nem hisz a mutatványokban. Bűvészünk erre a következő szavakkal fordult az illetőhöz: „ugyan, ugyan, kérem, ön kételkedik, pedig erre különösen Önnek nincs semmi oka, aki még azt sem tudja nekünk megmondani, hogy hogy hívják.” Az illető úr zavarba jött, izzadni kezdett és képtelen volt a saját nevét megmondani.

A társaság egyik hölgytagja elé, a parketre, a műkedvelő bűvész keskeny papírszalagot helyezett, azt mondván, hogy az széles, ragadóárú folyó, nem tudja átlépni. Nem is tudta. Mindkét akaratátvitel (felejtse el a nevét és higgye el, hogy a papírszalag valóban folyó) éber állapotban történt.

Nem a nyomozó csendőr dolga elbírálni, hogy akár éber szuggeráció, akár hipnotizálás folytán a gyanúsított öntudatlansága, szabad akaratelhatározásának hiánya fennforgott-e és ha igen, milyen mértékben, még kevésbé, hogy ezek folytán a cselekmény az illetőnek beszámítható-e vagy sem. Ez a bíróság dolga. De igenis a nyomozás feladata, ilyen irányú gyanú felmerülése esetén, minden olyan adatot felkutatni és összegyűjteni, ami ez ellen, vagy amellel szól és ez által az említett kérdések elbírálásához adatokat szolgáltatni.

Természetes, hogy ilyenkor a nyomozás során gondoskodni kell arról, hogy az akaratátvivő hatása továbbra ne érvényesülhessen (elkülönítés).

Ennél a nyomozásnál van még egy megszívlelendő tanulság. Ha a helyszín és egyéb körülmények arra mutatnak, hogy a tettesnek a helyi viszonyokkal ismerősnek kell lennie, legyünk óvatosak azzal a következtetéssel, hogy a tettest a sértett rokoni, ismeretségi körében kell feltétlenül keresni. Ne felejtjük el, hogy a tettes a tájékozottságot előző kikémlelés, vagy közvetítő személyek (pl. belsőcselédek) útján is megszerzhette. Ennél az esetben is így történt. A bűvész a nyomozás megállapítása szerint a betörés elkövetése előtt, mutatványi engedélye ügyében a község házában járt, ott alaposan körülnézett s ekkor szerezte meg magának a szükséges tájékozottságot.

A leírt nyomozást Kovács Ferenc III. törzsrőrmester (Kolozsvár) küldötte be.

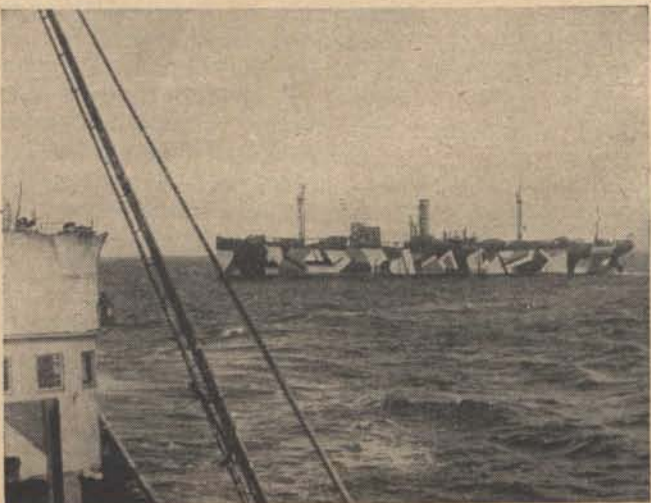
KÉPEK A NAGYVILÁGBÓL

A rohamutász fogalmát a korszerű háború termelte ki. E korszerű harc rengeteg technikai eszközének kiszolgálása jórészt a műszaki csapatok feladata. A műszaki csapatok utász része ma már nemcsak utakat épít, vagy a folyókon teremt átkelési lehetőséget, hanem maga is részt vesz a harcban. A rohamutászok olyan műszaki feladatot oldanak meg, ahol harcolni is kell! Erődök robbantása, támadás közben aknamezők telepítése és felszedése, részvétel a helység harcban csakúgy rohamutász-feladat, mint a folyamatkezelés kierőszakolása, vagy akadályrendszer felsodrítása. Az utász rohamcsapa-

tok különleges felszerelésű, fegyverzetű és kiképzésű alakulatok, akik a mai háborúban rászolgáltak minden dicsőre. Hidak megrohanása, rohamcsónakokkal végrehajtott folyamatkezelés és erődrendszerek áttörése a leggyakoribb feladatuk. A páncélos fegyvernemnél is vannak páncélos utászok, akik különleges páncéljárműveken hajtják végre feladataikat. A rohamutászokat bőségesen felszerelték minden tűzfegyverrel, hogy feladataikat önállóan is végrehajtsák. Ha a helyzet úgy kívánja, feladataik megoldásában még a gyalogság elé is törnek.

A tarka színre való festés kérdése sokat vitatott probléma katonai szakkörökben is. A terep környezetéhez való alkalmazkodás elősegítése már régi

idők óta minden hadseregben kísérletek alatt áll. Ami feltűnő, az az ellenség figyelmét magára hívja, tehát a vezetés igyekszik mind a harcosok ruházatában, mind a fegyverek, légi, földi és vízijárművek festésében — már eleve „rejtőzni”.

A vadászember tudja, hogy a természet mennyire gondoskodik a szabadban élő állatok színezésével, azok rejtőzését előmozdítani. A környezethez való hasonulás megbontja az egységes színt, azaz tarkázza azt. A nagy tárgyakat feltétlenül tarkázni kell, mert hisz hátterük, amelyben mozognak, szintén tarka. Kell egy általános színnek lennie, melyből tűnjenek ki világos színfoltok és legyenek benne az általános

színt megbontó sötét részek is. Ezek a foltok annál kisebbek, minél közelebb kerülhet a használati tárgy vagy harceszköz az ellenséges figyeléshez.

Az egyenruhák színe is alkalmazkodik az illető ország legjellegzetesebb színeihez. Télen az egyenruha fölé fehér vászonhuzat való, mely egybeolvad a hó színével.

A legjobb álcázás is csak akkor jó, ha az álcázott személy, vagy tárgy **mozdulatlan**, mert minden mozgást azonnal észre lehet venni. Figyeljük csak meg a szabadban élő állatokat, azok veszedelem idején mozdulatlanul lapulnak s így legtöbb esetben észrevétlenek maradhatnak. A műtárgyakat, erődöket célszerűtlennek látszik tarka színűre festeni, mert az nem hogy rejtene, hanem egyenesen felhívja rá a figyelmet.

Egy újabb német eljárás szerint a gépkocsikat sötétszürkére festik, amellyel a gépkocsi árnyékát tüntetik el, azaz a gépkocsi egybeolvad árnyékával. Ezt azonban csak a légi főlény birtokában, illetve akkor lehet megtenni, ha — a nagy anyagmennyiség birtokában — a rejtőzés csak másodrendű kérdés.

*

A **kőolaj**, vagy a „folyékony arany” sohasem képzelt jelentőségre emelkedett a mai világháborúban. A páncéljárművek, repülőgépek, hadihajók mozgatásához olaj kell, enélkül nem viselhető háború. Az olajtérő területek megszerzésére irányulnak a nagy hadászati célok, hogy a háború további folytatását biztosítani lehessen. **Anglia** olajszükségletének 98%-át tengerentúlról hozza. A háborús olajszükséglet a békeszükségletnek majdnem háromszorosa, úgyhogy a szállításnak igen nagy nehézségekkel kell megküzdenie. Angliában nagy gond az olajtartályok és finomítók megvédelme is, hiszen a német bombázók azokat állandóan támadják. **Amerikának** békeidőben kb. 140 millió tonna olajra van szüksége, ezzel szemben évi termelése kb. 170 millió tonna, vagyis háborúban igen le kell csökkentenie a béke gépkocsiforgalmát, hogy hadiszükségletének eleget tudjon tenni. **Oroszország** termeli az Egyesült Államok után a legtöbb **kőolajat**, de 75%-át a Kaukázusból, ennek sorsa pedig az újabb német támadások következtében már nem is nevezhető kétségesnek.

Németországban csak Hannover és Hamburg környékén található némi olaj, de a mesterségesen előállított üzemanyaggyártással mégis jelentősen emelték a készletet. Napjainkban az Európában legtöbb olajjal rendelkező **Románia** teliesen kielégíti a német szükségleteket, mert a román kutak évente közel tízmillió tonna **kőolajat** termelhetnek. Ennek az olajnak a németekhez való juttatása sokkal egyszerűbben és jóformán minden ellenséges behatás nélkül történhet meg, míg az angolok **kőolajszállítás** mánya a hosszú tengeri út ideje alatt gyakori német támadásnak kitett. **Olaszország** bár szintén szegény olajban, de az albániai partvidékről jelentős mennyiségben jut mégis e fontos anyaghoz. Foglalkoznak náluk műbenzinyártással is, azonkívül évente kb. ötmillió köbméter metángázt is termelnek. A polgári, illetve a hátszági forgalom csaknem teljes egészében metángázzal hajtott gépkocsikkal bonyolódik le. **Japán** már a mostani világháború előtt is jelentős mennyiségű ola-

jat fogyasztott. A háború által megsokszorozódott fogyasztást elsősorban Holland-India kőolajforrásainak birtokbavételével fedezik a japánok. Itt ugyanis közel kilencmillió az évi termelés!

Ha a mostani világháború betelejeződik és a nyersanyagokat igazságosabban osztják el, mint ahogy eddig volt, akkor Európa növekvő nyersolaj-szükségletét a bakui és urali mezők szolgáltathatják majd! Egyik híres orosz geológus szerint itt ugyanis szinte kimeríthetetlen nagyságú készletek vannak — több milliárd tonna! — mely bőségesen elégséges lesz a jövő békeélet szükségleteinek kielégítésére.

*

A harckocsi a páncélos támadás tulajdonképeni végrehajtója. Teljes egészükben páncélozott, hernyótalpu járművek ezek, amelyek nagyságuk szerint kis-, könnyű-, közepes- és nehézfajtájúak. A korszerű harckocsik mindegyike rádió adó, vevő berendezéssel felszerelt. A kis és könnyű harckocsiban géppuskák vannak, esetleg valamilyen páncéltörő fegyver is lehet fegyverzetként beépítve a könnyű fajtánál. 2—4 ember ül bennük. A közepes harckocsi a korszerű harckocsik leggyakoribb formája. A

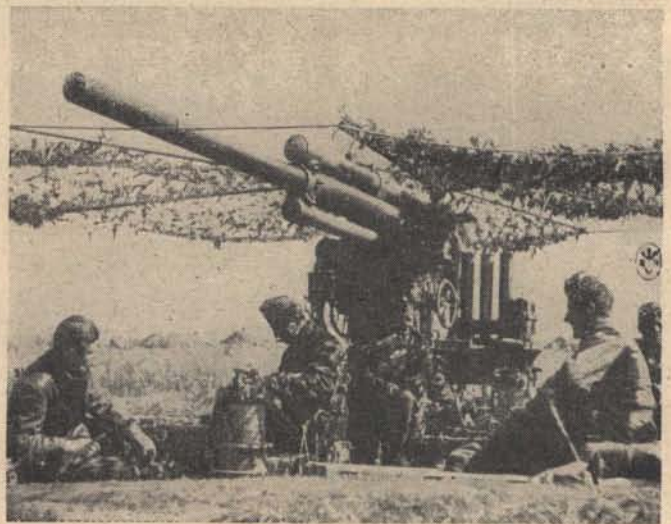

legnehezebb, de a legszebb páncélos feladatot: az ellenségén való áttörést hajtja végre. Fegyverei közül kettő rendszerint géppuska, de van még benne valamilyen páncéltörő fegyver, esetleg kisebb űrméretű löveg is. A terepen 30—40 kilométer óránkénti sebességgel halad. A nehéz harckocsi súlya 30—70 tonna, ennek megfelelően 10—15 kilométer az óránkénti sebessége. Különleges feladatokra van még lángszórós, ködösítő, rádiós harckocsi is. A hernyólánc lehetővé teszi az árkokon, hepe-hupás terepen való biztos haladást, ilyenkor a hernyólánc tulajdonképpen a harckocsi alá fektetett útpályának felel meg. A harckocsik áthatolnak vízen, fákat, kerítéseket és kisebb építményeket is ki-döntenek. Nagy ellenségük a homok és a magas hó. A sivatagban a harckocsi páncélja rendkívül átmelegszik, úgyhogy a bennük való huzamosabb tartózkodás lehetetlenné válik. A tengelyhatalmak által a sivatagban használt harckocsikat ezért ventillátor berendezéssel ugyanúgy hűtik, mint ahogy az elektromos jégszekrény működik.

A harckocsik motorja rendkívül erős, hogy a nehéz páncéljárművet a legnehezebb terepen is biztosan mozgathassa. A harckocsik minden tonnányi súlyát átlagban **húsz** lóerő mozgatja, vagyis egy húsz tonnás harckocsi motorja kb. 400 lóerős.

*

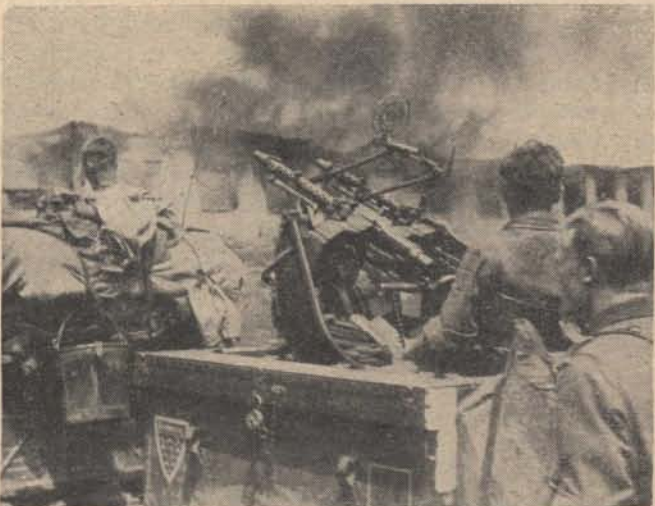
A légvédelmi tűzgépek rendkívül nagyot fejlődtek és rettegett ellenfelei lettek a repülőgépeknek.

Minden harceszköz tökéletesedésével együttjár az a körülmény, hogy vele párhuzamosan fejlődik az elhárítás eszköze is. Az első és második világháború között példátlan fejlődésnek induló repülőgépekkel szemben kitermelődött ezek ellenszere: a légvédelmi tűzéség. A most folyó világháborúban igen eredményes munkát végeznek a légvédelmi tűzérek, akik nem egyszer földi, sőt tengeri célok ellen is, sikeresen vették fel a küzdelmet.

A légvédelmi golyószórók, géppuskák és nehézgéppuskák rendszerint földi harcra rendszeresített hasonló tűzgépekkel azonosak. Ritkábban fordulnak elő kettő-öt csőből összeépítetten, mint „iker” fegyverek. Alacsony magasságban repülő ellenséges gépek ellen alkalmazzák őket, lőszerük a rendes gyalogsági lőszerrel egyezik, de kéverten nyom-

jelző lövedék is van közöttük. Némelyik külföldi rendszerénél — különösen nehézgéppuskáknál — már érzékeny gyújtós gránát is előfordul, mint légvédelmi lőszer.

Az önműködő, gáznyomásos rendszerű légvédelmi gépágyú a legkorszerűbb légvédelmi tüzgépek. Egy perc alatt több, mint száz lövést is képesek leadni, a kilőtt lövedékek mintegy négy kilométer magasra mennek föl. A légvédelmi gépágyú lövedékei — a cél felületéhez érve — robbannak. Ha

a lövedékek nem találják el a gépet, akkor pár ezer méter magasban felrobbannak, hogy a földre visszahullva, a saját csapatokban ne tegyenek kárt.

Nagy magasságokban — 6—8000 méteren — szálló ellenséges gépek leküzdésére a légvédelmi ágyú szolgál. Ez nagyobb űrméretű — egészen 15 centiméterig — a lövedék is természetesen súlyosabb. Időzítő szerkezettel látták el a légvédelmi ágyú gránátját, amely a repülőgép közelében robban és repeszhatásával küzdi le az ellenséges gépet.

A légvédelmi tüzgépek lehetnek szilárdan beépítettek — például a tengerparton — de általában gépvontatásúak.

A légi célokra való közvetlen irányzás legfeljebb a gépágyúnál válik még be, a légvédelmi ágyú már technikai segédeszközök segítségével tüzel. Ez a híres magyar találmányú löelemképző, mely a repülőgép oldal- és magassági irányából, sebességéből, földtől való magasságából és a széliárásból önműködően számolja ki azokat az adatokat — a „löelemeket“ — amelyek a lövés leadásához szükségesek. Nem szabad ugyanis elfelejteni, hogy az alatt az idő alatt is, amíg a lövedék a levegőben repül: a repülőgép is nagy sebességgel halad és így eléje kell célozni. A löelemek elektromos úton kerülnek a lövegekkel „közlésre“, az elsütés is így történik.

EMÉKEZZÜNK!

Benke József pomázi őrsbeli csendőrt 1884 január 4-én Izbégen a lázongó néptömeg megölte.

Takács Ferenc zsabylai őrsbeli csendőr és **Gál Gyula** csurogi őrsbeli próbacsendőr, szerb partizánokkal vívott harcokban, 1942. január 4-én elesetek.

Dedlinszky József 2. oszt. őrmestert, a kövesligeti őrs parancsnokát ellenszegülő rutének Kövesligeten 1919 január 5-én agyonlőtték.

Müller János szolnoki őrsbeli csendőr Beratban, Albániában, 1917 január 6-án maláriában meghalt.

Bárfi István trsztenai őrsbeli alőrmestert egy szerb komitácsi 1917 január 7-én Selance-n agyonlőtte.

Nagy Lajos csurogi őrsbeli tiszthelyettes, szerb partizánokkal vívott harcokban, 1942. január 7-én elesett.

Hercsel Márton etyeki őrsbeli csendőr menekülő büntetett üldözése alkalmával Etyeken 1927 január 10-én saját szuronyába esett.

Galaba József ózdi őrsbeli csendőrt kincstári pénzszállítmány fedezete alkalmával 1908 január 12-én, Ózd és Bánszállás között rablók agyonlőtték.

Nagy Imre alpári őrsbeli csendőr, címz. őrmester az orosz harctéren szerzett betegségében 1916 január 12-én Kecskeméten meghalt.

Szabó József 2. oszt. tiszthelyettes, a szerencsi őrs parancsnoka, veszélyes gonosztevővel harcolva elesett Mádton, 1924 január 12-én.

Szász Bálint csikmenasági őrsbeli népfelkelő tizedes, mint járőrvezető, járőrtársának a szuronyába szaladt, minek folytán 1917 január 13-án meghalt.

Varga József borcsai őrsbeli csendőr csónakon való portyázás közben 1912-1913. telén a Dunába esett. Így szerzett betegségében 1913 január 13-án Pancsován meghalt.

Mondások és jóslások a határban.

Írta: SAJTI LAJOS őrmester (Debrecen).

Fiatalabb járőrtársammal, polgári ruhás szolgálatban, egyik Berettyó-melletti faluba mentünk, hogy a ma háborújában annyira elszaporodott fecsegési ügyekben feltűnésnélküli puhatolással adatokat gyűjtsünk. Az órs székhelyétől gyalogosan, cikk-cakkos dűlőutakon jutottunk ki feladatunk végzésére kijelölt községünkbe, visszafelé pedig eperfákkal szegélyezett, megyei műuton jöttünk.

Nyárközepe volt. Az időjárás esőtűtáni: borús, szeles és ilyenkor nyáron hűvösnek mondható volt. A határ a maga szépségében csendes; fekete-zöld tengeris föld-sávokkal és sárga tarlókon hosszú búza keresztsorokkal díszített. Az Isten áldotta kenyérmag javarésze még keresztekben, itt-ott asztagokba rakva a termőföldeken hever, de helyenként cséplőgépeket is lehet már látni, melyeknek bűgásait a messzeségből zümmögésszerűen hallani. Szerke a határban, ameddig csak ellát a szem, mindenütt emberek nyüzsögnek, akik dolgos két kezükkel az élet betakarítása körül ügyeskednek. A háborúnak itt nincsenek látható nyomai, csupán csendőri szemmel lehet valamit észre venni: a keresztsorok melletti védőszántásokat most talán jobban alkalmazták a puszták fiai.

Járőrtársammal éppen a látottakról és feladatunk végzéséről beszéltünk, amikor egy velünk szembe jövő, tehénfogató, üres szekérrel találkozottunk. A járómű köcsisa egy idősebb, gazdálkodó külsejű ember, aki egyik kezében az ostort, másikkban újságot tartva, a lassan vontatott szekéren nyugodtan „politizált”. Járőrtársamat óvatosan figyelmeztettem: látod, már a határban is lehet látni politizáló embert! Ő mosolyogva, csak rám nézett és röviden jelentette a helyzetképről alkotott benyomásait: ez is a haladás jele...

Tovább mentünk. Jónéhány kilométer elhagyása után az egyik útmenti eperfa alá leültünk pihenni. Alig hogy helyet foglaltunk a kiszemelt zöld pázsiton, közelünkben a szalmával fedett kunyhó előtt egy nagy szelű fekete kalapot, szűrt és hosszú bunkósbotot viselő embert pillantottunk meg, aki lompos kutájával, éppen felénk közeledett. Találkozásunk örömeire én kezdtem a „jó napot”, mire ő „adjon Isten”-nel válaszolt. A kölcsönös üdvözlések után megkérdeztem: a bácsi kerülő itten? Én a mezőőr vagyok kérem — válaszolt az öreg nagy öntelten — majd botjára támaszkodott és várta, hogy mondjak még többet...

Közelünkben egy épülő gyárkéményt pillantottam meg. A beszélgetést ezért így kezdtem: milyen kémény lesz az bácsi? Az kérem egy téglagyár kéménye, melyet egy idevaló fiatalember épít. Hát van itt olyan fiatalember, aki ezt a magas kéményt meg meri mászni? — Van bizony, még pedig egy olyan fiatalember, aki a katonaságnál pilóta volt s így megszokhatta a földet távolabbról nézni. De ilyen volt ennek minden fajtája. Igaz az apja mégis megjárta... Hogy járta meg bácsi? kérdeztem érdeklődően. Hát kérem az úgy volt, hogy a falunkban templomot építettek és a toronygomb feltevését ennek a fiatalembernek a nagyapja vállalta fel. Az öreg mester mindenképen meg akarta a fiát is tanítani erre a szép mesterségre, s ezért a fiát küldte fel a gombot feltenni, ő pedig alulról dirigálta, hogy hova tegye. Egyszer aztán a fiú lekiáltotta: apám én szédülök! Elég baj az neked — válaszolt a nagyapa és mire ezt a szót

kimondta, a fiú már le is esett és úgy szétlottyant, hogy darabokban szedték össze...

Láttam, hogy most már megbarátkozunk és megoldódik az öreg nyelve, ezért én is elmondtam neki egy toronygomb feltevési „esetet”, amely, mint láttam, igen megtetszett. Tovább aztán nem volt rá szükség, hogy én beszéljek, mert folyvást mondta az öreg kerülő a nagy eseményeket...

Repülőbűgásra lettünk figyelmesek, mire mindhárman a fellegetes égboltra vetettük szemeinket és kerestük a sejtett gépet. Magasan szállott a gép és lassan fűrődött előre a párás levegőben. Az öreg vette legelőször észre, aki mindjárt dicsekedett is a jó szemével és állította, hogy tiszta időben a többkilométeres távolságban lévő toronyórán látja a számokat és meg tudja mondani, hány óra van. Ezután folytatta: magyar gép, melyet a keresztről ismerem fel. Kolozsvárról jön és postát visz Budapestre. Keveset lehet most ebből is látni, mert kint vannak a harctéren. Nagy dolog is ez a háború! Sok ember és sok gép kell oda. Nekem is kint van már két fiam, a harmadikat pedig tegnap hívták be. Még nem tudjuk, hová megy, de biztosan a harctérre, mert az is talpigember! Egyik fiam 12 helyen volt már megsebesülve, de azért nem halt meg. Németországba szállították mint súlyos beteget, ahol nemcsak hogy meggyógyították, hanem még nyaralt is. Járőrtársammal kérdésen egymásra néztünk, melyet az öreg észrevett s ezért ismételte: nyaralt bizony, úgy ahogy mondom! A németek nagyra becsülik a magyarokat. Adnak azok a magyar katonának mindent, amit csak szeme-szája kíván. Cigaretta is kapott a fiam, amennyi csak kellett. Amikor pedig meggyógyult, hazaengedték hatheti szabadságra, hogy nézze meg szüleit. Most aztán, hogy meggyógyult és a szabadsága is letelt, kiment ismét a muszkákat szomorítani. Azóta még nem írt, de nem is bánom, mert tudom, sok dolga lehet. Ha majd ismét hazajön, elmondja nekem a történeteket. Én is voltam katoná, majdnem négy évig. Igaz, nem az oroszoknál, hanem az olasz harctéren, mert hát akkor még az olaszok is ellenségeink voltak. Meg is mutattuk nekik... Ezért is becsülnék most annyira minket... Hej, be csúnya hely volt az a Szent Gabrielle és az a Piave környéke... Azért mindenütt győztünk, mert megálltuk a helyünket. Kratowfil ezredes úr volt a parancsnokunk, aki mindig ott volt velünk az első vonalban. De ott volt ám József főherceg is, akit sokszor csak akkor vettünk észre, amikor a lövészárkokban a hátunk mögött termett és mondta: Ott van, löjted, fiam! Sokszor pedig az is megtörtént, hogy a puskát elvette és ő lőtte. Így volt ez kérem, csak az a baj, hogy a háború után megszégyenítettek bennünket. Ezt nyögjük még ma is... Most azonban már megváltozott a világ, mert a mai háborúban nem az emberek, hanem inkább a gépek döntenek. Az oroszoknál most úgy van, hogy a mieink helyenként előre szaladnak s utána úgy, mint harapófogó a szeget, körül zárják az ellenséget. Ott aztán van, „húzd meg a haját!” A stukák százával csapnak le, a földön pedig a tankok törtetnek előre. Ahol pedig ezek elmennek, ott nem marad kő a kövön, de még muszka sem... Az a szerencsénk, hogy most is jó hadvezéreink vannak. A németeknek van most egy Rommel, aki olyan okos ember, hogy még Hitler sem merte előre hinni, amit az már megtett... Most ugyan hallgat, mert biztosan csalafintaságon töri a fejét! De jajj lesz majd az angoloknak, ha ismét halljuk a nevét!

Dr. vitéz Nagy fhdgy. felv.

Az öreg ezután rátért arra, hogy idehaza bizony most elég nehéz a 15 dekás kenyéren, de azért nincs elkeseredve, mert tudja, hogy rövidesen jobb világ lesz. Csak az a fontos, — mint mondotta, — hogy a katonáinknak legyen mindenből elég! Azoknak pedig van, mert mondta a fia.

Ezután családi ügyekről beszélt még és elmondta, hogy az apja 70 éves korában halt meg, de soha sem volt beteg. Már ő is 68 éves, de még a foga sem fáj és az orvosságot nem ismeri. Elbeszélte azt is, hogy Mihálynak hívják, s régebben nagy murikkal ülték meg a Szent Mihály napját. Sajnálta, hogy most nem lehet úgy, mint régen, de azért cseppet sem volt elkeseredve és minket is vigasztalt, hogy legyünk csak türelemmel, mert rövidesen jóra jön minden. Én kijelentettem, hogy mi bízunk a győzelmünkben, csak legalább mindenkinek így kellene! Így bizony, — válaszolt az öreg, — de hát mindig voltak, s így most is vannak kishitűek! Ez azonban ne szomorítson el bennünket, mert az a pár kivétel, nem akadályozhat meg bennünket a nagy győzelem elérésében. Ezután ismét rátért Mihály bácsi a harctéri eseményekre és jóslásokba bocsátkozva, kijelentette: szeptember vagy október hónapokban már jóra fordul a világ, mert akkorra elérjük azt a csúnya nagy Ural hegyet, amelyre nehéz lesz ugyan felmászni, de ha oda egyszer felmegyünk, a muszkáknak biztos végük lesz!

Kezet szorítottunk Mihály bácsival és búcsúzóul azt kívántuk, hogy minden úgy legyen!

Tovább mentünk, a szívünk telve volt azokkal a jó érzésekkel, hogy itt a határban jóirányban örködnek és munkálkodnak a sokak által annyira irigylet: feketére napbarnított arcu, testben sokszor fáradt, de lélekben mindig friss, szennyezetlen és életerős emberek.

Az út kezdett már elnyelni bennünket a párás levegőben, amikor megegyeszer visszapillantottunk. A mi körülünk még mindig ott állott a jóslást kimondó helyen és két kezével botjára támaszkodva, örködően nézett szét s utánunk a nagy messzeségben, az ő beláthatatlan birodalmában...

Mi szótlanul, magunkban elgondolkozva mentünk tovább a néptelen kanyargós műuton, melynek csendjét járőrtársam szakította meg: a határban kerülnek még jó magyarérezésű emberek!

Igen kerülnek! Ők azok a tiszta lelkű falusi emberek, akik e nagy világégés közepette is, amíg fiaik kint a harctereken szent Hazánkért, hitünkért, létünkért és mindnyájunk boldogságáért véreznek, addig ők idehaza, — előrehaladott koruknál fogva már csak a határban, — örködnek, de így is szívük szerint hisznek, ítélnék, jósolnak és remélnek.

Tanuljunk tőlük, tisztelegjünk előttük és szorítsunk kezet az ilyen mezőőrökkel!

Az ősmagyar harcostól a honvédig.

Talán az egész világon nincs még egy olyan nemzet, mely annyit küzdött, harcolt, hadakozott volna történelme folyamán, mint a magyar! Nem nőtt fel itt jóformán soha sem olyan nemzedék, mely közvetve, vagy közvetlenül ne tapasztalta volna a háborút, harcot. Kemény küzdelem edzette a magyart igazi „katonanemzetté“, eleink vitézségét, harcikéjét az utódok csak öregbítették, soha sem kellett szégyenkezni, hogy magyarok vagyunk! Ellenkezőleg! Jeles harci tulajdonságainkat ellenfeleink is elismerték és tisztelték. Hosszú volt az út az ősmagyar harcostól a mai honvédig, de dicsőséges és szép.

Lássuk csak!...

A lebediai és etelközi ősmagyarok lovon harcoltak, nyílt csatában támadtak, de az ellenségnek cselt vetettek. Minden oldalról ellenséges törzsek fenyegették őseinket, ezért kényszerültek elhagyni az őshazát és ezért jöttek Árpád vezetése alatt nyugatra! Kemény küzdelmekben szerezték meg az új hazát, nem ajándékképpen hullott az ölükbe! Hadműveleteiket gondos, alapos tájékozódás: a felderítés jellemzi, sohasem támadtak vaktában. Minden harcosnál 30—40 nyíl volt, ezzel igyekeztek szétugrasztani az ellenséget. Támadáskor gyakran látószólag megfutottak, de adott jelre megfordultak és karddal, két méteres kopjával, fokossal rontottak az ellenfélre. Gyakran olyan helyre csalták futamodásukkal az ellenséget, ahol már elrejtőzve várt a másik csapat: ez tört azután rá a könnyű sikernek örülő ellenfélre!

Majd 60 esztendeig tart a nemzetbiztosító hadjáratok, a „kalandozások“ kora. Több útvonalon indulva, önállóan hadakoznak „dandárai“. Koratavasszal indulnak, de téle visszatérnek, átlag mindennap 40 kilométert lovagolnak! Menetüket, megállásukat őrségekkel biztosítják, az ellenség megkeresésére rendszerint a kabarók törzsét küldik előre, őket előcsatározóknak, száguldozóknak nevezik. Rendszerint hajnalban támadnak, széles arcvonalon, mindig van tartalékcsoapatuk. Az éjszakai összeköttetésre máglyát gyújtanak, nappal kürtölnek. Rendkívül mozgékonyak és harcaikat a meglepetésszerű fellépés jellemzi. Először mindig a gyengébbet verik le, csak azután fordulnak az erősebb csapatok ellen.

Az ősmagyarok harca megváltoztatta egész Nyugat-Európa katonai szervezetét, mert őseink miatt kényszerültek vár építésre — ezen belül megkezdődött a polgári művelődésük — és őseink miatt szerveztek ők is könnyű lovas csapatokat.

Szent István hadseregét már a megváltozott életformánk jellemzi. A letelepedés, a kereszténység felvétele új hadsereget alakított. Állandóan csak a királyi sereg van fegyverben, ez talán 5000 nehéz lovas, azután az egyházi és világi urak, várispánok várkatonasága. Itt már gyalogság is van. A nemesség a Haza védelmére csak saját személyében harcol...

Szent László az ország keleti részén valóságos határőrvidéket létesít, a magyar katona páncélos lovas lesz, már várostromló fegyverei is vannak. Harcmódoruk mindig támadó.

Az Árpád-ház uralkodásának idejében csaknem minden esztendő háborús. Egyre erősebb lesz befolyásunk a Balkánra, de a magyar hadak keletre is eljutnak, katonai hírnevünk bejárja egész Európát.

A tatárjárás nagy csatavesztésének — Mohinál — az az oka, hogy eltértek őseink a régi hadviselési módtól, melyet a tatárok teljes egészében megtartottak... De új életre támadt a magyar, mert tervei voltak velünk az Istennek!

A tatárjárás után kunokból és jászokból könnyű lovasság alakul, ez aztán Dürnkruznál Kún László vezetése alatt nagy győzelmet is arat Ottokáron.

Az **Anjouk** korában megtörik az elhatalmasodó főurak hatalma, Károly Róbert új hadsereget képez. Aki kellő számú fegyverest ad a királynak, az azokat saját zászlója és címere alatt vezetheti hadba. Ez a bandérium rendszer, amely a királyi birtokok könnyű lovasságával és a nemesi lovagrendek nehéz lovasságával együtt félelmetes hírvé tette a magyar haderőt. A gyalogságot átképezték a várvédelmi harcmódról a támadásra: hatalmas tömegben — „falánxban“ — vonulnak fel, előretartott dárdákkal. A nyilak ellen pajzzsal védekeztek. Ha lovasság rontott rájuk, kifelé tartott dárdákkal „sündisznó“ formát alakítottak. A várak ostromlására külön gyalogságuk volt, könnyebb felszereléssel.

Ez idők lovassága egymás mellett ügető, előreszegezett dárdájú lovagok sorával támad, mögöttük fegyverhordozóik lovagolnak. Hatalmas ércfalként törtek az ellenségre, de hegyekben, szorosokban nem tudtak felfejlődni.

Az Anjouk-korában a szegény nemesekből és jobbágyságból áll a telekkatonaság, a vármegyék bandériuma, Zsigmond uralkodása alatt harminchárom jobbágYTELEK ad egy lovas a telekkatonaság céljaira.

A földbirtok lesz **Zsigmond** idejében a bandériális rendszer alapja, a bandériumokat elsősorban a nemesség és papság állította ki. Az ősi hagyományoknak megfelelően feltámadt az „insurrectio“, vagyis, ha a Haza veszélybe került, minden nemes ember és pap személyesen sietett védelmére. A nemesek és papok birtokuk arányában megfelelő számú felfegyverzett harcost állítottak ki — ha ez több volt, mint 50 fő, akkor saját zászlójuk alatt — a szegény nemesség együttesen állított ki minden száz jobbágya után három lovas.

Egyenlő harmad arányban ez a hadsereg nehéz-, könnyű lovasságból és gyalogságból állott. Van már jelentős számú tűzérőgük is.

Az Anjouk korának haderejét a lovagi eszme hatja át, Nagy Lajos uralkodása idejében a nemzet a legnagyobb jólétben élt. Miért?

Az ősi magyar virtus, a harcot kedvelő természetünk emelte naggyá a magyart! Nagy Lajos idejében sohasem lépett ellenség a Haza földjére, de negyven éves uralkodása alatt több, mint ötven nagyobb hadjáratot viseltünk, Itáliát tizenhétyszer járták meg a harcok magyarok. Bosznia, Dalmácia, Havasalföld, Bulgária, Szerbia, Csehország, Svájc... mindmennyi állomása a vitéz magyar hadaknak!

Az egész középkor legjelentősebb egyénisége volt **Hunyadi János**, akinek korában már előre veti árnyékát a fenyegető török veszedelem. Hogy teljes erővel nem léphettünk fel ellene, annak nagy részben a Felvidékre ezidőtájt beszivárgott cseh husziták voltak az okai, akikkel szüntelenül tartottak az összetűzések...

Hunyadi minden külföldi segítség nélkül küzdött a török ellen és saját földjünkön verte meg őket. Mint temesi ispán, erdélyi vajda, később pedig mint országos főkapitányunk: 15.000 főből álló bandériumot tartott, melynek kétharmada lovasság volt. Ezeknek nagyobb része telekkatonaság, illetőleg nemesember volt, akik karddal, zárt sorokban harcoltak. Minden levágott ellenséges fejért egy aranyat adott dárdával és karddal felszerelt gyalogosainak, akik kemény fegyelemben éltek és kitűnően harcoltak, hisz csaknem szüntelenül fegyverben állottak... Hunyadi a legkiválóbb hadvezérek egyike, merész, fordultatos, negyvenhárom nagy csatájából csak Rigómezőnél, Várnánál és Zsolnán szenvedett vereséget, másutt mindenütt győzött... Mestere volt az oldal- és háttámadásoknak, gyakran éjjel is támad és nem riad vissza hatalmas menetteljesítményektől sem. Ha fontos ütközetre készült, gyakran előre begyakorolja azokat, de rugalmasan alkalmazkodik a megváltozott helyzethez is.

Mátyás király a szüntelen háborús veszélyek miatt állandó, mondhatnánk hivatásos, mesterségbeli hadsereget szervez. Háború esetén nemcsak a bandériumok és a nemesi felkelés alakul meg, hanem az ország minden férfia kardot ragad! A telekkatonaság létszámát is növelte, mert már nem 33, hanem 20, később pedig 8 telek után parancsol egy lovas!

A nemesség azonban csak háború — vitatható — szüksége esetében fog fegyvert és csakis az ország határain belül harcol, a telekkatonaság sem tartozott 3 hónapon túl a határokon kívül harcolni. Ez nem felelt meg Mátyás király céljainak, ezért 1463-ban megteremti a híres „fekete seregét“, amellyel újra rettegett ellenfélle és becsült baráttá vált Európa népei előtt a magyar.

A kb. 40.000 főből álló „fekete sereg“ háromnegyede lovas — vegyesen könnyű és nehéz lovasság — egynegyed része gyalogság, akik életük végéig szolgáltak. Mátyás könnyű lovassága az egész Európától utánczott huszár csapat őse... Hadiszervezetében vannak már műszaki és ellátó csapatok. Csakjásai — a mai folyamórség ősei — akár tízezer harcost is szállíthattak.

Tekintélye volt Mátyásnak, amelyet hadisikereinek — Csehország meghódítása, Bécs elfoglalása — köszönhetett, becsületesen forgatta az ősi kardot a Haza érdekében!

Mátyás halála után széthúzás, pártoskodás támadt, gyengekező vezetők alatt Mohácsig jutottunk.

Alig 30.000 katonánk harcolt itt, pedig majd a tízszeresét is ki tudtuk volna állítani.

Mohács után az ország három darabra hullik, a hadiszervezet is megbomlik...

Az ország császári uralom alá került részében megmaradt a banderális rendszer és a telekkatonaság. A végvárakban ugyan van állandó őrség, I. Ferdinánd határőrvidéket is létesít, de az igazi harci szellemet csak ott találjuk, ahol magyarok vannak. Temesvár, Szigetvár, Eger, Drégely harcai a magyar vitézség ragyogó állomásai. Méltán nevezték a németek a magyar végvárakat a „német nemzet első várfalának”, mert ez így is volt. Mint ahogy igaza van annak az olasz mondásnak is, amely szerint a mi végvársorunk „a világ keresztényeinek védőfala és őrtornya” volt...

Példátlan hősiességgel küzdött a nemzet a török elnyomatás korszakában és csupán a személyes vitézségekkel verekedte ki magának — a szó szoros értelmében — megmaradását.

Zrinyi Miklós, a hadvezér és hadtudományi író lángelméje nyomja rá erre a korra a bélyegét. De munkái, tanításai még ma is értékállóak, bizvást nevezhetjük őt a legnagyobb katonai elmék egyikének!... Ő az örök magyar katonaeszmény megtestesítője!

Erdély ebben az időben mozgó háborúkat vív, katonái mozgékonyak, gyorsak, vállalkozó szelleműek. Báthory megszerzi a lengyel és litván trónt is, kiemelkedő katonai szervezet Erdély életében Bocskai hajdú, nagy hadvezér volt Bethlen Gábor, aki örök hadidicsőséggel gyarapította Erdély történetét.

II. Rákóczi Ferenc szabadságharcában részt vett az egész nemzet, a kuruc vitézek nyolc esztendőig dacoltak a császári hadakkal. A kuruc sereg 31 gyalogezredből, 52 huszárezredből és 6 ütegből állott. Legjobb csapataik a palotások és a gránátosok voltak. A mezei gyaloghadakat — a talpasokat — esetenként hívták össze, két ízben volt nemesi felkelés is. A kurucok főképp karddal — fringival harcoltak, lendületes rohamuk sokszor megkergette a császáriakat, a fegyverletételkor pedig a munkácsi vár tróntermeiben 163 császári zászló bizonyította, hogy hősiiesen küzdöttek a kurucok.

Rákóczi kora után ugyan megszűnt az önálló magyar hadvezetés, de mind a császári hadseregben szolgáló katonáink, mind tisztjeink nem egyszer adták tanujelét katonai rátermettségüknek. Európa minden hadszínterén feltűnnek a magyarok; hírt, dicsőséget aratva... Hadik, Nádasdy, Alvinczy, Kray nevét egész Európa ismertel. Mikor az állandó hadsereget a császári udvar elrendelte, annak terhét leginkább a jobbágyok viselték, az egész ország területén folyik a toborzás a császári hadsereg részére...

Az 1848. év hozza meg az önálló magyar hadsereget. Ennek alapja a 23, volt császári hadseregbeli zászlóalj volt, a több, mint 50 többi honvéd zászlóalj lelkes, önként jelentkezőkből állott. A szervezési és felszerelési hiányokat a lelkeség, az önfeláldozó vitézség helyettesítette. Görgey Artur méltán sorozható a legtehetségesebb magyar hadvezérek közé.

A túlerő következtében elbukott szabadságharc után ismét megszűnt az önálló magyar hadsereg, de a dán, olasz, porosz és boszniai háborúk sorozatos bizonyítékai a magyar katona történelmi elhivatottságának.

A világháborúban megint helyén volt a magyar. Feltartóztattuk az orosz tömegeket, harcoltunk Szerbiában, Isonzónál, a lengyel mezőkön, Volhyniában, Romániában, Olaszországban, Ukrajnában, Verdunnél... hely sincs a magyar véráztatta területek felsorolására, ahol a világháború általános védkötelességű magyar katonája küzdött. A szegénytelen békét nem katonai sikertelenség, hanem az alattomos, idegen faj érdekében aknamunkát folytató patkányhad okozta!

De a megcsonkított Haza honvédsége **Horthy Miklós** alatt új életre támadt. Napjaink eseményei: a Felvidék és Erdély egy részének visszatérése, Kárpátalja és Bácska visszaszerzése a magyar honvédsereg munkája!

*

Csaknem mindegyik európai országban harcoltak magyarok ezeréves történelmünk folyamán, de bejártak őseink távoli, idegen világrészeket is. Harcoltak Észak-Amerikában és Mexikóban, ott voltak a forró Afrikában a búr háborúban, megfordultak a keresztesháborúk idején Palesztinában, az elmúlt világháborúban Ázsiában, Japánban, az afrikai gyarmatokon, Perzsiában...

A ma korszerű honvédségében ott vannak az új hadviselési módszerek kívánta valamennyi fegyvernem. Gyalogság, lovasság, tüzérség, légvédelmi és gépvontatású lövegek, páncélgépkocsik, harckocsik, páncélvonatok, ejtőernyősök, felderítő-, vadász- és bombázórepülők, gépkocsizó gyalogság, kerékpárosok, határvadászok, hegyi csapatok, utászok, hidászok, vasútépítő csapatok, híradók, folyamőrök, az ellátó- és szállítószolgálat rengeteg különféle alakulatai, egészségügyi csapatok, javítóműhelyek és egyéb különleges csapataink.

A mai honvédség részei ott menetelnek a világ legnagyobb hadművelleti útjain. Dicsőséges szövetségeseink oldalán méltán szereznek megbecsülést a magyar honvéd névnek, bizonyítva, hogy nem fajult el az ősi vér! Az ősmagyarok harci szelleme él a késői utódokban is, a kard becsülete él e nemzetben!

V. T. L.

Zsigmond királyunk ismeri fel először a mohamedán és keresztény világ közötti óriási szakadékot, ő látja be, hogy ebben az ellentétben végérvényesen csak a fegyver dönthet s tőle veszi át, mint örökséget, ezt a gondolatot Hunyadi János. A folytonos, legtöbbször magányosan, európai segítség nélkül vívott harcok alatt ismer rá az egész magyarság saját történelmi küldetésére, de ezekben a folytonos, soha meg nem szűnő harcokban fordul feléje az európai közvélemény is és ismeri fel a magyarság keleteurópai helyzetének fontosságát. Ekkor, Hunyadi János harcaiban alakul ki Európában az a felfogás, hogy a magyarság úgyve egyuttal egész Európa s az egész kereszténység ügye.

Szabadságon.

Írta: APOSTOL LAJOS tiszthelyettes (Torna).

A munka sok, a szolgálat sem kevesebb. Ezt tudja minder előjáró és feljebbvaló.

Ezért a kért szabadságot — hacsak különös okok nem akadályozzák — rendes viszonyok között rendszerint engedélyezik.

Szabadság! Ennek a szónak jelentését különösen mi, magyarok, tudjuk igazán értékelni.

Ha ajtója megnyílik, a kalitkába fogott kismadár szárnyait terjeszti, a ketrecbe zárt fenevad lábait nyújtja s kérdően néz szét... valóban szabad?

A hosszú szabadságvesztésre ítélt ember jó előre terveket sző szabadulása utáni életéről s ha hűntetését letöltötte, a fogház kapujában mélyet lélekzik, nagyokat nyújtózik s aztán féltéken tekint jobbra-balra, mintha meg akarna bizonyosodni arról, hogy vajjon mehet-e szabadon, amerre akar?

A szabadságra készülő csendőr is már jó előre töpreng: — Mit fogok csinálni? ... — Előbb hazamegyek Anyámhoz. Vasárnap együtt megyünk templomba. Délután rokonlátogatás lesz, este egyik jóbarátomat keresem fel, hétfőn megnézem a szőlőt, útközben elmegyek Apám sírjához, majd pihenek és Anyámnak segítek a ház körül. A következő napok egyikén vidéki rokonokat látogatok, stb., stb.

Útitervek készülnek. Napok beosztása, pénztárca számfajtése, ruha átvizsgálása, osztályozása, rendezése.

Végre eljön a szabadság első napja. Rendszerint már ekkor felborul az útiterv. Döccenők jönnek. Mi lesz még a következő napokon?

Az egyik alkalommal jómagam is, nagyjából az előbbieik szerint, már előre szépen beosztottam szabadságom idejét.

Ment is minden a maga rendjén, míg családi beszélgetés közepette meg nem kérdezték tőlem: „Miféle hit van itt most terjedőben?”.

Még nem tudtam semmi közelebbit, ezért magam kezdtem kérdezősködni. Hozzáfogtam az „adatgyűjtéshez”.

A rokonok elmondották, hogy néhányszor megjelent a községben egy-két fiatalember és díjtalanul különböző füzeteket osztogattak. Legtöbbször el sem akarták fogadni, de azok magukat „Isten küldötteinek” nevezték s a füzeteket visszahagyták és eltávoztak.

Már tudtam, hogy ellenségeink jó előre kieszelt, vallási köntösbe öltöztetett propagandájáról van szó.

Különösebb feltűnés nélkül érdeklődtem az „Isten küldöttei” után.

Ismerem községünk lakosságát s így nem hittem abban, hogy ezek a kútmérgezők céljukat ott elérik, de mégis megfoghatatlan félelem vett erőt rajtam. Már az én áldott szülőfalumban is? ... Ismerem fanatikus eltökéltségüket, ezért elhatároztam, hogy amíg odahaza vagyok, mindent el fogok követni a szervezés felderítésére és megakadályozására. Most már nem szabadságos voltam, hanem csendőr.

Néhány nap múlva sertést vágtunk Anyámnál. Dél tájban az egyik rokon azzal jött be hozzám, hogy az egyik „isteni küldött” az utcánkban jár. Az előzően fizetés nélkül ott hagyott füzetekért 50 fillért kíván, vagy ha semmi áron nem akarnak fizetni, kéri vissza a füzeteket, de másikat hagy ott fizetés nélkül.

Abbahagytam munkámat és az „isteni küldött” keresésére indultam.

Nem sokáig kellett kutatnom. A harmadik házból jött ki. Igazolásra szólítottam. Gazdasági cselédkönyvvvel igazolta magát, de a cselédkönyvvel egy szektáriánus könyvet is elővett. Amikor megkérdeztem, mit csinál a községben, azt mondotta, munkát keres. Az „imádásos könyvet” azért hozta magával, hogy ne unatkozzon.

Ezek után őrizetbe vettem, a község házára kísérem s a főjegyzőt kértem, engedje meg, hogy az illetékes őrsrel az őrizetbevételt telefonon közöljem.

A főjegyző készséggel tett eleget kérésemnek. Meglegen szorongatta kezemet, miközben elmondotta, mennyit fáradtak ők maguk és az őrs, hogy a községben megindult szekta-szervezést felderítsék és megakadályozzák, de ez mindeztideig a helybeli papok és tanítók tevékeny közreműködésével sem sikerült.

Az illetékes őrs haladéktalanul küldött járőrt, az őrizetbe vett szektást átvette és a nyomozó alosztály közreműködésével rövidesen az egész szervezkedést felderítette.

Én pedig szabadságom leteltével megnyugodva, magam kipihenve és az eredményesen kihasznált idő boldog tudatával vonultam be.

Nyolc hónappal később ugyancsak Anyámat látogattam meg. Néhány napot odahaza töltöttem s azután vidéki rokonokat látogattam meg.

Visszatérésemkor Anyám közölte velem, hogy öcsém egyik barátja a haretérről a közeli városba jött lőszerért és onnan egy napra hazatért. Visszaérkezésem előtti napon indult útba azzal, hogy a Don kanyarban harcoló öcsémhez megy vissza.

Anyám és mások is nagyobb csomagot vittek a lőszerért hazajött vitézhez s megkérték, vigye el azokat hozzátartozóiknak. Az készséggel vállalkozott erre. Anyám közölte velem, hogy a katona puskával volt idehaza, késő délután érkezett és kora reggel indult.

Két nap múlva arról kaptam hírt, hogy a lőszeres vitézt aznap ismét a község határában látták. Másnap reggel pedig már arról értesültem, hogy a barátunk újból odahaza van, de senkit „nem fogad”.

Ezek után csak arra gondolhattam, hogy katona-szökevényről van szó. Ezért ismét a főjegyzőhöz mentem és megkértem, értesítse az esetről telefonon az illetékes őrsöt.

A főjegyző örömmel tett eleget kérésemnek. Az őrsről egy járőr rövidesen községünkbe érkezett. A lőszeres vitézt lakásuk kertjében alva találták.

Azonnal beismerte, hogy a Don mentéről szökött meg teljes felszereléssel. Szabadságos katonák között, ukrán, lengyel, szlovák és német területen keresztül és Hegyeshalmon át vonattal érkezett.

Szökése után három napig gyalog, azóta vonaton utazott. Sehol nem igazoltatták.

Puskája 5 éves tölténnyel csőre töltve, a szobában volt.

Hogyha ebéd után nem álmosodott volna el, talán képes lett volna „vitézi tetre” is: a csendőrséggel harcba bocsátkozni, mert a valódi ellenséggel szemben gyáva volt.

Az öcsém és mások részére önszántából elvitt csomagok tartalmát — mert a címzeteknek kézbesíteni nem tudta, — jó étvágygal már elfogyasztotta.

Most várja méltó büntetését.

Leírásom nem a képzelet alkotása. A szektáriánus eset 1941. december hóban, a katonaszökevény-eset 1942. augusztus hóban történt meg, Maklárán, Heves-megyében. A feljelentést mindkét esetben a füzes-abonyi őrs tette meg. A szektás nevére nem emlékszem, a katonaszökevény Zubor Géza maklári lakos volt.

Az itt elmondottakkal azt akartam bemutatni, hogy a mi szabadságunk nem a költői értelemben vett szabadság. Ekkor sem szabad szem elől téveszteniünk hivatásbeli kötelmeinket. Ha nyitott füllel járunk, a hallottakat — megfelelő kiértékelésük után — értékesen tudjuk hasznosítani.

Harcokcsi század támadásban.

A német vezérkar „Kampferlebnisse aus dem Feldzuge in Polen 1939.” című könyve nyomán.

A Kutno-i hatalmas bekerítő csatához tartoztak a Bzura menti harcok is, ahol a németeknek sikerült megtörni a lengyelek déli irányú kétségbeesett áttörési kísérleteit. Ezeknek a harcoknak egyik részlet-cselekményét ismerteti az alábbi leírás.

*

A harcokcsi század szeptember 10-én délkeleti irányból Ozorkow felé gördült, hogy csatlakozzék a gyalogezredhez, melynek alárendelték. Északról egyre közelebb és erősebben hallatszik az ágyúdörgés. Az úton német oszlopok menetelnek visszafelé. Sebesültek jönnek gyalogosan és járműveken. Ozorkow előtt eléri a század a még menetben lévő gyalogezredet és innen vele együtt menetel tovább, egészen a község szegélyéig. Jobbra és balra az út mentén tüzelő német ütegek tűnnek fel, körülöttük sűrűn csapkodnak a lengyel tüzérség lövedékei. A harcokcsi század parancsnoka megtudja, hogy a lengyelek Lescica magasságában erős kötelékekkel átlépték a 2–3 kilométer széles mocsaras Bzura-szakaszt és dél felé nyomulnak. A hadosztály intézkedése értelmében az ezred mindkét oldali kötelékben támad és az előretörő lengyeleket a Bruza-szakaszra veti vissza. A támadás súlyát a harcokcsi század képezi, feladata, hogy a II. zászlóaljat a Lesmierz-től északnyugatra 1 kilométerre lévő erdő északi szegélyéig előrántsa.

A támadó zászlóaljak elfoglalják készenléti helyüket Ozorkow-tól északra. A páncélosok is nekigyürkőznek a várható forró perceknek. Zubonyukat levetik, ingüket kigombolják, ingujjukat felgyűrlik, szürke sapkájukat a fülükre húzzák. Vakmerő harci kedv ragadja el a legénységet.

Ahogy a gyalogság elfoglalta a készenléti helyet, felbőgnek a motorok, — a század keresztüldübörög Ozorkow-on a II. zászlóalj mögé. A századparancsnok kiszáll, előremegy a legelől lévő küzdőszázad parancsnokához. Tájékoztodik és megbeszéli a támadás részleteit.

Szalmakazlak mögött rejtve sikerül a harcokcsi századot szorosan a gyalogság mögé előrevonni. Most a századparancsnok szakasparancsnokait tájékoztatja részletesen a legelső vonalban.

Alig készülnek el ezzel, máris rádióon és hírvívó útján egyidőben kapja a század a támadási parancsot. Legyezőszerűen törnek előre a szakaszok a kazlak mögül és széles arcvonallal dübörög a század az ellen-

ség felé. A lengyelek a tanyákból és a kazlakról lőnek rájuk, de a harcokcsik hatalmas tűzerejükkel néhány perc alatt lángbaborítják ezeket. Köröskörül csapkodnak a lengyel és német tüzérségi lövedékek, — nem lehet megkülönböztetni őket egymástól. A gyalogság nem tudja követni a harcokcsik ütemét és messze lemarad, ezért a századparancsnok egy magas kukoricásban rádióparanccsal megállítja a századot. Itt bevárják a gyalogságot, mely a harcokcsik tűzoltalma alatt gyorsan és csaknem akadálytalanul jut előre. A közvetlen közelben a két tüzérség legkülönbözőbb űrméretű lövedékei csapkodnak, mégis a század nagy szerencsével, veszteség nélkül éri el a támadási célt. Közben besötétedik, mire a századparancsnok összéb vonja kötelékét és megszállja az erdőszélt. Bár minden oldalról szinte leirhatatlan hevesséű tűz zúdul az erdőre, a beérkező gyalogság mégis tovább akar támadni. A harcokcsi század parancsnoka ezt kilátástalannak tartja ugyan, de a gyalogság kérésére századával még felőrárt kitart elől, azután az égő harcmezőn át a készenléti helyre, a kazlak mögé megy vissza. Egy harcokcsija az erdőben veszett. Legénysége megmenekült.

Mivel a szomszédok messze lemaradtak és a II. zászlóalj 5 kilométer mélyen ékelődött bele az ellenségbe, a 10-ről 11-re virradó éjjel annak is vissza kell mennie a készenléti helyre.

Az éjszaka folyamán a század egyrészt a lőszerét, üzemanyagát és élelmét pótolja, másrészt a harcokcsiknál szükséges javításokat végezi el úgy, hogy 11-én hajnalban újra harcász.

Ezalatt a lengyelek Ozorkow-tól nyugatra előnyomultak és nemcsak balról való átkarolással fenyegették az ezredet, hanem még az ezredtörzs ellen is merész kézigránátos rajtaütést hajtottak végre. A kritikussá vált helyzet miatt 11-én hajnalban az arcvonalat még hátrább vették, a harcokcsi század pedig bevonult zászlóaljához.

Reggel 7 órakor a század az Orla községtől nyugatra lévő erdőben állt bevetésre készen, miközben a lengyelek az Ozorkow-tól nyugatra fekvő területen tovább nyomultak. A hadosztály az áttörés feltartóztatására bevette rendelkezésére álló utolsó csapatát, egy páncéltörő ágyús századot. A lengyelek azonban ezt súlyos veszteségekkel visszavetették és elérték az Orla községtől nyugatra fekvő vasúti töltést.

Ekkor a harcokcsi század parancsot kapott, hogy a páncéltörő századdal szemben előnyomuló lengyel erőt támadja meg.

A század azonnal támadásra indul. Erős lengyel gyalogsági tűzben hatolnak át a harcokcsik az erdőn Orla község felé. Ahogy a faluba érnek, páncélelhárító tűz indul ellenük. Párbaj kezdődik a harcokcsik és az elhárító fegyverek között. Különösen egy, a lengyelek által zsákmányolt német páncéltörő ágyú veszedelmes. Egy ház sarkánál áll és akárhányszor kaszálják is le a német géppuskák a kezelőlegénységet, a házból újabbak ugranak az elesettek helyére és tovább tüzelnek. Utol-sónak egy lengyel hadnagy esik el az ágyú mellett.

A harcokcsi támadás elérte célját: a lengyelek előnyomulásának lendülete megtört. Végeredményben a század három elvesztett és három sérült harcokcsi árán sikeresen végrehajtotta feladatát és harcával hozzájárult ahhoz, hogy a lengyeleknek a kutnoi gyűrből déli irányban megindított áttörése megghiúsult.

CSENDŐR LEKSZIKON

1. Kérdés. A Szut. 425. pont 3. bekezdése szerint mindenik sértettet és tanut külön-külön kell kikérdezni. Miért van ez így előírva?

Válasz. Tudjuk a bűnügytanból, hogy a kikérdezésnek mennyi hibaforrása lehet mind a kikérdező, mind a kikérdezett részéről. Az ilyen hibák azzal a veszéllyel járnak, hogy először a nyomozást, majd később a bűnvádi eljárást téves irányba viszik, a valóság kiderítését megnehezítik, gyanúsítottakat, illetőleg a vádlottakat pedig igazságtalán elnyírva vagy hátrányára válhatnak. Ezekkel a személyi hibákkal azonban ezúttal nem foglalkozunk, hanem a kérdés keretében maradva röviden összefoglaljuk a tapasztalatokat, amelyek utasításunk idézett rendelkezését indokolják.

Akár sértettet, akár tanut vagy gyanúsítottat kérdez is ki a csendőr, a valóságot akkor tudja aránylag legkönnyebben megállapítani, ha a kikérdezett minden külső befolyás nélkül adja elő azt, amit tud, vagy előadni akar. Ezt persze nem mindig lehet tökéletesen elérni, mert órák, sőt napok múlhatnak el, mire a csendőr a bűncselekményt felfedezi, a helyszínére érkezik vagy a nyomozást megindítja s ezen idő alatt bőséges alkalmuk van az embereknek arra, hogy a történeteket „megbeszéljék” és így egymást, akarva-nem-akarva is, befolyásolják. Van tanu, aki a kikérdeztetéséig annyit beszél és hall arról, amiről tanuskodnia kell, hogy a végén már maga sem tudja, hogy mit észlelt ő és mit hallott másoktól, nem is beszélve olyan esetekről, amikor a sértett vagy a gyanúsított készakarva igyekszik a számbajehető tanukat a maga érdeke szerint befolyásolni.

Ha ezt nem lehet is teljesen kiküszöbölni, a csendőrnek arra kell törekednie, hogy legalább ő ne teremtsen lehetőséget arra, hogy a sértettek és a tanuk egymást befolyásolhassák. Ezt pedig csak úgy lehet elérni, ha ezek az egymás vallomásának tartalmáról nem szerezhetnek tudomást.

Az utasítás természetesen csak magának a kikérdezésnek a szabályait határozza meg, de a csendőr figyelme már a kikérdezést megelőző körülményekre is ki kell hogy terjedjen. Már arra ügyelni kell, hogy az a személy, akivel a csendőr a sértetteket és a tanukat a kikérdezés helyére hivatja, ne tartózkodjék a kikérdező helyiségben s így ne lehessen tudomása arról, hogy az ügyben addig kikérdezettek mit vallottak. Erre azért kell figyelemmel lenni, mert világos, hogy az odahívatott egyén útközben kérdezősködik az addig történetek és az elhangzott vallomások felől, az értékdöött pedig mindent elmond neki elejétől végig. Hogy ezt aztán az illető sértett vagy tanuvallomásának tárgyilagosságára nincsen jó befolyással, az kétségtelen.

De arra is vigyázni kell, hogy a kikérdezettükre várakozó felek se tárgyalják egymás között az eseményeket; a kikérdezettek távozzanak el, a várakozók pedig lehetőleg ne beszélgessenek, mert az emberek túlnyomó részét az egyszerű beszélgetés is befolyásolhatja, sőt az összebeszélés sincsen kizárva.

A kikérdezésnek, mint tudjuk, az utasítás szerint két bizalmi egyén (eljárás tanu) jelenlétében kell történnie. Azt is tudjuk, hogy ezt egyrészt azért kívánja az utasítás, hogy a csendőr az elhangzott vallomások tartalmát a bizalmiak tanuvallomásával igazolni tudja, másrészt pedig, hogy a szabálytalanság, bántalmazás vagy egyéb visszaélés esetleges vádjával szemben védekezhessék. Előfordul azonban, hogy a kikérdezett személyt a bizalmi egyének jelenléte veszélyezi, nem mer vagy szégyel előttük nyíltan beszélni s arra kéri a csendőrt, hogy négy szemközt mondassa meg

neki, amit mondani akar. Természetesen, hogy még jobban feszélyezné a kikérdezettet az, ha a vallomását még nagyobb nyilvánosság előtt, több sértett vagy tanu jelenlétében kellene megtennie. Nemcsak szégyenérzete lehet az oka a nyilvános vallomástól való húzódozásnak, hanem az is, hogy a kikérdezett fél annak a bosszújától, akinek hátrányára vallott. Ez is egyik oka annak, hogy az utasítás a kikérdezést minél kisebb nyilvánosság előtt rendeli fogatósítani.

A hamisan vádaskodót vagy tanuskodót is jobban le lehet leplezni, ha a kikérdezések külön-külön történnek, mintha együttesen folynának le, mert így a vallomások közötti eltérések szembetűnőbbek, minthogy a kikérdezetteknek egymás vallomásának tartalmáról nincsen tudomásuk. Sok csendőr hajlamos arra a rendkívül helytelen eljárásra, hogy a feljelentésben csak egy-két tanu vallomását ismereti részletesen, a többi tanura nézve pedig azt jelenti, hogy „ugyanazt adták elő”, mint az előbbieket, pedig már többször megírtuk, hogy az ilyen felületesség milyen nehézségeket okoz a további eljárás során a kir. ügyészségnek és a bíróságnak. Még elterjedtebbé válnék ez a hiba akkor, ha a kikérdezések valóban együttesen, több érdekelt jelenlétében történének, mert ilyen esetben a tanuk stb. egymás hatása alatt valóban egyformán beszélnének. A vallomásuk ennek következtében nem egyéni, hanem „közös” vallomás lenne, s mint ilyen értéktelen volna, mert a tényállást nem külön-külön észlelésük szerint, hanem a közöttük önkényszerül is kialakult „megegyezés” szerint adnák elő.

Végül a nyomozás rendje is azt kívánja, hogy a csendőr egyszerre csak egy, legfeljebb két személlyel foglalkozzék s ne legyen kénytelen a figyelmét többfelé megosztani. Nyomozás, kikérdezés alkalmával nem mindig könnyű a jelenlévők között rendet tartani; ez annál nehezebb, minél többen vannak jelen. Tudjuk, hogy ott, ahol többen vannak jelen, különösen izgatottabb állapotban, mindenki egyszerre beszél, egymást túlkiabálják, az ellenfelek összevesznek stb.; a csendőrnek sokszor erőlyes eszközökhöz kell nyúlania, hogy csendet teremtsen. Nem adódhatik ilyen helyzet, ha a kikérdezés alkalmával csak egy, illetőleg szembesítés alkalmával két személy van jelen.

Látjuk tehát, hogy az utasításnak a külön-külön kikérdezésre vonatkozó rendelkezését a csendőrnek nemcsak azért kell megtartania, mert elő van írva, hanem a saját érdekében is, mert ezzel a maga munkáját könnyíti és a nyomozás eredményességét szolgálja.

2. Kérdés. Az 1941. évi 4. számú Csendőrségi Közlönyben közzétett 230.932 VI. b. 1941. számú B. M. rendelet alapján a tereptárgyaknak egymástól való távolsága nem kilométerben, hanem portyázási időben van megállapítva. A portyázási tervezet alapján vezényelt rendes szolgálatban a járőrnek feltétlenül a megállapított időadatokhoz kell-e alkalmazkodnia, vagy attól el is térhet-e. Igenlő esetben meg kell-e az eltérést minden esetben indokolni?

Válasz. Az idézett rendelet 6. pontja szerint a járőr nem köteles az előírt időhöz feltétlenül alkalmazkodni, hanem a szolgálatot indokolt esetben meghosszabbíthatja vagy megrövidítheti. Ha tehát a járőrvezetőnek jogában áll az egész szolgálat előírt tartamától eltérni, világos, hogy a portyázási időt az egyes tereptárgyak között is meghosszabbíthatja vagy megrövidítheti aszerint, hogy valamilyen oknál fogva jobban vagy nehezebben tudott haladni. De egyébként is: a portyázási tervezetben az egyes tereptárgyak között feltüntetett portyázási időadatok nem pontosak, hanem csak tájékoztató jellegűek, mert nem pontos időmérések eredményei, hanem próbaportyázások gyakorlati eredményéből, ezeknek középátlomásait adódtak.

Ha tehát a portyázási tervezet szerint pl. A és B. tereptárgyak között a portyázási idő 1 óra 25 perc, lehet, hogy az egyik járőr ugyanezt az utat 1 óra 5 perc alatt, míg a másik 1 óra 40 perc alatt teszi meg, sőt lehet esős, sáros idő, amikor ugyanennek az útnak a megtételéhez két óra szükséges. Ilyen kisebb eltérések mindig lehetségesek; ezeket nem is kell megindokolni. De már nagyobb eltéréseket, főként, ha gyakrabban ismétlődnek, indokolás nélkül nem lehet tudomásul venni. Gyakorlati tapasztalatok alapján azt mondhatjuk, hogy ha a portyázási tervezetben feltüntetett és a járőr által igénybevett időadatok között nincsen 25%-nál nagyobb eltérés, ezt nem kell megindokolni, ennél nagyobb eltérést azonban igen. A fent példaképpen említett 1 óra 25 percnél nagyobb távolságot tehát a járőr leportyázhatja kb. 1 óra alatt és kb. 1 óra 50 perc alatt is.

anélkül, hogy ezt külön meg kellene indokolnia. Ha azonban már pl. ötven perc alatt vagy két óra alatt portyázza le, akkor ennek okát a szolgálati lapra fel kell jegyeznie.

Megjegyezzük azonban, hogy ilyen indokolás nélküli eltérés csak az egyes tereptárgyak között lehetséges; az egész szolgálat tartamának meghosszabbítását vagy megrovidítését minden esetben, tehát akkor is meg kell indokolni, ha a különbség 25%-nál kisebb.

Ha a járőrök a portyázási tervezetben feltüntetett távolságokat rendszerint rövidebb vagy hosszabb idő alatt portyázzák le, mint amennyi a portyázási tervezetben szerepel, vagy ha az egyes járőrök által igénybevevett időtartamok között állandó és feltűnő különbségek mutatkoznak, akkor célszerű az illető távolságon újabb próbaportyázást végeztetni, mert valószínű, hogy az eredeti próbaportyázások pontatlanok voltak és emiatt, vagy egyéb ok következtében a portyázási tervezetbe vezetett időadat is helytelen.

3. Kérdés. A Csendőr-Btk. (1940. évi kiadás) 779. oldalán adott magyarázat szerint nem orgazdaság olyan dolognak vagyoni haszon végett való megszerzése, amely kihágás következtében jutott a birtokosa vagy birtolója kezébe. Orgazdaság-e az erdei lopásból származó dolognak vagyoni haszon végett való megszerzése stb.?

Válasz. A Btk. 370. §-a szerint orgazdaságot csak olyan dolognak vagyoni haszon végett való megszerzésével stb. lehet elkövetni, amely az ott felsorolt büntettek vagy vétségek következtében jutott birtokosának vagy birtolójának kezébe. Kihágás útján el tulajdonított dolog megszerzése tehát nem orgazdaság. E szabály alól érdekes kivétel az erdei lopás.

Az erdei lopás voltaképpen nem tiszta kihágás, hanem olyan vétség, amely száz pengő érteken alul kihágássá minősül. Nevezetesen az 1935. IV. t.-c. (erdőtörvény) 258. §. 1. pontja szerint kihágást követ el, aki az ott felsorolt erdei termékeket ellopja vagy ellopását megkísérli, de csak akkor, ha a cselekmény — figyelemmel a 261. §-ra is — súlyosabban nem minősül. A 261. §. szerint viszont: ha a 258. §-ban felsorolt cselekmények valamelyike esetében a kár értéke 100 pengőn alul van, akkor az erdőtörvényt, ha pedig 100 pengőn felel van, akkor a Btk.-t kell alkalmazni. Vagyis ez azt jelenti, hogy ha erdei lopás esetében az ellopott dolog értéke 100 pengőnél kevesebb, akkor a lopást az erdőtörvény 258. §-ába ütköző kihágásként kell büntetni, míg ha 100 pengőnél több, akkor a Btk. szerint büntetetté vagy vétségé minősül, kivéve a bemászást, amely itt nem büntetetté minősítő körülmény és a tegyeres lopást, amely itt csak akkor büntetett, ha a tettes lötegyvert viselt.

A régi erdőtörvény (1879. XXXI. t.-c.) 73. §-a úgy rendelkezett, hogy olyankor, „ha a lopott dolog értéke 30 forintot felül halad, a cselekmény a büntető törvénykönyv értelmében vétséget, illetőleg büntetett képez”, amiből kétségtelenül következett, hogy ilyen esetben az ezzel kapcsolatos orgazdaság is büntetendő volt. Az 1935. IV. t.-c. 261. §-a csak a 100 pengőn felüli értékű esetére, illetőleg ettől függetlenül is, valamilyen büntetett minősítő körülmény (pl. Btk. 336. §.) esetére tartalmaz ilyen értelmű rendelkezést, ez azonban nem jelenti azt, mintha az erdei lopásra vonatkozó orgazdaságot (és bűnpártolást) 100 pengő értékén alul büntetlenül hagyta volna. Az 1935. IV. t.-c. szerkezetében ugyanis nincs is szükség külön rendelkezésre az orgazdaság és a bűnpártolás tekintetében. A 261. §. ugyanis abból a felfogásból indul ki, hogy az erdei lopás voltaképpen akkor is csak lopás, ha az ellopott dolog értéke 100 pengőn alul van; az a körülmény, hogy ezt a lopást ilyen enyhébb esetben nem a Btk., hanem az erdőtörvény alapján kell büntetni, a dolog lényegén, azaz a cselekménynek a lopási minőségén nem változtat. (Ugyanebből a felfogásból indul ki az erdőtörvény 258. §. 1. pontja akkor is, amikor az erdei lopás kísérletét büntetni rendeli, holott a kihágás kísérlete nem büntetendő.) A tettes tehát 100 pengőn aluli értékű esetében enyhébb büntetést kap ugyan (olyat, mintha csak kihágást követett volna el), de az ilyen enyhébb elbírálás előnyét nem élvezheti az orgazda, mert ő az erdei terméket végeredményében mégis csak tolvajtól vette.

Erdei lopás esetében a feljelentést célszerű minden esetben — tehát 100 pengőnél nagyobb értékű esetében is — a rendőri büntetőbíróhoz (főszolgabíróhoz) megtenni, mert az ellopott dolog értékét a csendőr rendszerint úgy-

sem tudja pontosan és hitelesen megállapítani. Ha a főszolgabíró megállapítja, hogy az érték 100 pengőt meghalad, az ügyet ügyis átteszi a járásbíróhoz. Ha azonban orgazdaság vagy bűnpártolás esete is fennforog (pl. valaki az erdőből lopott fát — e körülményt tudva — megvásárolta) és az orgazda vagy a bűnpártoló személye ismeretes, akkor a feljelentést nem a főszolgabíróhoz, hanem vétség esetében a kir. járásbíróhoz, büntett esetében pedig a kir. ügyészséghez kell megtenni.

KÖNYVISMERTETÉS

A magyarok hadiszervezete és hadvezetési művészete ezer éven át. Írta: dr. Erdélyi Gyula alezredes. egyetemi magántanár. A tárgy tudósa dr. Erdélyi alezredes, aki évek hosszú során át végzett bűvármunkával olyan könyvet adott a magyarság értékeiért dolgozó és lelkesedő olvasóközönség kezébe, mely párfát ritkítja és amely nagy, igazi értéke a mai nemzetszemléletnek. Amint a könyv előszavában a szerző mondja: „... Nem kerestük erővel a harcot, győzelmeinkkel sohasem hivalkodtunk, ha meg vereség ért, nem estünk kétségbe, újra neki gyürkőztünk és kiköszörültük a csorbát. Voltak századok, amikor átlag minden második évet fegyverben töltöttünk... Egész Európát harcolva bejártuk, miközben hírünk, nevünk akkora lett, hogy a magyarság taktikáját, fegyvereit nem egy nép átvette...”

Ezt csak akkor teheték idegen népek, ha hadművészetünk, szervezetünk kiváló volt. A magyar katonamult összefoglaló bemutatása tehát ez a pompás könyv, dicsőségek sorozata, szépségek csarnoka. Ajánljuk a magyarságmentő, rajongó minden olvasónak. (Hungária nyomda Rt.)

Sztrókey Kálmán: A vegyész versenye a természetel. Sztrókey legújabb könyve a nyersanyag kérdés valóságos ABC-je. Bemutatja, hogyan teremt a vegyész eddig nem létezett tulajdonságú anyagokat egyöntetűbb minőségben, tetszés szerinti mennyiségben és — nem ritkán — olcsóbban is, mint ahogyan a természet azokat nyújtja; elárulja, hogyan lesz a fekete kátrányból a szivárvány minden színében tündöklő Indanthren-festék és a gyógyszerek tömege, a levegőből dinamit és műtrágya, a tejből kő és textilanyag, a robbanó gya-potból műselyem, hogyan készül a hajlékony üveg, a cellofán, mógumi és műbenzin, mibe kerül egy talál-mány és mennyit lehet vele keresni, mit köszönhet a technika a vegyésznek; milliók vagyonok és koldusbot a kísérletezések eredménye, a véletlenek szerepe. A világkonszernek kialakulása, hogyan mentette meg Európa erdősegeit a kiirtástól a szódagyártás felfedezése, minek köszönhetjük olcsó és teljesen átlátszó ablaküvegeinket, stb., stb., stb. olyan érdekfeszítően, mint egy helyszíni riport, sokoldalúan és alaposan, mint egy lexikon és olyan világosan és közérthetően, hogy bárki, a kisdiaától a nagypapáig minden előképzettség nélkül azonnal megérthesse és élvezhesse — ez Sztrókey Kálmán legújabb könyve: A vegyész versenye a természetel, mely így valósággal civilizációnk regénye. Ára füzve 4.80 P, kötve 6.60 P.

Weninger Antal dr.: Az egészség testi és lelki forrásai. A közismert orvos-író ebben a most megjelent művében eddig sehol nem közölt adatokkal világítja meg, hogyan állíthatjuk lelki tulajdonságainkat testi

egészségünk szolgálatába és így valósággal megalkotja a *nyugat jogáját*. Mondanivalóit tíz fejezetre csoportosította, melyekben megismerteti olvasóit az átöröklés szerepével, a helyes tornamódszerekkel, azok gyógyító hatásával, a tudatos lélekzéssel, korszerű egészséges táplálkozással. Költői magasságokban szárnyalnak azok a fejezetei, melyek a test-lélek összefüggéseit tárgyalják és rávilágítanak a mértékletesség, a természet elmélyült szemlélete, az alkonyi színek, az időszakos nomádélet, a testi és lelki tisztaság, a Hit, a Remény és az Erények egészségi értékére, a kedély, a hangulat, a zene, a művészi élmények biológiai hatására ill. jelentőségére. — A ma emberének, akibe beidegződött, hogy ha beteg, egy lenyelt pilulától, vagy injekciótól akar meggyógyulni, ahelyett, hogy egészségtelen életmódján változtatna, Weninger dr. legújabb műve a kiegyensúlyozott harmonikus élet valóságos új egészségtanát fogja jelenteni, mely az egész családnak hasznos tanácsokkal szolgál. Ára: füzve 4.80 P, kötve 6.60 P. (Vörösváry kiadó.)

1720-ban Magyarországon mindössze 12 ezer zsidót találtak. 1910-ben már megközelítette az egy-millió főnyi létszámot.

A magyarság száma 1930-ban :

Magyarország . . .	8,001.112	Svájc	1.427
Ausztria	35.000	Svédország	90
Belgium	6.000	Európa többi része	49
Bulgária	3.000	Oroszország	20.000
Cseh-Szlovákia . .	970.000	Törökország	1.830
Dánia	130	Japán	23
Danzig	212	Azsia többi része	732
Észtország	14	Délafrika	150
Finnország	45	Egyiptom	1.000
Franciaország . . .	40.000	Eszakafrika	1.900
Görögország . . .	239	Am. Egyesült Álla-	
Jugoszlávia	580.000	mok	580.000
Lengyelország . . .	1.000	Argentína	10.000
Lettország	61	Brazília	33.000
Luxemburg	179	Kanada	50.000
Malta	32	Kuba	4.000
Nagy Británia és		Mexikó	550
Írország	2.000	Uruguay	3.000
Németalföld	2.826	Amerika többi	
Norvégia	49	része	300
Olaszország	7.000	Ausztrália	325
Románia	1.800.000		
Spanyolország . . .	700		
		Osszesen: 12,166.391	

A magyarság 1941. évvégi létszáma 14.7 millió.

Ha a visszacsatolt területekkel* megnövekedett Magyarország nemzetiségi viszonyait nézzük, a következő képet kapjuk: a magyarság megtartotta túlsúlyát (80%), de több számottevő nemzetiség is van. Számbelileg jelentős pedig elsősorban a román (8.6%), kulturális és gazdasági súlyánál fogva a német nemzetiség (6%). A rutének (4.5%) és a szlovákok (2.5%) száma sem elhanyagolható.

* Délvidék nélkül.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Eltűnés nyomozása.

Beküldte: SOHAJDA SÁNDOR tiszthelyettes (Pécs).

1935. december 19-én vitéz Ravasz János* pécsi lakos a nyomozó alosztályparancsnokságnál az alábbi feljelentést tette:

Testvérbátyja, Ravasz Antal, 1934. november havában ismeretlen körülmények között eltűnt. Bátyjának Barcsan egy háza volt, amelyet Berkes Lipót barcsi lakos nevére íratott azzal a kikötéssel, hogy amíg él, a ház fejében Berkes a teljes ellátásáról gondoskodni tartozik. Abban az esetben, ha egyikük vagy másikuk részéről az együttélés lehetetlenné válna, úgy Berkes köteles bátyjának 2000 P-t fizetni. A szerződés pontos betartásáért Kelemen Gyula, Berkes apósa, turonyi lakos, vállalt felelősséget. A szerződés aláírása után bátyja Berkesékhez költözött, de nem sokáig tudtak békésen együtt élni. Ezért bátyja rövid idő múlva elköltözött Berkeséktől. Különválásuk után bátyja többször is megjelent Berkes apósánál — akit felszólított arra, hogy vejével fizesse ki a neki járó 2000 pengőt. Ravasz Antal 1934. november havában özv. Nemes Ferencné siklósi lakos nővérétől azzal távozott el, hogy Kelemen Gyulától a neki járó pénzösszeget még egyszer követelni fogja. Ha pedig nem fizet neki, akkor ügyvéd útján beperli Berkes Lipót. Bátyját ettől az időponttól kezdve nem látták.

Előadta még, hogy 1935. október havában Kelemen Gyula egy pécsi ügyvédnél egy olyan okiratot készíttetett, amely szerint Ravasz Antal 200 pengő ellenében lemond minden követeléséről Kelemen Gyula javára. A fenti esetről 1935. október havában a pécsi rendőrséghez feljelentést tett, ahol az ügyet nyomozták, de eredményt nem értek el. Ezután a pécsi kir. ügyészséghez fordult, ahonnan azt a tanácsot kapta, hogy forduljon a csendőr nyomozó alosztályhoz, ott majd megállapítják, hogy fordult-e elő bűncselekmény vagy sem. Az alosztályparancsnokság engem vezényelt ki a siklósi őrs támogatására. 1936. január 4-én 14 órakor érkeztem Turony községbe Kelemen Gyula házához.

Kelemen Gyula a kikérdezése során a következőket adta elő:

1935. október havában Ravasz Antal váratlanul megjelent lakásán azért, hogy vele a házra vonatkozóan végre egyességet kössön. A tárgyalások folyamán közölte Ravasszal azt, hogy hajlandó abban az esetben 200 pengőt kifizetni azonnal, ha utána lemond minden követeléséről. Ravasz ezt tudomásul vette, ő pedig az okmány kiállítása végett Pécsre utazott és egy ügyvéddel a szerződést elkészíttette. 2–3 nap múlva Ravasz Antal két tanúval, Takács Péter és Molnár Sándor nevű egyénekkel visszatért s a 200 pengő kifizetése után a szerződést mindhárman aláírták és eltávoztak. Előadása szerint a tanúk tartózkodási és lakóhelyét nem ismeri.

Előadta még, hogy Ravasz Antal iszákos, csavargó természetű kovácsmester, aki gyakran szokott a téli hónapokban ismeretlen uradalmakban eltartásért

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

munkát végezni. A járőr előtt ártatlanságát hangoztatta.

Kelemen előadásából a járőrnek gyanús volt az, hogy az okmányt aláíró tanúk tartózkodási helyét nem ismeri. Ezért a nyomozás elsősorban a tanúk felkutatására irányult. Abból a valószínű tényből kiindulva, hogy a tanúk nagy távolságról nem jöhettek, a járőr 15 km-es körzetben levő községekben lakók neveit átvizsgálta. Sajnos, ez nem vezetett eredményre, mert a tanúkként feltüntetettek neveit nem lehetett megtalálni. Ilyen nevű személyek a községekben nem is voltak. Felmerült tehát az a gyanú, hogy az okmány hamisítvány.

Az eltűnt bátyja, aki hites törvényszéki írásszakértő, az 1935 októberében, a pécsi rendőrkapitánysághoz tett feljelentésében, célzott is erre. A rendőrség ebben az irányban is lefolytatta a nyomozást és a megállapításait a kir. ügyészségnek be is terjesztette. További eljárás azonban nem indult. A járőrnek nem sikerült újabb adatokkal az okmány hamis voltát alátámasztani. Időközben több szavahihetőnek látszó tanú, közöttük egy községi rendőr is, azt állította, hogy az eltűnttel még 1935 októberében is találkozott. Így az okmány valódiságát a járőrnek el kellett fogadnia. Ezzel pedig megdőlt az a gyanú, hogy bűncselekmény forog fenn és a nyomozást a járőr egyelőre abbahagyta.

1936 március 10-én a pécsi rendőrség értesítette az alosztályparancsnokságot, hogy hozzájuk egy névtelen feljelentés érkezett, amely Kelemen Gyula turonyi lakost nevezi meg, mint Ravasz Antal gyilkosát és az elásott hulla helyét Kelemen lakásától 150—200 méterre elhúzódó, kb. 8 méter mély vízmosásban jelölte meg. Az alosztályparancsnokságtól ismét engem vezényeltek ki szolgálatba. A névtelen feljelentő által írt helyen — Kelemen lakása körül — a feltűnés nélküli puhatolást megejtettem. A jelzett helyen olyan elváltozások, amelyekből a hulla ottani elásására következtetni lehetett volna, nem voltak ugyan, de mégis az a reményem támadt, hogy a névtelen levélírónak igaza lehet, mert a hely a hulla eltüntetésére igen alkalmasnak látszott.

A járőr a helyi puhatolások során Kelemen ellen terhelő adatokat nem tudott beszerezni. A névtelen levélben a hulla rejtékhelyéül jelzett vízmosás pedig kb.

300 méter hosszú volt s így annak a felásatása nagy költséggel és fáradsággal járt volna. A járőr nem akarta a felásatást azért sem, mert attól tartott, hogy ha a hullát meg is találják, a gyanúsított a cselekmény elkövetését tagadni fogja. A tárgyi bizonyítékok hiányában pedig kizáróan a beismerő vallomástól és a hulla pontos helyének feltalálásából (vagyis, ha azt a gyanúsított maga mutatja meg) várható eredményt a járőr. Ezért tehát a járőr arra törekedett, hogy a gyanúsítottat önkéntes beismerésre bírja. E célból Kelemen Gyulát 1936 március 11-én a községházához beidéztette és ott 2 bizalmi egyén jelenlétében a kikérdezéshez fogott. A járőr rendelkezésére csupán feltevések állottak, emiatt a kérdéseket igen óvatosan és megfontoltan kellett feltenni, nehogy a gyanúsított sejtse azt, hogy a járőr a bűncselekmény lefolyásáról semmit sem tud.

A járőr a névtelen levélből, valamint az abból levont következtetésekből a kérdéseket úgy alkalmazta, hogy a gyanúsított 24 óra után megtört és a bűncselekmény elkövetését a következőképpen ismerte be:

1934 február elején Ravasz Antal és Berkes Lipót megegyeztek abban, hogy a kovácsmesterségben együtt fognak dolgozni. Ravasz Barcs községben lévő házát átadja az ő vejének, Berkes Lipótnak, a házban levő teherrel, azonban a tartozás kifizetésével kapcsolatosan vejének Ravasz részére eltartást is kellett adnia, ami étkezés, lakás, ruházkodás és naponta 20 fillér dohánypénzből áll. De mert a házra az adósság mindig szaporodott, másrészt pedig Ravasz tőle állandóan pénzt kért, így elhatározta, hogy Ravasz Antalt elteszi láb alól. 1934 november 5-ike táján Ravasz Turony községben lévő lakásán felkereste. Megvendégelte őt, hurkát és bort adott neki, majd rövid otttartózkodásuk után felment vele a turonyi hegyen lévő pincéjébe, ahol kb. 1½ liter bort fogyasztottak el. Ittasak nem voltak. A pincéből 20 óra tájban ismét lakására tértek vissza, ahol különböző dolgokról beszélgettek. Közben Ravasz kiment természeti szükségét végezni s amíg odakint tartózkodott, felesége azt mondotta neki, hogy: „Most itt van Ravasz, tehetünk vele, amit akarunk.” Midőn Ravasz az udvarból visszajött a konyhába, rövid beszélgetés után az udvari hátsó kisházba ment, ahol levetkőzött és ágyba feküdt. Felesége a konyhában foglalatzkodott. Ő is lefeküdt a konyhában levő ágyra.

Használja a csendőr-levelezőlapokat!

Áruk minőségéért, olcsó áráért, stb., elismerő és köszönő levelet ne írjunk, mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek reklámcsinálói semmiféle üzletnek!

Csak kifogástalan árut

szállító cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóinknak a vásárlások során bármelyik cég ellen kifogása merül fel, ez a mi tudomásunkra jusson. Kérjük tehát olvasóinkat, kifogásaikat közölni velünk, hogy az érdekelt céget jogos kifogás esetén hirdetőink sorából távolíthassuk.

22 óra után felesége az ágyhoz jött és azt mondotta, hogy „Ravasz elaludt, gyere, fojtsuk meg“. Ekkor az ágyról felkelt és mindketten a kisszobába mentek, ahol Ravasz aludt és őt álmában megfojtották. A hullát a folyosón talált pokrócba csavarták, hóna alá kötelet kötöttek és annak segítségével ő Ravasz hulláját a hátra vette, felesége pedig a lábát fogta s mindketten a lakástól kb. 150—200 méterre levő vizesárokba vitték. Ezután feleségével visszatért a lakásukra s ott az áldozatnak sportsapkáját, fekete fűzős cipőjét felesége a kemencében elégette, ő pedig visszament a hullához és a háztól vitt ásóval elhantolta.

Az áldozat mellényzsebében volt nikkell zsebórát összetörte és a szántóföldön elszórta. Felesége az áldozat zsebében talált 70 fillér aprópénzt magához vette és azt Máriagyűd községbe vitte s a *Szent Antal per-selybe tette*.

A hamis okirat kiállítására vonatkozóan előadta, hogy mivel a házat nem lehetett addig eladni, amíg Ravasznak az eltartása szerződésileg fenn volt tartva, elhatározta, hogy olyan okiratot készített, amelynek felhasználásával a házat eladhatják. 1935 október elején vejét, Berkes Lipótot meghívta szüretre, aki el is jött. Ez alkalommal azt mondotta Berkesnek, hogy a napokban Ravasz nála járt és azt mondotta, hogy ha neki 200 pengőt ad, akkor a házról teljesen lemond. Berkes ebbe bele is egyezett és az iratokat Pécsen egy ügyvéddel el is készíttették. Kelemen az iratokat ve-jével és Eszter leányával aláíratta. Kelemen megje-gyezte, hogy Ravasz el fog jönni a napokban és alá-írhatja vele az okiratokat és 200 pengőt kifizet neki. Ezután a kérdéses megállapodást átadta feleségének, hogy tegye el. Felesége azután ráíratta Ravasz Antal nevét, továbbá Molnár Sándor és Takács Mihály ne-veket.

Kelemen felesége a kikérdezés során beismerte, hogy a fent felsorolt neveket a községen keresztül ha-ladó két munkanélkülivel íratta alá. Ezután az így ké-szült hamis okiratot Kelemen felesége Pécsre vitte az ügyvédhez, aki azt a barcsi telekkönyvi hivatalnak megküldte. Ennek alapján a telekkönyvben Ravasz el-tartását leírták a házról és így azt el lehetett adni.

Kelemen Gyuláné a cselekmény elkövetését ugyanúgy adta elő, mint a férje. Előadta, hogy férjé-vel még augusztus havában elhatározták, hogy Ra-vaszt, ha még eljön hozzájuk, elteszik láb alól. Azért mondotta férjének a cselekmény elkövetése estéjén, hogy „most itt van Ravasz, tehetünk vele, amit aka-runk“. Kelemen és felesége beismerő vallomásuk után a járőrt a helyszínre vezették és a hulla rejtékhelyét megmutatták.

Megerősítette Kelemen és felesége bűnösségét az a körülmény is, hogy amikor a hullát a járőr kiásatta, a hulla fején Kelemen sapkája volt, amelyet Kele-men a nagy izgalomban tett a hulla fejére, az áldo-zatát pedig felesége a kemencében eltűzelte.

Ha bejelentést kapunk arról, hogy valaki „eltűnt“, a lehetőségek egész sorát kell számításba venni.

Lehet, hogy az illető valami okból el akart tűnni eddigi környezetéből (hitelezői elől menekül, rossz fát tett a tűzre — megszökik, valami bánatában világgá megy, iskolás gyermek nem mer a rossz bizonyítvány-nal hazamenni, stb.). Az is lehet, hogy az illető csu-pán azért távozott el hazulról, hogy valahol, otthonától távol öngyilkosságot kövessen el.

Vannak kalandvágyó természetek (különösen fia-talkorúak), továbbá terheltek, elmebetegek, akik min-den különösebb ok nélkül nekivágnak a nagyvilágnak. Oka lehet az eltűnésnek az is, hogy valakit bűnözők csalnak el otthonából, hogy másutt kirabolják, vagy leánykereskedők, idegenlégió-ügynökök, stb. kezébe ke-rült az illető és azok csalták el hazulról. Ezek, hogy úgy mondjam, a „valódi eltűnések“.

Sokszor azonban az eltűnés miatt tett feljelentés nem más, mint súlyos bűncselekmény leplezésének ki-sérlete. Az „eltűnt“ valakinek terhére volt, útjában állott. Eltették láb alól és azután a hatóságoknak be-jelentik, hogy az illető világgá ment, nem ad életjelt magáról, stb. Éppen ezért az eltűnés miatt tett fel-jelentéseket, bejelentéseket mindig óvatossággal és gya-nakvással kell fogadni.

Az eltűnés körülményeit részletesen fel kell deri-teni:

Volt-e az illetőnek valami oka arra, hogy világgá menjen?

Lehetett-e valami oka arra, hogy öngyilkosságot kövessen el?

Ki, hol, mikor, milyen állapotban látta utoljára?

Milyen öltözetben távozott hazulról, milyen tár-gyakat vitt el magával?

Ha gyanú merül fel arra nézve, hogy az illetőt el-tették láb alól és az eltűnés miatt tett feljelentés csu-pán ezt akarja leplezni, a gyanúsítható személy házá-ban és háza környékén alaposan széjjel kell nézni. (Cél: hulla rejtékhelyének, továbbá olyan tárgyaknak feltalálása — amelyeket az eltűnt feltétlenül magával visz — ha hazulról valóban eltávozott volna.)

HALOTTAINK

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Barkóczi János törzsőrmester (VI. ker.), 1897—1926-ig szolgált,

Dobó László alhadnagy (VII. ker.), 1903—1940-ig szolgált,

Jánosi István tiszthelyettes (IV. ker.), 1911—1924-ig szolgált,

Kincses György tiszthelyettes (II. ker.), 1908—1935-ig szolgált,

Vitéz Miklós tiszthelyettes (IV. ker.), 1901—1935-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

Brunnhuber

udvari és kamarai FÉNYKÉPÉSZ
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 61. TELEFON: 134-178.

Művész kivitelű fényképek, tablóképek, aquarell, olajfestmények, evezőlápok, igazolványképek, külső felvételek

HIREK

Valamennyi olvasónknak boldog új esztendőt kívánunk.

Szerkesztőváltás. A Csendőrségi Lapok szerkesztését a mai számtól kezdve Benedek Mihály alezredes vette át. Az új szerkesztő ugyanazt a célt tűzi maga elé, melyet kiváló elődei megvalósítottak: olyan szaklapot adni a bajtársak kezébe, mely amellelt, hogy szaktudásukat szolgálja, általános tudásukat is bővíti, szórakoztat, a hazafias, katonás és bajtársi szellemet mélyíti. A Csendőrségi Lapok mindnyájunk közös kincse, ezért mindnyájunk szeretete és közreműködése szükséges továbbra is ahhoz, hogy ezt a célt megvalósulva láthassuk. Ehhez kéri az új szerkesztő minden bajtárs támogatását.

Áthelyezések, tartós vezénylések, kinevezések, beosztások és felmentések. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben áthelyezte 1942. december hó 15-ével: **Pintér Sándor** ezredest Szegedről Budapestre, **vitéz Soltész József** ezredest Komáromból Kolozsvárra, **Farbaky József** ezredest Újvidékről Szegedre, **vitéz Náray Jenő** ezredest Győrből Pécsre, **Gyulai Ödön** alezredest Nagyváradról Debrecenbe, **Molnár László II.** alezredest Egerből Budapestre, **Biró Kálmán** alezredest Marosvásárhelyről Budapestre, **Tavassy Lajos** alezredest Tatáról Győrbe, **Horkay József** alezredest Budapestről Nagyváradra, dr. nemes csikszentmártoni és csikdelnei **Botskor Lóránt** alezredest Szászrégenből Marosvásárhelyre, **Cserfay Ferenc** alezredest Székesfehérvárról Újvidékre, **Hajdu Endre** alezredest Szombathelyről Komáromba, **Deteky Ágoston** alezredest Salgótarjánból Egerbe, **vitéz Vass Alfréd** őrnagyot Nagyváradról Székesfehérvárra, dr. nemes csik-szentimre **Balló István** századost Miskolcra Budapestre, **Szili István** századost Szamosújvárról Nagyváradra, **Lajtaváry László** századost Szigetvárról Székesfehérvárra, **Garay István II.** századost Szilágysomlyóról Nagyváradra, dr. **Kiss Gyula II.** századost Bánffyahunyadról Salgótarjánba, **Margó Pál** századost Zilahról Kolozsvárra, dr. **Körössy Zoltán** századost Mohácsról Budapestre, dr. nemes farczádi **Sándor István** századost Székelykeresztúrról Szombathelyre, dr. **Csik Diodór** századost Nagykanizsáról Mo-

hácsra, dr. **Sótonyi Jenő** főhadnagyot Nagyváradról Kolozsvárra, dr. **Hidvégi Flórián** főhadnagyot Salgótarjánból Bánffyahunyadra, dr. **Radó Endre** főhadnagyot Felsővisóról Szilágysomlyóra, **Mucsi István** főhadnagyot Zentáról Zilahra, **Szente László** főhadnagyot Egerből Szamosújvárra, dr. **Pap Zoltán** főhadnagyot Pápáról Nagykanizsára, nemes kézdivásárhelyi **Nagy Lajos** főhadnagyot Marosvásárhelyről Budapestre, dr. **Vendéghe László** főhadnagyot Komáromból Nagyváradra, **Fadgyas László** főhadnagyot Szatmárnémetiből Budapestre, **Tamási Jenő** hadnagyot Miskolcra Salgótarjánba. 1943. január 1-ével: **Zalántai János** ezredest Székelyudvarhelyről Marosvásárhelyre, nemes szentgyörgyi **Jablánczy Ervin** alezredest Szentesről Miskolcra, **Mariska György** alezredest Kolozsvárról Zilahra, **vitéz Ághy Zoltán** alezredest Ungvárról Máramaroszigetre, **vitéz nemes Czoborczy Kálmán** alezredest Szekszárdról Pécsre, **Ferenczy Endre** alezredest Debrecenből Budapestre, **vitéz Kiss László** alezredest Nagybanýáról Székelyudvarhelyre, **Hernády Sándor** őrnagyot Esztergomból Kolozsvárra, nemes gyergyócsomafalvi **Köllő András** századost Veszprémből Szombathelyre, **Juhász Béla** századost Jászberényből Kására, **Homoki László** századost Dombóvárról Szekszárdra, dr. **Zöldi Márton** századost Marosvásárhelyről Lévára, dr. **Martélyi István** századost Nagyváradról Felsővisóra, **Nagyhetényi Jenő** századost Ungvárról Esztergomba, dr. **Konetsny Aladár** századost Léváról Marosvásárhelyre, dr. **Petheő Ferenc** századost Salgótarjánból Jászberénybe, dr. **Várhelyi Ernő** századost Sátoraljaújhelyből Nagybanýára, **Szouka László** főhadnagyot Szolnokról Nagyváradra, **Szathmáry Károly** főhadnagyot Székelyudvarhelyről Ungvárra, dr. **Bendák Endre** főhadnagyot Besztercéről Szolnokra, dr. **Vámosi (Vogel) József** főhadnagyot Szamosújvárról Budapestre, dr. **Oláh Dezső** főhadnagyot Munkácsról Sátoraljaújhelyre; **tartósan vezényelte: Hanthy Károly** alezredest Székesfehérvárról Győrbe, **Székely Ferenc I.** alezredest Léváról Miskolcra; **kinevezte: vitéz Szilassy László** ezredest a csendőrség felügyelőjének segédtisztjéül, **vitéz Mészáros Ödön** alezredest a Honvédelmi minisztérium 20. osztály vezetőhelyetteséül, dr. **vitéz nemes gyergyóalfalvi Gereőffy Géza** alezredest a debreceni osztály parancsnokául, **Árvay József** alezredest a dési osztály parancsnokául, **Karácsony József** alezredest a kolozsvári osztály parancsnokául, nemes toldalagi **Nyárády Domokos** alezredest a marosvásárhelyi X. kerület segédtisztjéül, **Sásdy László** alezredest a pécsi osztály parancsnokául, **vitéz nemes várbogyai és nagymadi Bogyay Kamill** őrnagyot a szentesi osztály parancsnokául, **Bodur Gyula** századost a tatabányai gyalogtanalosztály parancsnokául, **Pelsőczy László** századost a salgótarjáni gyalogtanalosztály parancsnokául, dr. **Csethe Miklós** századost a szigetvári szárny parancsnokául, dr. **Szentandrassy Elek** századost a miskolci nyomozó al-

„Réka”
EGYENRUHÁT

egységesomagból
igénylésre előír:
egységáron. Paszományok
gombok, felszerelési cikkek
Postai szállítás

RUHAIPARI és KERESKEDELMI P.T.
VI., ANDRÁSSY-ÚT 27. • TELEFON: 425-984.

PAPÍR, ÍRÓSZER

**Csendőrségi nyomtatvány,
csendőrségi felszerelések**

CSERFAI ISTVÁN-tól

BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22. A nyugati p. u.-tól 2 perc.
Megbízható óskeresztény cég! • Pontos postai kiszolgálás.

osztály parancsnokául, nemes kisborosnyói Tompa Miklós századost a kiskúnhalasi szárny parancsnokául, Záhonyi Arzén századost az ungvári nyomozó alosztály parancsnokául, dr. Spett Ferenc századost a szentesi szárny parancsnokául, dr. Csoknyai Ernő századost a veszprémi szárny parancsnokául, dr. Horváth Zoltán századost a dombóvári szárny parancsnokául, Vincze Sándor főhadnagyot a székelykeresztúri szárny ideiglenes parancsnokául, Szelevényi Tibor főhadnagyot a szászrégeni szárny ideiglenes parancsnokául; **beosztotta:** Fejér Károly alezredest előadótiszt minőségben a marosvásárhelyi X. kerület törzséhez, Árbócz János alezredest összekötő tiszt minőségben a központi nyomozó parancsnoksághoz, dr. Bányai László századost előadótiszt minőségben a B. M. VI. b. osztályába, dr. Nyerges Pál századost előadótiszt minőségben az állambiztonsági központba; **felmentette:** vitéz Szentpétery János, nemes Szentoléry Rikárd, Tátray István, vitéz Fábry György, Fóthy Ferenc alezredek és Fehérvári Ferenc őrnagyot a jelenlegi szolgálati állásuk alól.

Törzstiszti tanfolyam vizsgája. December 17-én és 18-án volt a záróvizsgálata Budapesten az augusztus 17-én kezdődött törzstiszti tanfolyamnak. A vizsgán megjelent vitéz Faragó Gábor vezérőrnagy, a m. kir. csendőrség felügyelője, vitéz Temesvári Endre, a m. kir. csendőrség felügyelőjéhez beosztott tábornok teendőivel megbízott ezredes, Pinczés Zoltán ezredes, a m. kir. belügyminisztérium VI. b. osztályának vezetője, Mátray Ferenc ezredes, a m. kir. honvédelmi minisztérium 20. osztályának vezetője. A tanfolyamot a következő tisztek végezték: vitéz Marsó Lőrinc, vitéz nemes Czoborczy Kálmán, Székely Ferenc I., Ferenczy Endre, Zsibegh Ferenc, vitéz Kiss László, Benedek Mihály, Berendy János, nemes revisnyei Reviczky Zsigmond alezredek, Hernády Sándor, vitéz nemes várbogai és nagymadi Bogyay Kamill, Bálint József III., Versényi Károly őrnagy, nemes gyergyócsomafalvi Köllő András, Juhász Béla, Kovács Andor I. és Marton Gyula századosok.

Előfizetési díj emelése. A Csendőrségi Lapok előállításával kapcsolatos kiadások emelkedésére tekintettel a honvédelmi miniszter úr az 1939. július 15-én megjelent 13. számú Cs. K-ben közzétett 80,967/eln. 20.—1939. sz. körrendeletében tárgyalt előfizetési díjakat 1943. január 1-étől kezdődően a következőképpen állapította meg: tisztek részére havi 1 P 50 fill., a legénység részére havi 1 P.

Csendőrségi Közlöny. Szabályrendeletek. 48. szám. Kényszerleszállást végzett vagy lezuhant repülőgépek őrzése a csendőrség által. Csendőrséglegénység liszt- és zsírellátásával kapcsolatos felhasználási számadástétel. Közzolgálati alkalmazottak félárú vasúti menetjegy váltására jogosító arc-képes igazolványainak érvényesítése az 1943. évre. **49. szám.** Cs. — 20. Határozványok helyesbítése az őrsőkön vezetendő leltárak rendezésével kapcsolatban. Tűzelőanyag átadási kedvezményének kiterjesztése a csendőrségre költözködés esetében. Felirati táblácskák kartonból való előállítása. Dohányárudak zárójelének szabályozása.

Névváltozás. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága megengedni méltóztatott, hogy tegdigi Róth Dénes hadnagy családi nevét régi magyar nemességének, valamint tegdigi előnévének érintetlenül hagyása mellett *Telegdy* névre változtassa.

Alhadnagyi vizsga. December hó 20-án Szombathelyen volt az alhadnagyi tanfolyamra berendelt vizsgája. A vizsgán megjelent vitéz Faragó Gábor vezérőrnagy, a m. kir. csendőrség felügyelője, vitéz Temesvári Endre, a m. kir. csendőrség felügyelője mellé beosztott tábornok teendőivel megbízott ezredes, Pinczés Zoltán ezredes, a belügyminisztérium VI. b. osztályának vezetője Mátray Ferenc ezredes, a m. kir. honvédelmi minisztérium 20. osztályának vezetője.

Laktanyatűz. A radnótfajai csendőrlaktanya padlásán december 19-én tűz támadt és a tetőzet egyrésze leégett. Kincstári tárgyak nem égtek el. A tüzet az őrs legénysége a lakosság segítségével eloltotta. Kár 1500 P. A tüzet a kémény mellé helytelenül beépített fagerenda áttűzése okozta.

Megszökött a fogoly! A turai őrs december 19-én, egy magát Horváth Ferencnek mondó, 25 év körüli, katona ruhába egyet lopás gyanúja miatt elfogott. Nevezett semmiféle igazolvánnyal nem rendelkezett. Előadása szerint a kassai honvéd helyőrségi kórházból szökött meg. Személyadatainak pontos megállapítása végett az őrs állományába tartozó Bánfalvi Menyhért és Lajcsok Dániel próbacsendőrből állott járőr Kassára akarta kísérni. Nevezett kísérés közben a miskolci vasútállomáson a járőrtől megszökött.

A csendőrség filmoktatása hatalmas lépéssel jutott a megvalósulás felé most, amikor a belügyminiszter úr az öt legnagyobb csendőriskola részére vetítő készülékeket rendelt meg. Ezzel a kérdéssel még külön is foglalkozni fogunk.

Boldog karácsonyi ünnepeket és újévet kíván az itthoni csendőrök tisztikarnak és legénységi bajtársaknak a 296/14. sz. tábori postához beosztott csendőrszakasz minden tagja, amit mi is mindnyájan szeretettel viszonzunk.

Az orosz harctéren szolgálatot teljesítő alábbi tábori csendőrök újravi jókívánságaikat küldik itthoni előjáróiknak és bajtársaiknak: Bánföldi György őrmester, Ferencz József, Benyus Rezső, Koch László, Csákvári István, Molnár József, Baracska János, Varga István III., Józsvai Antal és Virág István csendőrök. Köszönjük és mi is hasonló jókívánságainkat küldjük az itthoniak nevében.

Adomány. Az ungvári csendőriskola állományába tartozó tisztek, legénység és az iskola hallgatói 640 pengőt adtak össze a harctéren küzdő honvéd bajtársak és hozzátartozóik részére. Az összeg a Magyar Vöröskereszt Egylet útján jutott el rendeltetési helyére.

Csendőrségi Jutalmazási Alapra adomány. Vitéz Nagselyki-Ramser László budapesti lakos 100 pengőt küldött a szerkesztőséghez, azzal a kérelemmel, hogy azt az ízsági őrs megjutalmazása céljából a Csendőrségi Jutalmazási Alap javára szánta. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok. A budapesti I. kerületben: Hegedűs Tóbiás csendőr, Balázs Gábor csendőr, együtt 29 P 04 f, Juhász Gábor csendőr, Jékli Gyula csendőr együtt 12 P 40 f, Gulyás Károly őrmester 2 P, 31 f, Szeles Ferenc tiszthelyettes, Dudás György csendőr együtt 24 P 80 f, Bakó János tiszthelyettes 1 P 08 f, Darvas Kálmán csendőr, Somogyi András csendőr együtt 2 P, 24 f, Homoki Miklós csendőr, Porubuk Ferenc próbacsendőr, Várfi István csendőr, Bajcz Sándor próbacsendőr, Nagy István I. őrmester, Miklós Boldizsár csendőr, Lyobkó Mihály csendőr, Váci Lajos csendőr, Tóth Ambrus őrmester, Kókai Mátyás csendőr, Győrei József őrmester, Balázs Ist-

Mouson Lavendula
a póstakocsi védjeggyel

Magyarországi egyedárúsító: Jobaházi Fend

Mi a magyar gyártmányú

THEBRIS

MASOLO IRONT
HASZNALJUK

G Y A R T J J

SCHULER JOZSEF RT., BUDAPEST

ván próbacsendőr, Birkás János tiszthelyettes, Járomi Imre őrmester egyenkint 5 P, a székesfehérvári II. kerületben: Nagy Görgy törzsőrmester 24 P, 85 f, Robotka János próbacsendőr 24 P, 85 f, Szabó Károly csendőr 5 P, Bojncs Lajos próbacsendőr 5 P, a szombathelyi III. kerületben: Döbröczy József törzsőrmester, Papp Péter őrmester együtt 8 P, 10 f, a pécsi IV. kerületben: Horváth Gyula tiszthelyettes, Pölöskei Vilmos csendőr, Nagy Illés csendőr együtt 3 P, 60 f, Benkő József őrmester, Szűcs József próbacsendőr együtt 59 P, 54 f, a szegedi V. kerületben: Kiss János csendőr, Rác Mihály csendőr együtt 5 P, Sarkadi Farkas András csendőr, Onodi János csendőr, Szabó László csendőr együtt 5 P, Gazsó János csendőr, Toth Béla II. próbacsendőr egyenkint 12 P, 50 f, Kiss Gábor csendőr, Juhász Antal csendőr együtt 49 P 70 f, a debreceni VI. kerületben: vitéz Kertész János őrmester, Szalma József csendőr egyenkint 2 P, 50 f, Tallódi József tiszthelyettes, Fábián Antal próbacsendőr egyenkint 7 P, 50 f, Krokavec József csendőr, Szarvas István próbacsendőr egyenkint 8 P, a miskolci VII. kerületben: Sütő István tiszthelyettes 3 P, 32 f, Báthori István csendőr, Danka Pál próbacsendőr együtt 5 P, Mészáros Pál őrmester, Fügedi István csendőr együtt 5 P, Hegyi Ernő csendőr, Bódi Imre csendőr együtt 5 P, a kassai VIII. kerületben: Kassza Lajos tiszthelyettes, Szegedi Endre csendőr egyenkint 6 P, 20 f, Molnár Mihály csendőr, Horváth Károly csendőr egyenkint 6 P, 30 f, Mosolygó György tiszthelyettes, Kovács József IV. próbacsendőr egyenkint 2 P, 48 f, Bakács József csendőr 1 P, 10 f, v. Jenei István törzsőrmester 4 P, 63 f, Lengyel József próbacsendőr 4 P, 62 f, Simon János törzsőrmester, Bán György csendőr egyenkint 1 P, 37 f, Király Sándor őrmester, Tóth Sándor őrmester egyenkint 3 P, 33 f, Udvardi György törzsőrmester, Vaskó Mihály próbacsendőr egyenkint 9 P, Tordai István tiszthelyettes 10 P, 32 f, Antal Károly tiszthelyettes, Németh Dániel csendőr, Illés Károly, Hornyák József próbacsendőr, egyenkint 1 P, 25 f, Mojzes József törzsőrmester, Jánvári Ferenc próbacsendőr egyenkint 2 P, 50 f, Tokodi Lajos őrmester 5 P, a kolozsvári IX. kerületben: Szabó Béla csendőr, K. Szabó János csendőr egyenkint 3 P, 96 f, Truczka József próbacsendőr, Nagy Dániel próbacsendőr egyenkint 90 f, Tóth András csendőr, Szabó Áron csendőr egyenkint 2 P, 48 f, Hajdu János csendőr, Zámbo István csendőr egyenkint 7 P, 50 f, Nemes József tiszthelyettes, Öri József próbacsendőr, Ludván István tiszthelyettes, Török Albert próbacsendőr egyenkint 2 P, 50 f, Szalai Mihály tiszthelyettes, András Márton csendőr egyenkint 2 P, 97 f, a marosvásárhelyi X. kerületben: Mészáros János csendőr, Lukács György próbacsendőr egyenkint 2 P, 50 f, Berke Károly tiszthelyettes, Szűcs József csendőr egyenkint 8 P, 73 f, Kovács Sándor próbacsendőr, 1 P, 50 f, Lehel József törzsőrmester 5 P, 44 f tettenérő és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Megjelent a Magyar Szárnyak, a magyar repülés népszerű folyóiratának gazdag tartalmú karácsonyi száma. Bisis Tibor repülőalezredes „Légiháború” cikksorozatának a legújabb idők rohanó eseményeinek áradata különleges érdekességet ad. A legújabb és legjobb háborús felvételek díszítik ezeket az oldalakat, amelyek repülőszempontból vi-

lágítják meg a nagy háború fordulatait. A kassai repülőakadémia hadnagyavatasáról is részletes beszámolót kapunk, fényképekkel tarkítva. Új repülőhadnagyaink avatásának minden részletét megismerjük itt. A lap riportanyagából kiemelkedik Raczko Lajos helyszíni beszámolója Lovász Sándor, a kiváló modellező MÁV-altisztáról, aki eddig több országos pályázaton feltűnt és az Ifjú repülő nagy pályázatán is több díjat nyert. Két kis székelő fiú karácsonyi történetét is találjuk a lap új számában. Vitéz Szentnemesi Ferenc ezredes ismét a hadi légiszállításról ír érdekes fejtegetést. A bulgár repülésnek szentel egy oldalt a lap, ismertette a testvérm nemzet repülésügyét. Részletes felvételi tájékoztatót ad a lap a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap pályázati feltételeiről. Udvary Jenő repülőőrnagy a világ minden tájáról a repülés legfrissebb híreit adja egy csokorban. Kádár Gyula érdekes cikke főleg repülőörökökben tarthat számot nagy érdeklődésre. Számos más érdekes cikk mellett ismét egy oldalt kapunk a magyar repülőkarikaturisták legjobb rajzaiból. A lapnak egy az új, állandó derűs sarka mindenkinek örömeire szolgál. A Magyar Szárnyak karácsonyi számának ára is csak 50 fillér. Mutatványszámot a kiadóhivataltól (VII. Király-u. 93. II.) kérjünk.

Anyagtorlódás miatt Csepri Béla alezredesnek „A házaságról” című cikkét következő számunkban folytatjuk.

Mai számunkhoz csatoltuk lapunk 1942. évi tartalomjegyzékét.

Melléklet. Az őrsparancsnokságok részére mai számunkhoz falinaptárt csatoltunk.

SZEMÉLYI HIREK.

Kinevezések. A szombathelyi III. kerületben: Pethő János; a miskolci VII. kerületben: Fekete István, Máté Sándor, Horváth Imre II., Uti József, Rác József, Majoros Imre; a kassai VIII. kerületben: Juhász Ferenc II., Horváth István V.; a marosvásárhelyi X. kerületben: Varga Imre I., Katona András, Boros József, Takács Károly, Török József, Jakab József I., Csuka István, vitéz Tóth-Csapó Albert tiszthelyettesek őrsparancsnokká: a szombathelyi III. kerületben: Sebők János v. törzsőrmester; a kolozsvári IX. kerületben: Boda István, Katona István őrmesterek; a marosvásárhelyi X. kerületben: Benedek Pál v. törzsőrmester ideiglenes őrsparancsnokká kinevezettek.

Díszérem odaítélése. A székesfehérvári II. kerület állományába tartozó Béndek Mihály, Pásztor Ferenc, Szilágyi József alhadnagyk, Császár Szilveszter és Vida Benedek tiszthelyettesek részére a m. kir. honvédelmi miniszter úr 35 évi hű szolgálatokért a **Díszérmet** odaítélte.

Előléptek. A szombathelyi III. kerületben: Alhadnaggyá: Soponyai János fvsz. tiszthelyettes; Őrmesterré: Forgács Ernő csendőr.

Véglegesítették: A budapesti I. kerületben: Bódi Zsigmond, Mátrai Sándor, Molnár István, Pilisi Sándor, Palásti István, Pacséri János, Törteli Béla, Szalai Béla; a székesfehérvári II. kerületben: Árvai Árpád, Árvai János, Butyka József, Cseh István, Czinege János, Kádár Dániel.

ÁGYBA —
REKAMIÉBA

Epeda

RUGÓS
MATRACOT

Kérje kártpostáját az EPEDA üzem
eredeti jótállási nyilatkozatát!

Kerékpárra

télen nincs szüksége,
de most vásárolja meg, hogy tavasszal kéznél legyen.

„Csoda” teljes felszereléssel (gumik, csengő
pumpa és táskában elhelyezett
szerszámokkal)

Női gép 8.-P.-vel drágább. A rész-
letfizetéses eladást kénytelenek
vagyunk átmenetileg szüneteltetni.

Teljes Bosch Dynamókészlet fényszóróval ... P 31.—
Kardtartó ... P 4.—
Csomagtartó ... P 3 és 4.—

CSENDŐRBOLT Budapest,
XII., Böszörményi-út 19/a

Kerekes Albert, Kiss Imre, Máthé Sándor, Nagy András, Benke István, Cseh Mihály, Darázs Sándor, Melicher Károly, Szabo Gergely, Tolvaj Bálint, Tóth Imre, Lazur András, Algya Benő, Magdás Dániel, Nagy Márton, Boros Dániel, Varró Sándor, Szabó Sándor, Kovács István III., Tölkő János, Szabados Antal, Györfi Pál, Gyurkó Ferenc, Hanusz László, Kiss Géza, Szász Ferenc, Papp Ernő, Tóth Ferenc, Szopri András, Koós András, Jakó Miklós, Szentgyörgy Ferenc, Kovács Antal, Fábán Károly, Nagy József I., Tapodi László; *a szombathelyi III. kerületben:* Perjesi József; *a pécsi IV. kerületben:* Zsidó Gyula, Adorján Károly, Baranyai Gyula, Boros József II., Ferenczi Zoltán, Imre Dénes, Németh András, Péntes Ernő, Fila Sándor, Varga Lajos III., Kópis Imre, Borzasi P. Károly, Bálint Péter, Bakó Sándor I., Papp István II., Lukács János, Katona Bálint, Szabó Imre III., Balogh Sándor III., Bíró Sándor, Vékás Sándor, Holló Márton, Horváth József VI., Molnár Péter, Kovács Sándor I., Kovács József VI., Tóth Ferenc II., Sárai József, Czákó János, Szabó Imre II., Beke Sándor, Pongrácz Károly, Rácz István I., Kulcsár Ferenc, Kovács András, Vigh Pál, Ambur Ferenc, Borbély Ferenc, Bálint György, Beke Farkas, Ujvári Kálmán, Farkas István I., Nagy András, Gergely István, Sármasi Ferenc, Fazekas János, Varga István I., Kátai Pál, Bakos István, Rácz István II., Szakács István, Dudás Ferenc, Fodor Elek, Székely Gergely, Both Márton, Szűz Jenő; *a szegedi V. kerületben:* Varga Géza, Molnár F. Imre, Malonovics Ferenc, Molnár György, Kanász-Nagy István, Vasvári József, Kovács Szilveszter, Körmöczy Benedek, Bense József, Vég József, Molnár Imre-Pál, Varga Gerzson, Jóri János, Kiss József, Székely Árpád, Balla István I., Nagy Gyula, Csaba Lajos, Vass András, Csirik György; *a debreceni VI. kerületben:* Bánfalvi Pál, Varga Sándor I., Gombos Sándor, Szövetes Gerzson; *a miskolci VII. kerületben:* Molnár József II., Csongrádi Ottó, Gulyás József; *a kassai VIII. kerületben:* Baka Sándor, Györfi Miklós, M. Jánvári Ferenc, Molnár Sándor VI., Somosi Antal, Tudóczka János, Ráthy Kálmán, Szabó László II., Nagy József VI., Molnár János IV., Kovács József VI., Bíró János, Derla András, Durányik Miklós, Batai András, Kulmann Pál, Kuli Rudolf, Kosnyider Barnabás, Pető Lajos, Ruszin József, Szabó János IV.; *a marosvásárhelyi X. kerületben:* vitéz Farkas A. Mihály, Máthé Barabás, Gergely András II., Jankó-Sipos András, Gubás Jakab, Horváth László II., Sipos Károly, Katona Károly, Kurta Sándor, Deák Barabás, Recsenyédi Gyula, Varga József II., Pál András, Kanyó Pál, Lukács Jenő, Incze Sándor csendőröket az előírt próbaszolgálati idő letelte után.

Házasságot kötöttek. Karabélyos Imre százados Fodor Olga úrnővel Ungváron, dr. Horváth Zoltán százados Nagy Erzsébet úrnővel Mezőszilason, dr. Révi László hb. főhadnagy Szentirmay Katalin úrnővel Dombóváron; *a budapesti I. kerületben:* Kaszab József őrmester Fehér Rózsa-Veronikával Akasztón, Kis Sándor őrmester Bajcsai Erzsébettel Bián, H. Nagy Menyhért őrmester Erdős Irén-Margittal Királyfiakarcsán, Nyilasi Béla-Sándor őrmester Csépes Magdolnával Miskolcon; *a székesfehérvári II. kerületben:* Chapó István őrmester Goldstein Margittal Dunaszegen, Jurics László csendőr Kalanics Jolánnal Salánkon, Szendrői István őrmester Németh Katalinnal Mosonmagyaróváron, Vajas László őrmester Bakó Ilonával Bajóton, Bakacsi István őrmester Kéri Éva-Arankával Csatán, Abel József őrmester Szukupesák Irénnel Magyarországon, Szabó Gyula I. őrmester Szili Máriával Dunaszerdahelyen, Boros Imre őrmester Király Arankával Balatonfüreden, Németh József II. csendőr Nagy Ilonával Gután, Fűrész Ferenc őrmester Kaszás Máriával Lébenyben, Borbély István I. őrmester Szabó Jankával Deákin; *a szombathelyi III. ke-*

rületben: Bukor Zsigmond őrmester Kertész Erzsébettel Alsóságon, Boros László őrmester Buzás Sárával Kemenesmagasin, Várszegi Lajos csendőr Kövesi Annával Zircen; *a pécsi IV. kerületben:* Rédai Bertalan őrmester Pap Eszterrel Nagyharsányban, Varga Lajos II. csendőr Szőnyi Juliannával Harkányban, Kiss József VIII. őrmester Bognár Máriával Pápocon, Varga Mátyás őrmester Horváth Máriával Nagyatádon, Vető József őrmester Szendrői Teréziával Mohácson, Csuka János őrmester Juhász Rozáliával Zákányban, Acs István őrmester Kovács Erzsébettel Somogyszobon, Bede Antal őrmester Darabos Annával Alsókon, Koroknai József II. csendőr Verényi Katalinnal Tolnában, Németh József IV. őrmester Szabó Anna-Magdolnával Szőlősgyörökön; *a szegedi V. kerületben:* Demeter Imre tiszthelyettes Homoki-Szabó Margittal Kecskeméten; *a debreceni VI. kerületben:* Papp Imre őrmester Suta Erzsébettel Nagylétán, Lázár János tiszthelyettes Kürti Szuzsánnával Körösladányban, Horváth Lajos V. őrmester Nagy Ilonával Nagyréven, Erdélyi Antal őrmester Németh Vilmmával Bősárkányon; *a miskolci VII. kerületben:* Birinyi István őrmester Katona Ilonával Kispesten, Keszthelyi Mátyás őrmester Lajkó Ilonával Tataházán, Cserhalmi Sándor őrmester Molnár Margit-Erzsébettel Veperlétén; *a kassai VIII. kerületben:* Gulyás Mihály őrmester Kollár Juliannával Szinben, Tolcsvai Antal tiszthelyettes Jakab Margittal Nagykaposon, Koncz József őrmester Kovács Erzsébettel Nagykátán, Szabó Béla I. törzsőrmester Meszticzki Erzsébettel Diósgyőrben, Pocsai Gyula őrmester Györfi Szerénnel Gacsályban, Bója István őrmester Szűcs Zsuzsánna-Mártával Kassán, Farkas József I. őrmester Pocker Katalinnal Tatán; *a marosvásárhelyi X. kerületben:* Unyi József v. törzsőrmester Koprivanács Juliannával Bátyán.

Született. Nagyhetényi Jenő százados feleségének Csilla-Mária-Julianna leánya, *a budapesti I. kerületben:* Kerekes Pál tiszthelyettes feleségének Pál fia, Bán Mihály törzsőrmester feleségének Ferenc-Lajos fia, Bóta Sándor tiszthelyettes feleségének Sándor-László fia, Komáromy Géza őrmester feleségének Géza-Károly fia; *a székesfehérvári II. kerületben:* Bakonyi János őrmester feleségének Piroška leánya, Bokor Béla őrmester feleségének Jolán-Olga leánya, Kozma István őrmester feleségének Mária leánya, Balázs Sándor tiszthelyettes feleségének Mária-Terézia leánya, Gombkötő János őrmester feleségének Mária-Julianna leánya, Abel József őrmester feleségének Irén-Mária leánya; *a szombathelyi III. kerületben:* Herczeg István II. tiszthelyettes feleségének Lujza leánya, Hargitai Pál őrmester feleségének Pál-István fia, Endrész Mihály őrmester feleségének Miklós-Béla fia; *a pécsi IV. kerületben:* Szabó Béla I. alhadnagy feleségének Julianna és Ilona leányai, Rákosi István őrmester feleségének Márta leánya, Szava János őrmester feleségének Márta-Mária-Magdolna leánya, vitéz Csepregi István őrmester feleségének Mária-Gabriella leánya; *a szegedi V. kerületben:* Csider Zsigmond v. törzsőrmester feleségének Valéria-Terézia leánya, Molnár Ferenc őrmester feleségének Ferenc-Béla fia, Sövény Sándor törzsőrmester feleségének Sándor fia, Kalmár János tiszthelyettes feleségének Katalin-Piros leánya; *a debreceni VI. kerületben:* Fejes Imre tiszthelyettes feleségének Imre-Miklós fia, Horváth Mihály I. őrmester feleségének Lajos-Mihály fia, Igaz Lajos őrmester feleségének Lajos-László fia, Gerzsenyi György tiszthelyettes feleségének László-Miklós fia; *a miskolci VII. kerületben:* Bíró Já-

Csendőrségi

nyomtatványok, papíráruk, és iraszerek megbízható bevásárlási helye

Hertelendy László és Társai

BUDAPEST, XII., Bernáth Géza-u. 14.

(A budapesti csendőrlaktanya szomszédságában)

Telefon: 355-128.

HIRADÓ őrök és RÁDIOÁLLOMÁSOK részére rendszerezett NYOMTATVÁNYOK kaphatók.

C S E N D Ő R S É G I
SORSJEGYET

Kalotay Árpád
sorsjegyárulástól illetékes
Bpest, VIII., József-krt 26
vásárolja.

Koronány
munkások
butortermékek.

Mi **BUTORT** előnyösen, megbízható kivitelben

HETESI GÁBOR cégnél

Budapest, VI., Vilmos császár-út 53. vásárolunk.

Styl-butorokban nagy választék.

nos II. őrmester feleségének János-István fia, Gembes István törzsőrmester feleségének Erzsébet-Ilona leánya, vitéz Lovászi Márton őrmester feleségének Erzsébet-Katalin leánya, Kádár János törzsőrmester feleségének János-Levente fia; a kassai VIII. kerületben: Lőrincz Ferenc őrmester feleségének Margit-Katalin leánya, Jónás Sándor tiszthelyettes feleségének Sándor fia, E. Dürög János őrmester feleségének János-József fia, Szűcs Miklós tiszthelyettes feleségének Éva leánya, Antal Antal tiszthelyettes feleségének Eleonóra leánya; a kolozsvári IX. kerületben: Takács János tiszthelyettes feleségének Éva-Ilona leánya, Kiss György I. tiszthelyettes feleségének Zoltán-György fia; a marosvásárhelyi X. kerületben: Horváth Ferenc I. őrmester feleségének Izabella-Eszter leánya, Nagy József II. őrmester feleségének Éva-Anna leánya, Barna János tiszthelyettes feleségének Emma-Erzsébet leánya, Hegedűs János tiszthelyettes feleségének Terézia-Magdolna leánya, Erdész Kálmán törzsőrmester feleségének Kálmán-László fia, Takács József őrmester feleségének József fia, Pintér Sándor őrmester feleségének Sándor fia.

Halálozás. Takács Sándor II. v. törzsőrmester Sándor fia Beleden, Lakatos István tiszthelyettes Valéria-Klára leánya Somogyszentmiklóson, Gyarmat Lajos őrmester felesége, szül. Fülöp Julianna Gyulán, Juhász Gusztáv törzsőrmester Csaba fia Kassán, Kádas Imre tiszthelyettes Árpád fia Munkácsen, Szűcs Miklós tiszthelyettes Éva leánya Taracközön, meghaltak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlmények fogalmazási átciszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy néptelen kézírással nem foglalkozunk. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezett és válaszbellyel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közlmények tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvétel beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

**KOMBINÁLT SZOBÁK, REKAMIEK, HÁLÓK
ONYHABÜTOROK OLCSÓN** **IZABELLA-U. 13.**
LOVÁCS FERENCNÉL Fizetési kedvezmény.

**Műhely, strapa és verseny-
kerékpárok, varrógépek**

ujak és használtak, alkatrészek
Varga Mihály, Budapest, IV., Magyar-u. 11.

A megjelent közlményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomtatni.

Közlmények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk akkor sem, ha a beküldő válaszbellyelget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzáértett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másoktól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlégénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlégénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekkszámlájára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésénél a nevet, rendfokozatot, a régi és új címet pontosan és jól olvashatóan kérjük megírni.

D. J. őrm. Hosszúmező. A közellátási miniszter 110.810/1942. K. M. számú rendeletének 1. §-a szerint azok a termelők, akiknek birtokában 25 kg-nál több vöröshagyma volt, kötelesek voltak egész készletüket bejelenteni. Ebből következik, hogy miután a bejelentési kötelezettség nem csak a 25 kg-on felüli, hanem az egész mennyiségre volt kimondva, helyesen járt el a járőr, amikor a bejelentés elmulasztása által elkövetett kihágás miatt nemcsak a 25 kg-on felüli mennyiségű, hanem az egész készlet hagymát őrizetbe vette, mert a gyanúsított a kihágást nemcsak a 25 kg-on felüli, hanem az egész készlete tekintetében elkövette. Ha csak a 25 kg-on felüli mennyiséget kellett volna bejelenteni, akkor őrizetbe is csak az azt meghaladó mennyiséget kellett volna venni.

Diósjenő. A Benőcs a Bene, Benő kicsinyítő képzés származékának — cs képzős alakulata. Lehet magyar is, szláv is. Meghagyható.

A Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége „Nyukosz” a tényleges szolgálatot teljesítő és nyugállományú bajtársaink részére a háborús vonatkozásokra is kiterjedő

KATONAI TAKARÉKBIZTOSÍTÁSI AKCIÓT szervezett, melynek lebonyolításával az általa alapított Turul-Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaság (Budapest, VI., Anker-köz 4., félemelet) bízta meg.

A szociális és családvédelmi célzatú csendőrléti szempontból fontos akciónál a 9. sz. „Csendőrségi Közlöny” adott értesítést.

MAGYAR PAPÍR ÉS ÍRÓSZERSZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT

SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI

BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.

TELEFON: 12-43-08 ÉS 12-96-76.

Losonc. A Simó a Simon névből ered, lehet szláv is. magyar is. Meghagyható.

Nagymaros. A Mató-név a Máté beceneve s megváltoztatására szükség nincs.

Füzes Tiszapart. 1. Az Illeték Szabályzat a m. kir. csendőrség számára című utasítás 72. §. 2. pontjának 2. bekezdése mondja ki, hogy a lovak szoktatásához lovakint és évente 50 drb gyakorlótöltény használható fel. Ennek a tölténymennyiségnek elszámolására a Cs—13. jelzésű utasítás 94. §-ának 7. pontja ad útmutatást. 2. Olvassa el mai számunkban közölt „Arad” jelíges üzenetünket. 3. A Délvidéki Emlékéremre — az Alapszabályok 2. §. 2. pontja szerint — a csendőrségnek csak azok a tagjai igényjogosultak, akik állomáshelyüket a Délvidék visszafoglalt területein rájuk háramló szolgálat teljesítése céljából 1941 április 7. és április 30. közötti időben elhagyták. Őn a volt Trianoni határt át sem lépte, tehát nem szerzhetett igényjogosultságot. Az nem mérvadó, hogy vezénylését a délvidéki bevonulás idézte elő.

Arad. A Felvidéki Emlékérem adományozásának jogát a Kormányzó Úr Ö Főméltósága az 1939. évi 25. számú Csendőrségi Közlönyben is közzétett legfelsőbb elhatározásával a kerületek állományába beosztottak részére a csendőrkertületi parancsnokokra ruházta át. Ők hivatottak az igényjogosultság megállapítására is. Ezirányú kérelmét tehát előjáró kerületi parancsnokságához kell — a Szolg. Szab. I. Rész 89. pont b) alpontja alapján írásban és szolgálati úton — előterjeszteni. A Csendőrségi Közlöny 1939. évi 18. számában megjelent „Alapszabályok” 3. §. b) pontja egyébként világosan kimondja, hogy a Felvidéki Emlékéremre „a m. kir. csendőrségnek a megszállás végrehajtására kirendelt egyénei” igényjogosultak. Megítélésünk szerint Önnek az emlékérem valóban nem jár, mert nem a megszállás végrehajtására, hanem a már megszállott területen elrendelt útvonal biztosítására volt kivezényelve. Lehetséges azonban, hogy a döntésre hivatott parancsnokság — társai esetéhez hasonlóan és az e tekintetben kialakult gyakorlatnak megfelelően — az Ön kérelmét is kedvezően bírálja el.

Kardos Imre próbacsendő, Cered. Olvassa el lapunk folyó évi december 1-i számának 753. oldalán közölt „1941. április 25.” jelíges üzenetünk 2. pontját.

Érdeklődő. A B. M. úr 1935. évi október 7-én kelt 145.737/VI.—c. 1935. számú rendelete szerint a csendőregénységnek magasabb fizetési fokozatba való besorolása csak május 1., illetve november 1-ével rendelhető el, mert az előléptetések május és november 1-ével történnek és a haviold fokozatban eltöltött idő letelte az említett előléptetési időpontoktól számítva szintén május 1., illetve november 1-ére esik. A rendelet szerint azokat a csendőregényeket, akik a magasabb haviold fokozat eléréséhez megkívánt várakozási időt esetleg a megállapított előmozdítási napok közötti időben töltik be, — ez az Ön esete is — szintén csak az esedékesség időpontját követő legközelebbi május 1-ével vagy november 1-vel lehet a magasabb haviold fokozatba besorolni. Nincs lehetőség arra, hogy az ilyen csendőrt az előírt várakozási idő teljes betöltését meg-

előző május vagy november hó 1-ével a magasabb haviold fokozatba besorolják. A gazdasági hivatal tehát szabályszerűen járt el. Ha Ön 1938. május 1-ével jött volna a testülethez, a 10 napi időkülönbség nem forogna fenn és akkor már ez év május 1-ével besorolták volna az I. fizetési fokozatba.

55.555. Oroszvár. 1. A kérdésben az 1921. évi XXXII. t.-c., az ú. n. katonai nyugdíjtörvény intézkedik. 2. A törvény rendelkezéseit és az azokkal kapcsolatos tudnivalókat részletesen megtalálja a Kádár—Dr. Király—vitész Bódy-féle „Tájékoztató a csendőrségi nyugellátásokról” című könyvben. Megrendelhető: Budapest I., Vár, Uri-u. 53., II. 14. cimen. Egyébként megtekintheti valamelyik gazdasági hivatalnál is. 3. Csak akkor nem vonatkozik, ha a nyugdíjra igényt adó oly polgári szolgálatba lép, mely az állammal az ellátás szempontjából viszonyosságban van. Ez esetben nyugdíjat sem kaphat, kivéve, ha csak napidíj, napibér vagy hetibér mellett alkalmazták. Bővebben erről is tájékoztatást kap az idézett könyv 24. oldalán.

Hullám. 1. A börmellényre vonatkozólag az 1938. évi 25. sz. Csendőrségi Közlönyben megjelent 152.107/VI.—b. 1938. sz. B. M. rendelet, illetve az ebben idézett előmenyrendeletek intézkedtek. 2. Pótlását a szerkesztőségtől (Belügyminisztérium VI.—b. oszt.) kell kérni. 3. Büntetését nem lehet törölni. Bírószág által kiszabott büntetés törlésének csak a Szolg. Szab. I. Rész 686. pont b) alpontjában felsorolt esetekben van helye. A közkegyelem ezek között nem szerepel, de a kegyelmi ténynek a lényege nem is a büntetés törlése, hanem a büntetés végrehajtásának elengedése. Olvassa el erre vonatkozólag figyelmesen a 63.900/eln. 13.—1942. számú honvédelmi miniszteri körrendelet (1942. évi 44. számú Csendőrségi Közlöny) végrehajtási határozványainak 15. §-át és 32. §-ának 2. bekezdését.

Erdély. A 156.600/VI-b. 1925. számú B. M. körrendelet 7. §. 4. pontja értelmében: orvosi megvizsgálás, felülvizsgálat vagy leszerelés céljából behívott legénység részére — de csak az utazás idejére — vezénylési pótdíj jár. Mivel a toborzó bizottság elé állítás orvosi megvizsgálással van egybekötve, a gazdasági hivatal helyesen járt el, mikor napidíj helyett az útban töltött időre vezénylési pótdíjat számított fel. A Csendőrségi Lapok említett ajándékkönyvének 56. oldalán is vezénylési pótdíjról és nem napidíjról van szó ilyen esetekben.

Családi öröm. Nincs rá mód. A családi pótlék a családfő illetménye a családtagok után, felesége tehát a saját jogán családi pótlékot nem kaphat.

Előre. A honvédséghez szolgálatátételre beosztott csendőroket a honvédség élelmezi. Ha Önnek pótdíjra van igénye, azt is a honvédségtől kapja. Kiszabására vonatkozólag a honvédség rendelkezései az irányadók, onnan kérjen felvilágosítást.

Vita. Legfőbb tiltó rendelkezés: az emberiség érzésének szava. Az elővezetést előíró felhívás rideg, betűszerinti végrehajtását ebben az esetben elsősorban ez kell hogy függőben tartsa. Az akadályt távbeszélőn jelentse be

PUTORT kiváló minőségben kedvező fizetési feltételekkel vásároljunk
BREZNICKY BERTALAN MŰASZTALOS BÚTORÜZLETÉBEN
KASSA, KOSSUTH LAJOS-U. 5.

BERECZKY ZOLTÁN
egyenruha és úri szabósága,

KOLOZSVÁR, Wesselényi Miklós-u. 29.

Egyenruházati, felszerelési cikkeket esztétik

KAZAI JÓZSEF cégnél vásároljunk

A m. kir. csendőrség szerződéses szállítója. Polgári és katonai szabóság

MISKOLC, Szemere-u. 4.

MEGBÍZHATÓI KÉNYELMESI ELŐNYÖSI
A
„TAKARÉKOS SÁG”
R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

124 árszabályozott vásárlási lehetőséget,
1 helyen jelentéssel kötelezettséget, a
havonta megújuló továbbvásárlási jogával

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI ÚTALVÁNYOKAT KÉSZÍTÉSGEL NYÚJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U. 6.

ÓRA-ÉKSZER-RAKTÁR

„PRECISION”

BÁCSÉNYSZKI ALAPÍTVÁ: 1881.

KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 15. TELEFON: 37-59.

a felhívást kiadó főszolgabírónak. Ezt különben a Szut. 524. pont 2. bekezdése is előírja.

Debrecen 943. 1. Forduljon a legközelebbi ipartestülethez. Asztalosok is tanácsot adhatnak. Célszerű a környéken értékesíteni, mert nagyobb távolságra a szállítás növeli a költségeket és csökkenti a hasznot. 2. A laktanyában bor mellett mulattak és ezzel megszegték a Szut. 78. pont 2. bekezdésében és a 127. pontban foglalt tiltó rendelkezéseket. Azt kérde: mi lesz? Fenyítés lesz, az biztos és azt meg is érdemlik. 3. A Cs—20. jelzésű utasítás 35. pontja szerint: a közzgazdálkodás vezetésére az őrsökön az őrsparancsnokból és a közzgazdálkodásvezetőből álló „közzgazdálkodási bizottság” hivatott. Ennek a bizottságnak egyik teendőjét a szakácsnő felfogadása és elbocsátása képezi. Őn a kérdésben tehát csak őrsparancsnoka megkérdezése után intézkedhet. Sorai alapján mi is leghelyesebbnek tartjuk, ha a szakácsnőt mielőbb elbocsátják. 4. Az 5 hónap megszakitás a szolgálati jel elnyeréséhez szükséges időbe nem számítható be. Csak a megszakitás nélküli időtartamot lehet figyelembe venni.

Békény. A szlovákiában született csendőr születési anyakönyvi kivonatát diplomáciai úton is megszerezheti, ha ismerősök, rokonok útján nem sikerül. Kérvényt kell írnia a m. kir. külügyminiszter úrhoz s abban a pontos személyi adatok (mikor, hol született, atyja, anyja neve, stb.) feltüntetésével kérnie kell az okmányoknak ottani képviselői hatóságunk útján történő beszerzését. Eddig tett eredménytelen lépéseit — indokolásul — röviden célszerű megemlíteni. A kérvényt két szószerint egyező példányban, bélyegmentesen, szolgálati úton kell felterjeszteni. Polgári egyének a kérvényt személyesen vagy postán közvetlenül a Külügyminisztériumhoz nyújtják be.

X. 1. A 65 éves kor betöltését nem kell jelentenie, mert az ezt előíró rendelkezés már hatályát veszítette. A csendőrségi nyugdíj az 1942. január 29-én kelt Legfelsőbb Elhatározás alapján a B. M. úr újból megállapítja. Ez most van folyamatban. A nyugdíj 1942. január 1-étől kezdődően utalványozott, újból meghatározott összegéről az érdekeltek értesítést kapnak. Az új nyugdíjösszeg megállapításánál az összes körülményeket hivatalból figyelembe veszik. 2. Az állampolgársági igazolást az ottani osztálygazdasági hivatalhoz terjeszse fel.

Gyermek. Költségeit nem számolhatja el, erre nincs mód. Az orvosok tévedtek, mikor ezt állították. Egyedüli lehetőség: segélyt kérni a B. M. úrtól (VI.—b. oszt.). Kérvényéhez csatolja az orvosoktól kapott igazolásokat.

Kárpátalja. A háborús különmunkaátalány rendszere-sítését a háború okozta fokozottabb követelmények és a magasabb fogyasztói árszintvonal tették szükségessé. Az

átalány tehát a könnyebb megélhetés biztosítását célozza. Azzal mindenki szabadon rendelkezik, hova fordítsa saját belátására van bízva. A különmunkaátalány rendszeresítéséről szóló körrendelet (megjelent az 1942. évi 44. számú Csendőrségi Közlönyben) 7. §-a is ezt fejezi ki, mikor kimondja, hogy a munkaátalányt sem magán-, sem állami követelések vagy tartozások fejében lefoglalni nem lehet. A nőtlen csendőr tehát — ha jónak látja vagy erre szükség van — mint önkéntes betétet befizetheti a közzgazdálkodás pénztárába is. Természetes, hogy erre senki sem kötelezhető, hiszen a betét önkéntes, tehát a közzgazdálkodás tagjai saját elhatározásukból adják, a Cs-20. jelzésű utasításban lefektetett szabályok szerint. Nem hisszük, hogy volna csendőr, aki — ha szükség van rá — ne fizetné be a közzgazdálkodáshoz a különmunkaátalányként kapott összeget, hiszen ezzel saját vagyონrészét gyarapítja és pénzét jobb helyen nem is gyümölcsöztethetné. Leveléből azonban azt látjuk, hogy közzgazdálkodásuk a viszonyokhoz képest igen jól áll és nem szorult rá az önkéntes betétekre, hacsak valami nagyobb összegű rendkívüli beszerzést nem kell foganatosítaniuk.

Ipoly 54.531. 1. Menyasszonyát a Tűzkereszt — az Alapszabályok 6. §. 4. pontja alapján — megilleti. Az igényjogosultság megállapítását és az odaítélést a területileg illetékes honvéd kerület (hadtest) leventeparancsnoka foglaltatja. Oda kell igazolt kérelmével fordulnia. 2. Csak akkor lenne igényjogosult, ha az elszakított területek visszacsatolásával kapcsolatos hadműveletekben megsebesült, illetőleg sérültté vagy hadirokkanttá vált volna. Egyébként még megilletetheti a Tűzkereszt a hadtápterületen vagy a hátszágban teljesített szolgálata alapján. Ezt csak akkor lehet elbírálni, ha majd a Fővezérség az igényjogosultság alapjául számításba vehető legkisebb háborús szolgálati időtartamot a hadműveletek lezárása után kihirdeti.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK.

Kiss János lov. cső., Mohol. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága névnapjáról már a december 1-i számunkban megemlékeztünk. Írását ezért nem közölhetjük.

Deregnyői őrs. A képek nem elég élesek, a megvilágítás is rossz. Nem közölhetők.

Ungvári csendőriskola. Homályos, rosszul sikerült. Használhatatlanok.

Békesség. Karácsonyi tárgyú írásokkal bőven el voltunk látva s így nem szoríthattunk helyet egyébként megfelelő cikkének.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

BENEDEK MIHÁLY alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.

Felelős: Györy Aladár igazgató.

POLYÓSZÁMLÁRA IS

KÉRENY CÉG

Tribon
RUHAZATI RT.
ULLÓI-ÚT 14

Térképújdonosság **RADNAI HAVASOK** 1:200.000 mérték. 78x100 cm nagyság, ólzsinó nyomás.
A M. KIR. HONVÉD TÉRKÉPESZETI-INTÉZET KIADÁSA.
Ára Pengő 2.50.
Kapható: **KÓKAI LAJOS** (bizományosnól, Budapest, IV., Kamermayer-u. 3.
Ára előzetes beküldése esetén (bélyegben is) bérmentve.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagyraktára

PALLADIS R.T.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. I. EM.
Távbeszélő: 120-013. (A Hősök-tere közelében)

Férfi, fiú és női kabátok, férfi és fiúruhák, eső- és ballonkabátok, tisztai esőköpenyek legolcsóbb bevásárlási helye

Kulcsár és Theil, Marosvásárhely

Önállóítási Alapból létesített cég. Bolyai-utca 9. szám.

ÓRÁT arany-ezüst **ÉKSZERT** vásároljunk
BUO CZ VILMOS órás- és ékszerésznél

KASSA, Fő-utca 17. Szakszerű javítások

Vesze karanyat, ezüstöt, drágakövet legmagasabb napi áron

Egyenruházat,
Katonai felszerelések
Szövetek **TURÁNI ISTVÁN**
cégnél.

KASSA, Fő-utca 118.

A m. kir. csendőrség szállítója. — Megbízható, pontos kiszolgálás.

Pontos **ÓRÁT**, arany, ezüst **ÉKSZERT**
Ajándéktárgyakat bizalommal vásárolhatunk

GYENGE ISTVÁN

szakképzett órás és ékszerésznél,
NAGYVÁRAD, Rákóczi-út 19. • Szakszerű órajavítások. • A m. kir. csendőrség szállítója.

Mi csendőrségi nyomtatványokat, könyv, papír, töltőtollat, frógépet

SIMON ISTVÁN

CÉGNEL VÁSÁROLUNK.
NAGYVÁRAD, Bémer-tér 3. Telefon: 26-43.

EGYENRUHA

Polgári szabóság, felszerelési cikkek

Gergely Béla

NAGYVÁRAD, Mezey Mihály-utca 1.

A m. kir. csendőrség Bihar és Szatmár megyei osztályának szerződött szabója
Megbízható, pontos kiszolgálás.

Mi **BÚTORT** a leggyaszerűbbtől a különleges kivitelig

FEKETE VILMOS bútórészleg vezetője

Székesfehérvár, Belsőépület

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek

Méltányos árak! Kiváló munka!

Márkás rádió készülékek és alkatrészek legolcsóbban **RÖHLICH**

Székesfehérvár, Nagy Sándor-u. 5. szaküzletében.

ZALKA LAJOS

SZÉKESFEHÉRVÁR, Nádor-u. 35.

A magy. kir. csendőrség szerződéses szállítója. • A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

EGYENRUHAZAT
FELSZERELÉSI CIKKEK
URI SZABÓSÁG

PONTOS szolgálathoz
pontos ÓRÁT! Arany,
ezüst ékszer M!

Optika, fotócikkek.

Székesfehérvár

Zita királyné-út 2. sz.

Gede Lajos
ÓRÁS ÉS ÉKSZERESZNÉL
VÁSÁROLUNK

Képesített kelme- és fonálfestő vegytisztító üzem

Szavatolt száraz vegytisztítás. Különleges függönytisztító. Gyászlestések és sürgős munkák soronkívül. Telefonhívásra házhoz megy és házhoz szállít.

NÉMETH IMRE, UJPEST, ANONYMUS-U. 39. Tel.: 494-419.

Aranyozott - kovacsoltvas - kristály
Stylcsillárok, díslámpák

TÓTH JÁNOS

lámpaernyő - műhely

BUDAPEST, KOSSUTH L.-U. 1. • Perenciek udvara. T.: 188-269.

ÓRA ezüst **ÉKSZER**
arany
ajándéktárgyakat vásároljunk

Szerafin Gyula órásmester és ékszerésznél

Budapest, Krisztina-tér 2. Szakszerű javítás.

B

utort

hosszú részletre vásároljunk

Bertalan

keresztény butorszállójában

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 82. I. em.

Díjtalan árajánlat!

Telefon: 22-31-31.

Egyenruházat HOKSÁRI

KELETI P.-U.-NÁL BAROSS TÉR 4
NYUGATI P.-U.-NÁL TERÉZ-KÖRÚT 60

Katonai rendjelek — Jelvények — Sportérmek
Szalagok — miniatűrök — Javítások

MORZSÁNYI cégnél

Budapest, IV., Váci-u. 36. Tel.: 182-217.

Alapítási év 1870.

A csendőrség kedvelt bevásárló helye.

OSZTÁLYSORSJEGYET

TÖRÖK BANKHÁZNÁL

BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3. SZÁM.

vásárolunk.

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szijazatok
nyergek, tölténytáskák
pisztolytáskák fényesítésére
és ápolására.